

Dansk
Historisk
Almanak,
for Aaret 1776.

Udgiven
af
det Kongelige Videnskabernes
SOCIETET.

ATHENÆUM

Kjøbenhavn.

Findes tilkøbs hos Directøren over Hans Kongelige Mejestæts og
Universitets Bogtrykkerie, Nicolaus Christian Spøffner.

R. Iaujen, del.

P. Haas

Nærberende Aar
 regnes
Efter Christi Fødsel
 1776.

Efter Verdens Skabelse	=	=	=	=	5743
Periodi Julianæ	=	=	=	=	6489
Siden Reformationen	=	=	=	=	259
Siden den Oldenborgiske Stammes Regierings Anfang i disse Riger	=	=	=	=	327
Siden Vor Allernaadigste Arve-Konges, Kong Christian den Sybendes Fødsel	=				27
Fra Kong Christian den Femtes Danske Lovs Publication	=	=	=	=	93
Siden Souverainiteten blev indført	=	=			116

De 12 Himmel-Tegn.

 Bødn	 Krabben	 Fegten	 Steenbuk
 Lyren	 Løven	 Scorpion	 Bøddelmand
 Tilling	 Jomfrue	 Skytten	 Fissen.

 Solen.	 Ny Maane.	 Fuld Maane.
	 Første Kvarteer.	 Sidste Kvarteer.

Efter den
Forbedrede Calendar

er

Søndags Bogstaven = = = = G. F.

Imellem Juul og Fastelavn ere 7 Uger og 5 Dage.

JANUARIUS.

Haver 31 Dage.

○ i A den 20. Kl. 9. 58 Min. Formiddag.

Dagene.	Navnene.	Himmelens Forandringer.	☾ G.	☽ D. N. R. F.	Været for Aaret 1774.	Bl. St.
M 1	Nyt Aar			3. 20.	Tykt	21
Ti 2	Abel			4. 36.	Snee og Bindigt	22
D 3	Enoch	○ op 8. 27.		5. 44.	Tykt og stærk Blæst	23
T 4	Methusalem	n. 3. 33.		6. 47.	Blandet og Bindigt	24
F 5	Simeon	○ b. 5. kl. 8.		D. E.	Klart og Bindigt	25
Lø 6	S. 3 Kong.	17 m. eft.		4. 36.	Snee og Bindigt	26
☿ Jesus var 12 Aar gl. Luc. 2.					D. 1. 7. 14. N. 1. 16. 46.	
G 7	1 S. eft. 3 K.	Knud Hertog		5. 38.	Blandet og Stille	27
M 8	Erhard			6. 42.	Blandet og Bindigt	28
Ti 9	Julianus			7. 48.	Tykt og Bindigt	29
D 10	Paul Erem.	○ op 8. 20.		8. 53.	Blandet og Blæst	30
T 11	Hyginus	n. 3. 40.		9. 59.	Taae og Stille	31
F 12	Keenhold			11. 7.	Tykt og Stille	1
Lø 13	Hilarius			D. F.	Tykt og Bindigt	2
☿ Om Bryllupet i Cana, Joh. 2.					D. 1. 7. 31. N. 1. 16. 29.	
G 14	2 S. eft. 3 K.	☾ d. 14. kl. 1.		0. 18.	Tykt og Bindigt	3
M 15	Marrus	38 m. form.		1. 29.	Taae og Bindigt	4
Ti 16	Marcellus			2. 41.	Blandet og Bindigt	5
D 17	Antonius	○ op 8. 10.		3. 55.	Snee og Bindigt	6
T 18	Prisca	n. 3. 50.		5. 6.	Snee o. stærk Blæst	7
F 19	Pontianus			6. 17.	Blandet og Bindigt	8
Lø 20	Sab. Seb.			7. 15.	Bland., Sne o. B.	9
☿ Jes. gif ned af Bierg. Math. 8.					D. 1. 7. 54. N. 1. 16. 6.	
G 21	3 S. eft. 3 K.	● d. 21 kl. 3.		N. E.	Blandet og Stille	10
M 22	Vincentius	28 m. form.		6. 7.	Tykt og Bindigt	11
Ti 23	Emerentius			7. 32.	Idem	12
D 24	Timotheus	○ op 7. 58.		8. 58.	Taae	13
T 25	Pauli Omv.	n. 4. 2		10 21.	Tykt og Bindigt	14
F 26	Polycarpus			11. 41.	Blandet og Bindigt	15
Lø 27	Chrysostomus			N. F.	Tykt og Taaet	16
☿ Jes. traadde i Skibet, Math. 8.					D. 1. 8. 19. N. 1. 15. 41.	
G 28	4 S. eft. 3 K.	Er. Pr. Grider.		1. 2.	Tykt og Bindigt	17
M 29	Chr. 7 Sødsf.			2. 16.	Idem	18
Ti 30	Lovisa	○ op 7. 46.		3. 27.	Idem	19
D 31	Vigilius	n. 4. 15.		4. 31.	Blandet og Bindigt	20

D. 1
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1599. Den lærde Hr. Henrich Ransow doer.
- 2 1769. Kong Christian VII. kommer til Altona af sin Rejse.
- 3 1660. Kong Friderich III. til Giesl paa Admiral Ruyters Skib.
- 4 1696. Underretning om Iringerne med Hertugen af Holsteen udkommer.
- 5 1618. Christianshavn faaer Stads-Privilegier. 1693. Kron-Prinzen af Danmark ankommer til Paris.
- 6 1448. Kong Christoffer af Bayern doer.
- 7 1772. Justis Cassen at forvaltes af det Danske og Norske-Kammer. 1771. Holdet i Kiøbenhavn en-Geheime-Conferens Commission.
- 8 1161. Den brave Normand Gregorius Dags Son omkommer. 1569. K. Fr. II i Fare paa Veltet.
- 9 1693. Hertug Anton Ulrich af Wolfenbüttel faaer Elefant-Ordenen. 1713 Vice-Admiral Barfod stikker i Søen med en Escadre af 10 Skibe.
- 10 1605. Kona Christian IV. skienker et Bibliothek tillniversitetet. 1709. Man reyste over Isen til Skaane.
- 11 1617. Kona Christian IV. sender Hans Hinke til Dronningaen i Sverria.
- 12 1614. Holmens Kirke indvies. 1716. Taksaelse af Prædikestolene og Fryde-Skud af Boldene og Floden for Kongens Seyervindinger. 1771. Kongelia Detron given for Tall-Lotterie.
- 13 1694. Admiral Christian Vieske doer.
- 14 1401. Kong Eric og Dronning Margrete holder Retteeting i Helsingborg. 1766. Kong Christian VII. tiltræder Regieringen.
- 15 1131. Kong Baldemar I. fødes.
- 16 1300. Nordstrand hiemsfoes af Vandfod.
- 17 1325. Erke-Biskop Esger Juul doer.
- 18 1661. Souverainitets Instrumentet underskrives af Professorerne. 1770 Et kreffeligt Nordlys seet i Kiøbenhavn.
- 19 1523. Den Tydske Adels opstaaer Kong Christian II Huldskab. 1664. Kong Friderich III. bevilger Præsterne at kiøbe deres Præstegaarde.
- 20 1676. Kong Christian V. gior Hertuaen af Bloen til General-Felt-Marschal.
- 21 1590. Kong Jacob af Skotland modtaages i Helsingoer.
- 22 1193. Herredage holdes til Nyborg.
- 23 1665. Den første store Galley bygt i Norae. 1682. Den Kongel. Hof-Ret i Kiøbenh. oprettet. 1739. Ny Skole-Anstalter paa Landet i Danm. og Norae. 1771. Kenterne forhøyes fra 4 til 5 pro Cent.
- 24 1697. En Chur-Valskift Envone ankommer til Kiøbenhavn.
- 25 1269. Kong Eric stadfæster Lyaum Klosters Friheder.
- 26 1661. K. Frid. III. setter en ny Lov-Commission. 1704. Commerce-Collegium forordnes. 1188. Erkebisp Augustinus i Norge doer.
- 27 1609. Albret Skeel henrettes i Horsens.
- 28 1682. Borgemeester og Raad i de smaa Stæder affkaffes. 1768. Kron-Prinds Friderich fødes. 1605. Den Danske Gesant Christen Holk paa Rigsdagen i Polen.
- 29 1749. Kong Christian VII. fødes. 1289. Erke-Biskop Jens Dros doer.
- 30 1658. Kongen af Sverrige gaaer med sin Armee over Isen fra Jylland til Sjæen.
- 31 1682. En defensiv Alliance sluttes i Berlin mell. K. Christ. V. og Churforsten.

○ i den 19. Kl. 0. 50 Min. Formiddag.

Da- gene.	Navnene.	Zimmels forandringer.	C G.	D. N. N. S.	Væiret for Aaret 1774.	Gl. St.
E 1	Brigida			5. 39.	Blandet og Vindigt	21
F 2	Kyndelmisse			6. 17.	Klart og Vindigt	22
Lø 3	Blasius			6. 57.	Lyst og Stille	23
Om Arbejd. i Vitng. Matth. 20.					D. l. 8. 46. N. l. 15. 14.	
G 4	Septuages.	○ d. 4. kl. 3.		D. E.	Lyst og Vindigt	24
M 5	Agatha	5 min. eftr.		5. 30.	Blandet og Vindigt	25
Ti 6	Dorothea			6. 36.	Lyst og stærk Blæst	26
D 7	Richardus	○ op 7. 31.		7. 43.	E., Bl., Sneec o. S.	27
E 8	Corintha	u. 4. 30		8. 49.	Lyst og Vindigt	28
F 9	Apollonia			9. 58.	Klart og Vindigt	29
Lø 10	Scholastica			11. 7.	Idem	30
De 4 Slags Sædejord. Luc. 8.					D. l. 9. 16. N. l. 14. 44.	
G 11	Sexagesima			D. F.	Sneec og Blæst	31
M 12	Eulalia	○ d. 12. kl. 6.		0. 19.	Sneec, R. og Blæst	FI
Ti 13	Benignus	37 m. eftr.		1. 31.	Blandet og Stille	2
D 14	Valentinus	○ op 7. 16.		2. 42.	Taae og Vindigt	3
E 15	Kausinus	u. 4. 45.		3. 52.	Idem	4
F 16	Juliana			4. 53.	Taae, R. og Blæst	5
Lø 17	Findanus			5. 47.	Lyst og Blæst	6
Om Christi Daab. Matth. 3.					D. l. 9. 47. N. l. 14. 13.	
G 18	Fastelavn			6. 32.	Idem	7
M 19	Ammon	○ d. 19. kl. 2.		N. E.	Blandet og Vindigt	8
Ti 20	Lø Tirsdag	10 m. eftr.		6. 25.	Lyst og Blæst	9
D 21	Lø Onsdag	○ op 7. 0.		7. 53.	Blandet og Vindigt	10
E 22	Ped. Stoel	u. 5. 1.		9. 19.	Blandet og st. Blæst	11
F 23	Papias			10. 40.	Regn og Blæst	12
Lø 24	Skuddag			11. 59.	Blandet og st. Blæst	13
I Es. frist. af Diævelen. Matth. 4.					D. l. 10. 20. N. l. 13. 40.	
G 25	I S. i Faste	Matthias		N. F.	Idem	14
M 26	Victorinus	○ d. 26. kl. 7.		1. 16.	Idem	15
Ti 27	Jnger	40 m. form.		2. 45.	Blandet og Blæst	16
D 28	Tamperdag	○ op 6. 44.		3. 26.	Regn og stærk Blæst	17
E 29	Øhlegaard	u. 5. 17.		4. 17.		18

D. i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1768. Land-Retten i Ploen besættes med nye Dommere. Samme Aar tilholdes Ungdommen i Hertugdømmene at studere 2 Aar paa Akademiet i Kiel. 1133. Biskop Thorlak i Skalholt doer.
- 2 1455. Kong Hans fødes. 1611. Hertug Ulrich fødes paa Kbh. Slot.
- 3 865. S. Ansharius de Danfkes Apostel doer. 1716. De Svenske gif over Tjen fra Skaane til Sieland og mistede deres Skyt.
- 4 1692. Kron-Princen af Danmark kommer til Benedig. 1746. Havne-Commissionsen i Kiøbenhavn forordnes.
- 5 1259. Erkebiskop Jacob Erlandsen fanges. 1734. Det Vestindiske og Guineiske Compagnie af Kong Christian VI. octroyeret.
- 6 1694. Dueller i Kiøbenhavn forbydes.
- 7 1764. Rangskatten paabuden.
- 8 1589. Mogens Heinesøn dømmes fra Livet.
- 9 1595. Kong Christian IV. faaer Gadder til Gustaf Adolph i Sverrige.
- 10 1766. Forordning om Fælledskabs Ophævelse i Hert. Slesvig. 1736. Examina Juridica ved Universitetet anordnes af Kong Christian VI.
- 11 1659. De Svenske afflagne i Stormen for Kiøbenhavn. 1552. Hr. Erke Bilde doer.
- 12 1424. K. Eric af Pommern er hos Kongen i Polen. 1680. Et Islandsk og Kæroest Compagnie i Kiøbenhavn oprettet. 1766. Kronprindsens Regiment faaer Navn af Kongens Regiment. 1768. General-Lodskammer og Commerce-Collegium combineres.
- 13 1772. Dronning Juliana Maria faaer Direction over Valloe Stift. 1772. Det nye Kongelige Geheime Stats-Raad forordnes.
- 14 1648. Beyr og Vand gior stor Skade i Holsteen.
- 15 1695. En Holsteen-Gottorpff Gesant har Audience hos Kongen.
- 16 1165. Omkloster i Tjlland stiftes.
- 17 1244. Paven gior St. Knuds Kirke i Odense til Domkirke. 1500. Det Ditmarske Nederlag, i hvilket Dannebrog-Fanen bortkom. 1549. Kong Christian II. fores fra Sønderborg til Kallundborg. 1734. Weisenhuus-Kirken i Kiøbenhavn indviet.
- 18 1699. Den Franske Ambassadeur Chamilly holder et prægtig Indtog i Kbh.
- 19 1597. Hertug Ulrich stadfæstes til Coadjutor i Gerin.
- 20 1771. Bondens Hoverie bestemmes ved en Kongel. Forordning.
- 21 1621. Jacob Ulfeld sendes som Gesant til Nederland. 1513. Kong Hans doer i Nalsborg. 1590. K. Jacob af Skottland kommer til Kbh.
- 22 1519. Hertug Johannes fødes. 1701. Land-Milicien oprettes af K. Frid. IV.
- 23 1717. Grev Stenbock doer i Citadellet ved Kiøbenhavn.
- 24 1389. K. Albret af Sverrige fanges af Dronning Margarete.
- 25 1767. De 3 Kroner paa Kiøbenh. Ræhd af Driv-Tis borttruffes. 1772. Det Kongel. Herfskab besæer Regalierne paa Rosenborg.
- 26 1192. Paven stadfæster Ringsted Klosters Friheder.
- 27 1617. Kong Christian IV. med sin Hoflager drager fra Skanderborg til Horsens.
- 28 1589. Valkendorfs Collegium i Kiøbenhavn indvies. 1705. Land-Milicien i Norge sættes paa en fast Fod af Kong Friderich IV.
- 29 1772. Prinds Friderich bliver Præsæs udi Mater-Academiet.

MARTIUS.

Haver 31 Dage.

○ i den 20. Kl. I. II Min. Formiddag.

Da- gene.	Navnene.	Zimmels forandringer.	C G.	D. N. N. S.	Væiret for Aaret 1774.	Sl. St.
F 1	Albinus			4. 59.	Bl., N. og st. Blæst	19
Lø 2	Simplicius			5. 34.	Blandet og Blæst	20
<p>☞ Den Canan. Qvinde. Math. 15.</p>						D. I. 10. 51. N. I. 13. 9.
G 3	2 S. i Faste			6. 2.	Tykt og Bindigt	21
M 4	Adrianus	○ d. 5. kl. 10.		6. 27.	Blandet og Blæst	22
Ti 5	Theophilus	12 m. form.		D. E.	Snee og Bindigt	23
D 6	Gotfred	○ op 6. 29.		6. 44.	Tykt og Blæst	24
E 7	Perpetua	n. 5. 32.		7. 52	Taae og Regn	25
F 8	Beata			9. 0.	Idem	26
Lø 9	40 Riddere			10. 11.	Blandet og Blæst	27
<p>☞ Jes. drev en Dævel ud. Luc II.</p>						D. I. 11. 23. N. I. 12. 37.
G 10	3 S. i Faste	Edel		11. 21.	Klart og Stille	28
M 11	Thala	○ d. 13. kl. 7.		D. S.	Tykt og Bindigt	29
Ti 12	Gregorius	56 m. form.		0. 35.	Snee og Bindigt	M 1
D 13	Macedonius	○ op 6. 13.		1. 43.	Klart og Bindigt	2
E 14	Eutychius	n. 5. 48.		2. 47.	Idem	3
F 15	Zacharias			3. 43.	Klart og Stille	4
Lø 16	Gudmund			4. 28.	Klart og Bindigt	5
<p>☞ Jesus spiser 5000 M. Joh. 6.</p>						D. I. 11. 55. N. I. 12. 5.
G 17	Midfaste	Giertrud		5. 6.	Idem	6
M 18	Alexander	○ d. 19. kl. 11.		5. 38.	Blandet og Bindigt	7
Ti 19	Joseph	57 m. esfr.		6. 5.	Idem	8
D 20	Gordius	○ op 5. 57.		N. E.	Idem	9
E 21	Benedictus	n. 6. 4.		8. 19.	Tykt og Bindigt	10
F 22	Paulus	d. 20 Levnd.		9. 42.	Klart og Bindigt	11
Lø 23	Fidelis	Daar begynd.		11. 4.	Idem	12
<p>☞ Gabriel Engel udsendt. Luc. I.</p>						D. I. 12. 28. N. I. 11. 32.
G 24	Mar. Beb.	5 S. i Faste		N. S.	Klart og Stille	13
M 25	Eydgjer	○ d. 26. kl. 10.		0. 19.	Klart og Bindigt	14
Ti 26	Gabriel	45 m. esfr.		1. 24.	Idem	15
D 27	Castor	○ op 5. 40.		2. 22.	Idem	16
E 28	Eustachius	n. 6. 21.		3. 10.	Idem	17
F 29	Jonas			3. 49.	Klart og Stille	18
Lø 30	Guido			4. 15.	Blandet	19
<p>☞ Christi Indt. i Jerus. Math. 21.</p>						D. I. 13. 0. N. I. 11. 0.
G 31	Palm. Sønd. Frid. 5 Spødsel			4. 41.	Klart	20

D. i
M.

Historiske Hændelser...

- 1 1139. Paveu stadfæster Ringsted Klosters Stiftelse. *v. 1138.*
 2 1460. K. Chr. I. hyldes af Hoffstenerne. 1127. St. Karolus Kong Knud den Helliges Søn dræbes i Brügge.
 3 1681. Seillegger Verkstedet paa Holmen begyndt.
 4 1773. Ny Indretning i det Danske Cancellie. 1248. Biskop Niels af Roskild doer i Claravalle.
 5 1739. Forlig imellem Danmark og Hannover, angaaende Steinhorsf.
 6 1052. Dronning Emma doer i Engeland.
 7 1648. Morten Bensermand paa Beyen fra Kiøbenhavn falder i sin Kaarde og doer. 1341. Dron. Margrete af Sverrige doer i Danmark.
 8 1699. En Volk Gesandt Palezky har Audience paa Kiøbenhavns Slot.
 9 1683. Krigs-Artiklerne og Krigs Rets Instruction af K. Christ. V. udgivne. 1202. Kong Sverrer i Norge doer.
 10 1767. Tisgangen paa Elen i Molde ruinerer Byens Mølle-Verker.
 11 1474. Kong Christian I. ankommer til Brixia. 1610. Staden Mabeurage afbrænder. 1525. Sylvisborg overfaldes af et fiendtlig Partie.
 12 1325. Hertug Eric af Slesvig doer.
 13 1474. Kong Christian I. ankom til Tarvissam i det Meilandiske.
 14 1610. Prinds Christian hyldes i Kiøbenhavn. 1666. Kong Friderich III. opretter Ober-Hof-Retten i Norge. ✕
 15 1254. Biskop Jacob af Roskilde giver Kiøbenhavn Stads-Frihed.
 16 1571. Hertug Magnus ophæver Belcyrinaen for Revel. 1739. Subsidiæ-Tractat imellem Danmark og Engeland.
 17 1040. Kong Harald Harefod i Engeland doer.
 18 1583. Hertug Magn. doer i Lissand. 1766. Hofsal. K. Frid. V. Tiig-Procession.
 19 1597. Kong Christian IV. Hiemkomst fra Tydskland.
 20 1590. Kong Jacob af Skotland besøger Tyge Brahe paa Hveen.
 21 1183. Kong Enud VI. holder Herredage til Hiulebn.
 22 1696. Prins Friderich af Hessen-Cassel kommer til Kiøbenhavn. 1760. Banqven foroges med flere Interessentere.
 23 1770. Dieneste-Folkes Skifte-Tiid paa Landet forandres.
 24 1612. Dronning Anna Catharina doer.
 25 1545. Hertug Hans den yngre fødes. 1771. Goldfrihed gives paa Bøger og Land-Karter. 1431. Hertug Adolph indtager Slensborg.
 26 1251. Kong Abel holder Herredage til Rendsborg.
 27 1624. Hertug Ulrich Biskop i Sverin doer. 1357. Herredage til Kalundborg.
 28 1659. Nogle Fortresser i Africa overgives Kong Friderich III. 1771. Søe-Statens Collegium forandres med Navn af Admiraltets og Commissariats Collegium.
 29 1773. Møens Amt combineres med Nykiøbings Amt.
 30 1249. Skaaningerne opsette sig mod Kong Erich. 1767. Dronningen besøer Academiet paa Charlottenborg.
 31 1723. Kong Friderich V. fødes. 1738. Cartel oprettes imellem Danmark og Sverrig. 1754. Foundation for Skildre-Academiet 1759. Foundation for Naturalierne paa Charlottenborg. 1765. Kron-Prinds Christians Confirmation i Slots-Kirken.

○ i ~~sk~~ den 19. Kl. 2. I. Min. Eftermiddag.

Da- gene.	Navnene.	Zimmelens forandringer.	C G.	C. D. N. N. 8.	Væiret for Aaret 1774.	Gl. St.
M 1	Hugo		☉	5. 1.	Blandet og Vindigt	21
Ti 2	Theodosia	○ op 5. 24.	☉	5. 21.	Klart og Blæst	22
D 3	Nicetas	n. 6. 37.	☿	5. 36.	Idem	23
T 4	Skier-Torsd.	○ d. 4. kl. 3.	☿	D. E.	Blandet	24
F 5	Lang-Fredag	44 m. form.	♄	8. 10.	Idem	25
Lø 6	Sixtus		♄	9. 21.	Blandet og Vindigt	26
F Om Christi Opstand. Marc. 16.						D. I. 13. 32. N. I. 10. 28.
G 7	Paaskedag		♄	10. 33.	Regn og Vindigt	27
M 8	2 Paaskedag		♄	11 42.	Blandet	28
Ti 9	Precepins		♄	D. 8.	Tykt og Vindigt	29
D 10	Ezechiel	○ op 5. 9.	☿	0. 49.	Regn og Vindigt	30
T 11	Leo	n. 6. 52	☿	1. 47.	Tykt	31
F 12	Julius	C d. 11. kl. 5.	♄	2. 34.	Idem	AI
Lø 13	Justinus	39 m. eftr.	♄	3. 14.	Regn og Stille	2
F Jes. k. ind ad l. Dørre. Joh 20.						D. I. 14. 4. N. I. 9. 56.
G 14	1 S.e. Paaske		♄	3. 46	Blandet og Vindigt	3
M 15	Ebr. 5 Sødsf.		♄	4. 13.	Klart og Vindigt	4
Ti 16	Mariane		♄	4. 38.	Blandet og Vindigt	5
D 17	Anicetus	○ op 4. 52.	♄	5. 0.	Regn og Vindigt	6
T 18	Elentherins	n. 7. 9.	♄	N. E.	Blandet, N. og V.	7
F 19	Daniel	● d. 18. kl 9.	♄	8. 44.	Idem	8
Lø 20	Sulpitius	4 m. form.	♄	10. 3.	Id. og Sne og Hagel	9
F Jes. er en god Hyrde. Joh. 10.						D. I. 14. 36. N. I. 9. 24.
G 21	2 S.e. Paaske		♄	11. 16.	Driveff og Vindigt	10
M 22	Cajus		♄	N. 8.	Regn og Vindigt	11
Ti 23	Georgius		♄	0. 20.	Tykt og Vindigt	12
D 24	Albertus	○ op 4. 37.	♄	1. 11.	Regn, Hagel og Bl.	13
T 25	Marc. Ev.	n. 7. 24.	♄	1. 52.	Blandet og Vindigt	14
F 26	Cletus	C d. 25. kl. 3.	♄	2. 26.	Tykt og Blæst	15
Lø 27	Charlotta	46 m. eftr.	♄	2. 52.	Blandet og Vindigt	16
F Christi Bortg. til Gad. Joh. 16.						D. I. 15. 6. N. I. 8. 54.
G 28	3 S.e. Paaske		☉	3. 14.	Idem	17
M 29	Petr. Mart.		☉	3. 34.	Idem	18
Ti 30	Severus		☿	3. 51.	Klart og Stille	19

D. i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1724. Tre nye Galleyer gaae af Stabelen. 1774. Passage=Penges Erleg-
gelse paa den nye Kongevay begynder.
- 2 1536. Malmøe opgives for Kong Christian III. 1242. Ribe Bye af-
brænder.
- 3 1771. Egteffaber blant Blodsforvandre bevilges uden Dispensation. 1771.
En ny Magistrat indfattes i Kiøbenhavn.
- 4 1303. Første Bistaus af Nygen doer i Norge. 1588. Kong Friderich II.
doer paa Antvorskov.
- 5 1294. Erke-Biskop Jens Grand fanges.
- 6 1659. En Engelsk Flode ankommer i Sundet.
- 7 1202. Sanct Wilhelm doer i Ebbelholt Kloster.
- 8 1580. Princesse Augusta fødes. 1770. Prinds Friderichs Confirmations
Act i Slotskirken.
- 9 1440. Christoffer af Bayern udvælges til Konge.
- 10 1259. Fyrst Jarmer af Nygen falder ind i Sieland.
- 11 1536. Kong Christian III. indrider i Malmøe.
- 12 1577. Kong Christian IV. fødes.
- 13 1767. Det Kongel. octroyerede Silde-Compagnie i Alltona oprettet.
- 14 1523. Kong Christian II. forlader Rigerne.
- 15 1646. K. Chr. V. fødes til Glensborg, 1683. Den Danske og 1687. Den Norske
Lov publiceres. 1700. K. Frid. IV. og Dr. Lovise salves til Friderichs-
borg.
- 16 1681. Bøxel-Retten i Danmark og Norge udgives. (borg.)
1727. Alliance mellem Danmark, Frankrige og Engelland.
- 17 1288. Slag mellem Borgerne af Wisby og Bønderne paa Gulland.
- 18 1525. Søren Norby beleirer Helsingborg.
- 19 1012. S. Elphegus gøres til Martyr af de Danske. 1692. Mensborg faaer
anseelige Privilegier.
- 20 1771. Ny Anordning om Liigs Begravelse.
- 21 1733. Kong Christian VI. legger den første Grundsteen til Christiansborg
Slot. 1590. K. Jacob og Dr. Anna affegler til Skotland.
- 22 1772. Artillerie-Provisores i Norge isjen oprettes.
- 23 1588. Fire af Raadet settes til Regjeringen i Christian IV. mindre Narighed.
1069. Kong Magnus Haraldson i Norge doer.
- 24 1709. Kong Friderich IV. er udi Bologna. 1580. Kong Friderich II. For-
søkring til Rigens Raad for Pruzens Vall.
- 25 1772. Commissions Dom affagt over Stats-Sangerne. 1768. Maal og
Bægt lignes i Holsteen.
- 26 1261. St. Peders Kloster i Næstved afbrænder.
- 27 1745. Kron-Princen holder et Carrousel. 1474. Kong Christian I. reyses
fra Rom. 1588. Fire Regjerings Raad forordnes.
- 28 1247. Kong Abel indtager Ribe.
- 29 1529. Biskop Lage Urne doer. 1771. Anordning om alle Liig at be-
graves om Natten.
- 30 1766. Brand-Compagniet viser sine Indretninger for Kongen paa Slots-
Vladsen. 1736. Kong Christian VI. gjør en nye Indretning til
Anatomiens og Chirurgiens Opfomsf. 1738. Frue-Kirke i Kiøben-
havn indvies.

○ i KK den 20. Kl. 2. 41 Min. Eftermiddag.

Da- gene.	Navnene.	Himmelens forandringer.	☾ G	☽ N. F.	Væiret for Aaret 1774.	Bl. St.
D 1	Philip Jacob	○ op 4. 22.	☽	4. 8.	Blandet og Stille	20
E 2	Uthanasius	n. 7. 39	☽	4. 26.	Klart	21
F 3	Bededag	○ d. 3. kl. 6.	☽	D. E.	Klart og Vindigt	22
Lø 4	Florianus	32 m. eftr.	☽	8. 28.	Tykt og Stille	23
V Den 5 A. Sendelse. Joh. 16.						D. l. 15. 34. N. l. 8. 26.
G 5	4 S.e. Paaske		☽	9. 40.	Blandet og Vindigt	24
M 6	Joh. ant. port.		☽	10. 50	Idem	25
Ti 7	Flavia		☽	11 50.	Tykt og Blæst	26
D 8	Stanislaus	○ op 4. 8	☽	D. F.	Tykt, Regn o. Blæst	27
E 9	Casparus	n. 7. 53.	☽	0. 40.	Klart	28
F 10	Gordianus	☾ d. 11. kl. 0.	☽	1. 22.	Blandet	29
Lø 11	Mamertus	26 m. form.	☽	1. 54.	Blandet og Vindigt	30
V Beder i Jesu Navn. Joh. 16.						D. l. 16. 2. N. l. 7. 58.
G 12	5 S.e. Paaske		☽	2. 22.	Idem	MI
M 13	Ingenius		☽	2. 46.	Idem	2
Ti 14	Christian		☽	3. 8	Klart og Stille	3
D 15	Sophia	○ op 3. 54.	☽	3. 29.	Blandet og Blæst	4
E 16	Chr. Simelf.	n. 8. 7.	☽	3. 51.	R., Hagel og Vind.	5
F 17	Bruno	● d 17. kl. 6.	☽	4. 15.	Idem	6
Lø 18	Ericus	10 m eftr.	KK	N. E.	Idem	7
V Naar Trostøeren kommer. Joh. 15.						D l. 16. 28. N. l. 7. 32.
G 19	6 S.e. Paaske		KK	10. 7.	Idem	8
M 20	Angelica		☽	11. 5.	Blandet og Blæst	9
Ti 21	Helena		☽	11. 53.	Klart og Vindigt	10
D 22	Castus	○ op 3. 42.	☽	N. F.	Bl. og stærk Blæst	11
E 23	Desiderius	n. 8. 19.	☽	0. 28.	Blandet og Vindigt	12
F 24	Esther	☾ d. 25 kl. 9.	☽	0. 56.	Blandet og Blæst	13
Lø 25	Urbanus	31 m form.	☽	1. 21.	Blandet og Vindigt	14
V Hvo mig elsker. Joh. 14.						D. l. 16. 50. N. l. 7. 10.
G 26	Pingzedag		☽	1. 42.	Tykt og Vindigt	15
M 27	2 Pingzedag		☽	1. 59	Id og smaae Rusk	16
Ti 28	Wilhelm		☽	2. 16.	Blandet og Vindigt	17
D 29	Tamperdag	○ op 3. 32.	☽	2. 32.	Regn og Blæst	18
E 30	Vigandus	n. 8. 29.	☽	2. 49.	Blandet og Stille	19
F 31	Petronella		☽	3. 8.	Blandet og Vindigt	20

D. i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1767. Kong Christian VII. og Dronning Carolina Mathilda salves i Christiansborg Slots-Kirke. 1775. Loe Skillingerne af 1761 Aars
2 1771. Sørg-Anordningen forandres. (Præg nedfat.)
3 1776. Kong Uluf udvælges i Slagelse.
4 1680. Princesse Ulrica Eleonora formales med Kong Carl XI. 1772. Ber-
gen faaer 4 Repræsentanter i Steden for Stadens 16 Mænd.
5 1137. Erkebiskop Ascer i Lund doer. 1493. Forbund imellem Kong Hans
og Kong Jacob i Skotland.
6 1272. Jordskielv fornemmes i Danmark.
7 1648. Kong Friderich III. underskriver sin Haandsæftning. 1747. Krigsmag-
ten i Norge forstærkes.
8 1074. Biskop Wilhelm af Roskilde doer.
9 1280. Kong Magnus Løgebæter doer.
10 1498. K. Hans forbyder at reyse udenlands uden at have sunderet 3 Aar i Kbhv.
11 1663. Kron-Prins Christian reyser fra Paris. 1775. Forbedring i Skole-
Væsenet ved de publicke Latinske Skoler.
12 1325. Hert. Erik af Slesvig doer. 1749. K. Friderich V. antræder Reisen til
13 1525. De Lybske indtage Bisbye paa Gulland. (Norge.)
14 1738. Valloe-Stift indvies. 1739. Hirschholms Slot indvies. 1768. Det
Slesvig-Holsteenske Land-Collegium forordnes.
15 1770. Island deeles under to Amtmænd, og Commissarier sendes der til Landet.
16 1654. Cordt Adler vinder det store Søslag mod Tyrken. 1770. Prinds
Friderich besæer de Astronomiske Indretninger paa Rundetaarn.
17 1770. Prins Friderich besæer Academiets Bibliothek og Astronomiske Ind-
retninger.
18 1284. Herredage holdes til Bordingborg.
19 1772. Nogle Statsfonger sættes paa fri Fod.
20 1590. K. Jacob og Dr. Anna lander i Skotland.
21 1771. Dne Indretning ved Friderichs Hospital.
22 1481. Kong Christian I. doer. 1612. De Danske løbe Storm til Elfsborg.
1739. Land-Militair Etatens Pensions-Casse oprettet.
23 1774. Stege paa Moen afvænder.
24 1588. Adelen forskrives at møde til Antvorskov.
25 1591. Kong Christian IV. ankommer til Dpslo.
26 1428. Dr. Whitypa affiger Dom paa Herredagen i Kiøbenhavn.
27 1772. Forandring i Søe-Statens Plan.
28 1586. Herredage holdes i Kiøbenhavn. 1749. Kona Friderich V. lander i
Norge ved Laurvigen. 1768. Kong Christian VII. kommer til
Kiel. 1769. Det Kongelige Christians Pleuehuus indvies.
29 1327. Erkebiskop Jens Grand doer i Paris. Kong Christian IV. stien-
fer Conventhuuset til de Fattige. 1630 *martii*
30 1231. Kong Erik Plogvenning krones i Lund. 1322. Kong Christoffer II.
krones til Vordinaborg. 1721. Kongen sætter Kronen paa
Dronning Anne Sophia Hoved paa Friderichsberg.
31 1426. Kona Hans hylde i Lund. 1636. Stade hylde Hertug Friderich
Erke-Bisp i Bremen. 1773. Storfyrstens Afstaaelses Act paa
sin Andeel i Holfsteen.

Dage.	Navnene.	Zimmelsens Forandringer.	C G.	D. N. N. S.	Væiret for Aaret 1774.	Gl. St.
Lø 1 Nicodemus				3. 33.	Blandet	21
☞ Christus og Nicodemus. Joh. 3.					D. I. 17. 8. N. I. 6. 52.	
G 2 Trinitatis	○ d. 2. fl. 6.			D. E.	Id. og Stille	22
M 3 Erasmus	31 m. form.			9. 41.	Blandet og Vindigt	23
Ti 4 Optatus				10. 38.	Blandet og Stille	24
D 5 Bonifacius	○ op 3. 24.			11. 24.	Tykt og Vindigt	25
L 6 Chr. Legem.	n. 8. 37.			D. S.	Idem	26
F 7 Jeremias				0. 0.	Idem	27
Lø 8 Medardus				0. 26.	Blandet og Blæst	28
☞ Den riige Mand. Luc. 16.					D. I. 17. 19. N. I. 6. 41.	
G 9 1 S. est. Tr.	○ d. 9. fl. 5.			0. 50.	Idem	29
M 10 Onuphrius	18 m. form.			1. 11.	Blandet og Vindigt	30
Ti 11 Barnab. Ap.				1. 32.	Idem	31
D 12 Basilus	○ op 3. 19.			1. 52.	Blandet og Stille	1
L 13 Cyrillus	n. 8. 42.			2. 14.	Regn og Vindigt	2
F 14 Ruffinus				2. 40.	Blandet og Blæst	3
Lø 15 Vitus				3. 11.	Klart og Stille	4
☞ Om den store Nådvere. Luc. 14.					D. I. 17. 28. N. I. 6. 32.	
G 16 2 S. e. Trin.	○ d. 16. fl. 4.			N. E.	Blandet	5
M 17 Botolphus	13 m. form.			9. 42.	Id. og Vindigt	6
Ti 18 Leontius				10. 30.	Klart og Vindigt	7
D 19 Gervasius	○ op 3. 15.			10. 57.	Blandet og Blæst	8
L 20 Solverius	n. 8. 45.			11. 22.	Tykt	9
F 21 Albanus	d. 20 Soelhy.			11. 43.	Blandet	10
Lø 22 10000 Mart.	længste Dag.			N. S.	Drivesf. og Vindigt	11
☞ Om det fortabte Faar. Luc. 15.					D. I. 17. 30. N. I. 6. 30.	
G 23 3 S. e. Trin.				0. 2.	Regn og Blæst	12
M 24 St. S. Dag	○ d. 24. fl. 2.			0. 16.	Blandet og Blæst	13
Ti 25 Prosper	58 m. form.			0. 33.	Blandet	14
D 26 Pelagius	○ op 3. 16.			0. 49.	Blandet og Stille	15
L 27 7 Coveve	n. 8. 44.			1. 8.	Blandet og Blæst	16
F 28 Eleonera				1. 29.	Blandet og Vindigt	17
Lø 29 Petr. Paul.				1. 55.	Blandet og Regn	18
☞ Bærer barmhertige. Luc. 6.					D. I. 17. 24. N. I. 6. 36.	
G 30 4 S. e. Trin.				2. 30.	Tykt og Vindigt	19

D. i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1530. Naalborg Bye afbrænder.
- 2 1771. Udskilnae nye Forandringer ved General-Post-Amtet.
- 3 1474. Kong Christ. I. kommer til Augsburg. 1771. Quarters Commissarier bestikkes i K. h. 1247. K. Erich i aien indtager Ribe fra Abel.
- 4 1134. Det store Slag ved Fodevig i Skaane.
- 5 1772. Dronning Carolina Mathilde antommer til Stade.
- 6 1617. En General Staternes Agent kommer til Kong Christian IV.
- 7 1596. Christoffer Valkendorf bliver Rigs-Hofmester.
- 8 1588. Kong Friderich II. Ligbegænaelse i Roeskilde.
- 9 1596. Christian Friis bliver Cancellor og Peder Wunk Rigets Marsk.
- 10 1425. K. Erik af Pommern giver Helsingøer Kjøbstæds Privilegier. 1591. Kong Christian sidder selv Rigenes Ret i Norge.
- 11 1397. Hertug Eric indtager to Laarne ved Bisbøe.
- 12 1647. De Scheelers Stipendium stiftes. 1584. Christian IV. hyldes i Viborg.
- 13 1772. Første agende Post afsaaer til Norge.
- 14 1770. Inoculations Anstalten aabnes paa Solitude.
- 15 1219. Kong Waldemar II vinder Seier i Viskand.
- 16 1771. Evende Bombarder-Huffter løbe fra Stabelen.
- 17 1409. Kong Eric af Pommern er i Aarhus.
- 18 1770. Kongen og Dronningen antroer Reisen til Holsteen.
- 19 1179. Erlina Jærl blev i Slaaget ved Trundhiem.
- 20 1689. Kong Christian V. kommer til Rendsborg.
- 21 1766. Kongen besøer Rente-Kammeret, Cancelliet og Geheime-Archivet. 1771. Mater-Academiet faaer nye Reglement.
- 22 1534. Greve Christoffer laender i Sjælland.
- 23 1534. Greve Christoffer drager ind i Roeskilde. 1634. K. Christian IV. drager til St. Helena Kilde. 1624. Begyndtes Volden om Helsingøer. 1716. Valfisken ved Wismar bemægtiges.
- 24 1457. Kong Christian I. hyldes paa Morasteen. 1661. K. Friderich III. forbedrer Kiøbenhavn's Privilegier, og giver samme Aar hver af Stænderne Privilegier efter Souverainiteten. 1696. Greve Friderich Danneviold til Laurvigen døer i Celn.
- 25 1677. De Danske bestormer Malmø fortaeves. 1697. Gyldenløve tractere Kongen og Dronningen i sit nye Palais. 1732. Det første Danske Skib fra Canton i China hjemkom.
- 26 1575. Dronning Anna Catharina fødes.
- 27 1621. Kong Christian IV. gav 2000 Daler til Havnen i Glykstad. 1584. Christian IV. hyldes i Odense.
- 28 1424. Keyseren affiger Dom om Hertugdømmet Slesvig. 1424. Hertugdømmet Slesvig tildømmes Kronen Danmark. 1678. Carls-havn sikkes i Brand af de Danske.
- 29 1277. Erkebiskop Thruotus holder sin første Messe. 1753. Kong Friderich V. stifter Opfostringshuset. Samme Aar anordnes det nye Assistenthus. 1594. Cancellor Niels Kaas døer.
- 30 1662. Kron-Princen af Danmark kommer til Montpelier. 1591. Herredage i Kiøbenhavn.

○ i ~~F~~ den 22. Kl. 10. 15 Min. Formiddag.

Dage.	Navnene.	Zimmelsens forandringer.	C G.	D. N. D. E.	Væiret for Aaret 1774.	Sl. Str.
M 1	Theobaldus	○ d. 1. fl. 4.		D. E.	Blandet og Blæst	20
Ti 2	Mar. Besøg.	19 m. eftr.		9. 15.	Tykt og Vindigt	21
D 3	Soph. Magd.	○ op 3. 20.		9. 55.	Blandet	22
T 4	Ulricus	n. 8. 39.		10. 28.	Tykt og Vindigt	23
F 5	Anshelmus			10. 54.	Idem	24
Lø 6	Dion			11. 16.	Blandet	25
F Jes. lærer af Skibet. Luc. 5.					D. I. 17. 12. N. I. 6. 48.	
G 7	5 S. est. Tr.	Lovisa Aug.		11. 37.	Id. og Vindigt	26
M 8	Kield	○ d. 8. fl. 9.		11. 54.	Blandet	27
Ti 9	Sofrata	43 m. form.		D. F.	Klart og Vindigt	28
D 10	Wilhelm. C.	○ op 3. 26.		0. 16.	Blandet	29
T 11	Josva	n. 8. 33.		0. 39.	Smaa Ruff o. St.	30
F 12	Elias			1. 8.	Blandet og Vindigt	1
Lø 13	Christiana			1. 43.	Idem	2
F Om Pharif. Retfærd. Math. 5.					D. I. 16. 56. N. I. 7. 4.	
G 14	6 S. est. Tr.			2. 27.	Regn og Vindigt	3
M 15	Apost. Deel	● d. 15. fl. 4.		N. E.	Tykt og Stille	4
Ti 16	Susanna	10 m. eftr.		8. 52.	Blandet og Vindigt	5
D 17	Alexius	○ op 3. 35.		9. 22.	Idem	6
T 18	Arnolphus	n. 8. 24.		9. 45.	Idem	7
F 19	Justa			10. 5.	Tykt og Blæst	8
Lø 20	Margaretha			10. 22.	Regn og Vindigt	9
F Jes. spiser 4000 M. Marc. 8.					D. I. 16. 36. N. I. 7. 24.	
G 21	7 S. est. Tr.			10. 39.	Idem	10
M 22	Mar. Mag.	○ d. 23. fl. 7.		10. 54.	Regn og st. Blæst	11
Ti 23	Apollinaris	47 m. eftr.		11. 10.	Bl. og stærk Blæst	12
D 24	Christina	○ op 3. 46.		11. 31.	Tykt og Vindigt	13
T 25	Jacobus	n. 8. 13.		11. 52.	Blandet og Vindigt	14
F 26	Anna	d. 22 begynder		N. F.	Klart og Vindigt	15
Lø 27	Martha	Hundredagene.		0. 22.	Klart og Blæst	16
F Om de falske Prophet. Math. 7.					D. I. 16. 12. N. I. 7. 48.	
G 28	8 S. est. Tr.	○ d. 31. fl. 0.		1. 2.	Blandet og Vindigt	17
M 29	Oluf	49 m. form.		1. 54.	Idem	18
Ti 30	Abdon	○ op 3. 59.		3. 1.	Blandet og Blæst	19
D 31	Germanus	n. 8. 0.		D. E.	Blandet og Vindigt	20

D. i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1354. Herredage holdes til Nyborg. 1322. Høstfenerne slagte i Ditmarsken.
- 2 1432. Kong Eric giver Landskrone Magistrat. 1773. Den definitive Tractat mellem Danmark og Rusland sluttet.
- 3 1532. K. Christ. II. tilskriver K. Frid. I. fra Norge. 1746. Princesse Sophia Magdalena fødtes.
- 4 1413. Dronning Mararettes Liabegængelse i Roeskilde.
- 5 1694. 6 Førster faaer Elephant-Ordenen paa Frederichsborg.
- 6 1372. Bispemøde holdes i Odense. 1590. Kong Christian IV. ankommer til Hamborg.
- 7 1637. Kong Christian den IV. legger den første Steen til Rinde-Laarn.
- 8 1773. Ny Anordning om Regeringen i de Danske Americanke Eylænde. 1774. Grundsteenen lagt til det ny Kongel. Capel i Roeskilde.
- 9 1772. Greve Rankov entlediget fra sine Charger.
- 10 1361. Kong Waldemar IV. belejrer Helsingborg. 1584. K. Christ. IV. hyl-des i Ringsted. 1086. Hertug Benedictus omkommer i Odense.
- 11 1772. Den Tripolitanske Gesandt føres til Audiens hos Greve Osten.
- 12 1655. Prinds Christians Udvalgelse. 1588. Kong Christian IV. skienker 6000 Rdlr. til Astronomien paa Uranenborg.
- 13 1594. Rigets Raad forskrives til Kiøbenhavn. 1775. De nedsatte Tøe-Skillinge indkaldet og ey gielde mere.
- 14 1771. Struense bliver Geheime Cabinets Minister.
- 15 1161. Sorø Kloster stiftes.
- 16 1721. Dronning Anna Sophia Indtoer i Kiøbenhavn.
- 17 1722. Drlogskibet Anna Sophia løber af Stabelen. 1253. Kong Abel slaen i Eidersted.
- 18 1771. Tal-Lotteriet trekkes første Gang i Kiøbenhavn. 1771 General Commerce-Collegium ophæves.
- 19 1692. Gotthard af Althone faaer Elephant-Ordenen. 1770. Hospitalets Kirkegaard uden Pterport indvies.
- 20 1483. K. Hans kronet i Trundhiem. 1584. K. Christian IV. hyl-des til Lund.
- 21 1521. Kong Christian II. er hos Kenseven i Nederlandene. 1727. Weysehuset af Kong Frederich IV. stiftet.
- 22 1355. Kong Waldemar slaes til Ridder ved den H-llige Grav.
- 23 1770. En Russisk Escadre under Contra-Admiral Arff ankommer her paa Neden.
- 24 1532. Kong Christian II. ankommer paa Kiøbenhavns Reed. 1769. Kon-gen opfører et Carrousel paa Ridebanen i Kiøbenhavn.
- 25 1685. Kirke-Ritualt publiceres.
- 26 1330. Dronning Euphemia doer.
- 27 1774. For Ditmarsken bestemmes de myndige Aar fra det 21de ved en Kon-gelig Forordning.
- 28 1773. Det Lydske Cancellies ny Indretning. 1605. Det første Skib kommer fra Gronland til Kiøbenhavn.
- 29 1450. K. Christ. I. kronet i Trondh. 1535. K. Christ. III. slaes sin Lejr for Kbh. 1579. D. Nic. Hemmingius forvises til Roeskilde.
- 30 1177. Biskop Stephan i Ribe doer.
- 31 1591. Svar givet paa Adelsens Puncter i Norge.

AUGUSTUS.

Haver 31 Dage.

○ i ♀ den 22. Kl. 4. 33. Min. Eftermiddag.

Da- gene.	Navnene.	Zimmelens forandringer.	☾ G.	☽ D. E.	Væiret for Aaret 1774.	Gl. St.
E 1	Ped Sængsel			8. 55.	Lyst og Vindigt	21
F 2	Hannibal			9. 19.	Blandet og Vindigt	22
Lø 3	Nicodemus			9. 41.	R. og stærkt Blæst	23
☾ Om den utroe Husfog. Luc. 16.						D. l. 15. 44. N. l. 8. 16.
G 4	9 S. est. Tr.	Dominicus		10. 2.	Blandet og Vindigt	24
M 5	Dsvaldus	☾ d. 6. kl. 3.		10. 23.	Lyst og Vindigt	25
Ti 6	Christ. Sorkl.	22 m. estr.		10. 47.	Lyst og stærkt Blæst	26
D 7	Donatus	○ op 4 12.		11. 14.	Blandet og Blæst	27
E 8	Ruth	n. 7. 47.		11. 46.	Blandet o. st. Blæst	28
F 9	Romanus			D. F.	Blandet	29
Lø 10	Laurentius			0. 26.	Lyst og Blæst	30
☾ Jes. græd. ov. Jerus. Luc. 19.						D. l. 15. 16. N. l. 8. 44.
G 11	10 S. est. Tr.			1. 15.	Lyst og Vindigt	31
M 12	Clara	● d. 14. kl. 6.		2. 10.	Lyst og Blæst	AI
Ti 13	Hippolytus	25 m. form.		3. 16.	Blandet o. st. Blæst	2
D 14	Eusebius	○ op 4. 26.		N. E.	Lyst og Blæst	3
E 15	Mar. Himelf.	n. 7. 33.	♀	8. 12.	Lyst og Vindigt	4
F 16	Rochus		♀	8. 29.	Blandet og Vindigt	5
Lø 17	Anastafius			8. 46.	Lyst og Blæst	6
☾ Om Pharif. og Tolder. Luc. 18.						D. l. 14. 48. N. l. 9. 12.
G 18	11 S. e. Tr.			9. 3.	Blandet og Vindigt	7
M 19	Sebaldus	☾ d. 22. kl. 10.		9. 20.	Idem	8
Ti 20	Bernhardus	18 m. form.		9. 38.	Idem	9
D 21	Salomon	○ op 4. 41.		10. 0.	Idem	10
E 22	Symphorian.	n. 7. 18.		10. 26.	Klart og Vindigt	11
F 23	Zachæus	den 22 endes		11. 0.	Klart og Blæst	12
Lø 24	Soph. Frid.	Hundredagene.		11. 45.	Klart og Vindigt	13
☾ Den Dove o. Stumme. Marc. 7.						D. l. 14. 17. N. l. 9. 43.
G 25	12 S. e. Tr.			N. F.	Idem	14
M 26	Jrenæus			0. 41.	Idem	15
Ti 27	Gebhardus			1. 53.	Lyst og Blæst	16
D 28	Lovisa	○ op 4. 57.		3. 16.	Blandet og Blæst	17
E 29	Joh. halsh.	n. 7. 2.		D. E.	Idem	18
F 30	Benjamin	○ d. 29. kl 8.		7. 48.	Idem	19
Lø 31	Berta	51 m. form.		8. 10.	Regn og Blæst	20

D i
N r.

Historiske Hændelser.

- 1 1411. Kong Erich begynder at bygge Slottet i Visby.
- 2 1515. Forbund imellem Kong Christian II. og Stor-Forsen i Rusland. 1602. Hertua Hans afrejser fra Kiøbenhavn til Rusland.
- 3 1774. Gyriken af Kafadali har Audience paa Fredensborg.
- 4 1590. Herredage holdes til Eolding. 1712. Sehested med de Danske Præmme finder Vey igiennem Nydyb ved Ruden og forjager den Svenske Flode.
- 5 1581. Princesse Hedevig fødes. 1524. De Skaanske hylde Greve Christofer af Oldenborg.
- 6 1693. Dronning Ulrica Eleonora døer. 1746. Kong Christian VI. døer, og Frider. V. antræder Regieringen. 1756. Friderichs-Hospital stiftes.
- 7 1596. Kong Christian IV. underskriver Handfæstningaen.
- 8 1715. Søeslaget ved Jasmund imellem de Danske og Svenske. 1288. Kong Erik af Norge brænder Hveen og Almager.
- 9 1140. Erkebisp Eskil holder Concilium i Lund. 1701. Kong Friderich den IV. stifter et Søe-Academie.
- 10 1639. Chr. IV. giver for et Smykke til den Engelske Gesant 2770 Daler. 1591. Grændse-Møde mellem de Danske og Svenske til Glakkebek.
- 11 1603. Den udvalte Vrinds Christian V. fødes. 1768. Kongen af Danmark ankommer til London.
- 12 1536. De Catholske Biskoper i Danmark tages fangne.
- 13 1239. Greve Adolph bliver Minoriter-Munk. 1524. Dronning Sophia krones i Kiøbenhavn.
- 14 1689. Den Kongel. Princesse Christiana Charlotte døer.
- 15 1323. Dominicaner Klosteret i Holbek indvies.
- 16 1770. Kongen og Dronningen af Danmark kommer til Lyneborg.
- 17 1591. Mødets Slutning ved Glakkebek.
- 18 1535. K. Christian III. holdes paa Lybvershøj i Skaane. 1566. Brokkenhuus slaar de Svenske paa Guldborg Enge.
- 19 1771. Bisse Cancellie-Forretninger overdrages til Finanz-Collegium.
- 20 1772. De Reformerede og Fremmede i Kiøbenhavn faae deres Friheder igien.
- 21 1157. Kong Enstein Haraldson i Norge døer.
- 22 1647. Kong Christian IV. besøger sine Føder paa Hirschholm.
- 23 1292. Skielm Drost ibielslaaes af Hertug Eric Langbeen.
- 24 1758. Prinzeffe Sophia Friderica fødes.
- 25 1573. Princesse Elisabeth fødes.
- 26 1540. Hertua Maanus fødes i Kiøbenhavn. 1737. Det Almindelige Magazin for Fabrikerne oprettes.
- 27 1592. Prinzeffe Christina af Slesvig-Holsteen holder Bilager med Hertug Carl af Südermanland. 1282. Rocskilde Dom-Kirke afbrænder.
- 28 1361. Kong Waldemar IV. drager fra Gulland.
- 29 1682. Et Salt- og Søbe-Syderie i Norge indført.
- 30 1775. Land-Militair Etatens Pensions-Cassa faaet Navn af den almindelige Enke-Cassa for Bore Riger, Hertugdømme og Lande.
- 31 1772. En forstrækkelig Ocean paa St. Croix.

SEPTEMBER

Haver 30 Dage.

○ i 8te den 22. Kl. 0. 56 Min. Eftermiddag.

Da- gene.	Navnene.	Zimmelsens Forandringer.	C G.	D. N. D. E.	Væiret for Aaret 1774.	Bl. St.
F Samarit. og Leviten. Luc. 10.						
S 1	13 S. est. Tr.	Egidius		8. 33.	Bl. og stærk Blæst	21
M 2	Elisa			8. 55.	Tykt og Bindigt	22
Ti 3	Serapia			9. 21.	Blandet og Bindigt	23
D 4	Juliana Mar.	○ op 5. 13.		9. 53.	Klart og Blæst	24
E 5	Regina	n. 6. 46.		10. 30.	Blandet og Blæst	25
F 6	Magnus	☾ d. 4. kl. 11.		11. 18.	Blandet og Bindigt	26
Lø 7	Robertus	49 m. estr.		D. F.	Blandet og Storm	27
F Om de 10 Spedalske. Luc. 17.						
					D. l. 13 13. N. l. 10. 47.	
S 8	14 S. est. Tr.			0. 14.	Idem	28
M 9	Gorgonius			1. 16.	Blandet og Bindigt	29
Ti 10	Burchardus			2. 21.	Klart	30
D 11	Hillebertus	○ op 5. 29.		3. 28.	Blandet og Bindigt	31
E 12	Guido	n. 6. 30.		N. E.	Tykt og Bindigt	SI
F 13	Cyprianus	● d. 12. kl. 10.		7. 1.	Blandet og Bindigt	2
Lø 14	† Ophøvelse	39 m. estr.		7. 16.	Blandet og Storm	3
F Ing. k. tiene 2 Herr. Matth. 6.						
					D. l. 12. 42. N. l. 11. 18.	
S 15	15 S. est. Tr.			7. 34.	Regn og Blæst	4
M 16	Euphemia			7. 52.	Idem	5
Ti 17	Lambertus			8. 12.	Tykt og Blæst	6
D 18	Tamperdag	○ op 5. 45.		8. 36.	Klart og Bindigt	7
E 19	Constantius	n. 6. 14.		9. 5.	Tykt og Bindigt	8
F 20	Tobias	☾ d. 20. kl. 11.		9. 44.	Tykt og Stille	9
Lø 21	Matthæus	40 m. estr.		10. 34.	Blandet og Bindigt	10
F Enkens Søn af Rain. Luc. 7.						
					D. l. 12. 9. N. l. 11. 51.	
S 22	16 S. est. Tr.	Mauritius		11. 36.	Idem	11
M 23	Linus	d. 22 Jevnd.		N. F.	Blandet og Blæst	12
Ti 24	Tecla	Høst begynder.		0. 53.	Idem	13
D 25	Eleophas	○ op 6. 1.		2. 17.	Idem og st. Blæst	14
E 26	Adolphus	n. 5. 58.		3. 46.	Blandet og Blæst	15
F 27	Cosmas	○ d. 27. kl. 5.		D. E.	Tykt og Bindigt	16
Lø 28	Venceslaus	6 m. estr.		6. 42.	Blandet og Stille	17
F Om den Battersotige. Luc. 14						
					D. l. 11. 36. N. l. 12. 24.	
S 29	17 S. est. Tr.	St. Michel		7. 5.	Tykt	18
M 30	Hieronimus			7. 31.	Tykt og Bindigt	19

D. i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1524. Røde til Malmø mellem K. Frid. I. og K. Gustav. 1589. Dr. Anna
offeylet fra Danmark til Skotland.
- 2 1617. En Brandenburgsk Gesant ankommer til K. Christ. IV. i Helsingaer.
- 3 1455. K. Christian I. befaler at befæste Kiøbenhavn. 1700. Studenterne
samlede paa Slots Pladsen og ercererede for Kongen.
- 4 1747. Handels-Compagniet af Kong Friderich V. octroyeret. 1761. De
nye i Rost. Banco Sedler ført i Brug. 1772. Dronning Juliane
Geburtsdag høitidelig celebreret.
- 5 1619. Holmens Kirke i Kiøbenhavn blev indviet. 1630. Kong Christian IV.
slaaer Hamborgernes Flode paa Elven.
- 6 1209. Guldholt Klosters Indkomster legges til Rye Kloster.
- 7 1675. Bismar berendes af de Danske. 1711. Estralsund berendes af
de Danske.
- 8 1164. Gudvalla Kloster paa Gulland stiftes. 1716. De Russiske Tropp-
per gaae i Lejren for Kiøbenhavn.
- 9 1763. Extra-Posten anlagte og Postgaarden privilegeret. 1000. Kong
Oluf Tryggaeson af Norge bliver i Søelaget.
- 10 1769. Den Russiske Flode under Admiral Spiridoff ankommer for Kiøben-
havns Red.
- 11 1280. Biskop Etigotus i Roskilde døer. 1594. De 2de Rigeraad kommer
tilbage fra Gulland.
- 12 1692. Kong Christ. V. kommer til Glykstad.
- 13 1773. Jordskælv i Hardanger i Norge.
- 14 1770. Censuren ophæves og Skrive-Friheden bevilges.
- 15 1565. Warberg Slot indtages af de Svenske.
- 16 1766. Den Svenske Ambassadeur Greve Adam Horn ankommer til Kbhvn.
- 17 1700. Boni i Kirkerne for Kongen, som laae syg paa Jægersborg.
- 18 1137. Kong Eric Emund myrdes i Ribe.
- 19 1766. Jesuiter forbydes at opholde sig i Hans Majestæts Riiger.
- 20 1671. Princesse Wilhelmina Ernestina formales med Ehur-Kyrisfen af Pfalz.
- 21 1272. De Tyske indtager Elessvig. 1388. Dronning Margrete slaaer
og fanaer Kong Albert ved Falkøping.
- 22 1093. Kong Oluf Kyre i Norge døer.
- 23 1672. Kongen af Engelland stadsjæter de Danske Evendommen af St. Tho-
mas i Bestindien. 1701. Enke-Dronningaen hjemkommer fra det
varme Bad. 1241. Snorro Sturleson ihjelslaaen i Island.
- 24 1772. Sat en Commissiøn til aamle Nordiske Skrifters Befordring. 1604.
Abels-Mønstring i Vibora. 1639. Kronborg Slot afbrænder.
- 25 1688. En prægtig Masquerade paa Kiøbenhavns Slot.
- 26 1445. Kong Christoph og Dronning Dorothea Bryllup. 1603. Key-
seren forbynder anden Gang den Hamborske Hylдинг.
- 27 1151. St. Ketillus af Vibora omkommer i Asmild.
- 28 1448. Kong Christian I. hylbes i Riborg. 1691. Den Hollandiske Minister
Amerongaen, Ridder af Elefanten, døer.
- 29 1403. Greve Albert af Holsteen slaen i Ditmarsken. 1467. Kong Chri-
stian I. indtager Sylvisborg.
- 30 1148. Biskop Magnus i Skalholt døer.

OCTOBER.

Haver 31 Dage.

○ i den 22. Kl. 8. 46 Min. Eftermiddag.

Da- gene.	Navnene.	Zimmelsens Forandringer.	 C G.	C.D.N. D. E.	Væiret for Aaret 1774.	St.
Li 1	Remigius			7. 59.	Blandet og Vindigt	20
D 2	Ditlev	○ op 6. 17.		8. 35.	Lyft og Vindigt	21
L 3	Nette	n. 5. 42.		9. 21.	Blandet og Blæst	22
F 4	Franciscus	☾ d. 4. kl. o.		10 14.	Idem	23
Lø 5	Placidus	7 m. est.		11. 13.	Blandet	24
☽ Hvis Søen er Christ. Math. 22.					D. 1. 11. 5. N. 1. 12. 55.	
G 6	18 S. est. Tr.			D. F.	Lyft og Blæst	25
M 7	Amalia	☉ d. 12 kl. 3.		0. 18.	Blandet og Vindigt	26
Li 8	Ingeborg	56 m. est.		1. 28.	Blandet og Blæst	27
D 9	Dionysius	○ op 6. 33.		2. 36.	Blandet og Vindigt	28
L 10	Geron	n. 5. 26.		3. 45.	Lyft og Vindigt	29
F 11	Frid. 4føds. Pr. Sriderich			4. 52.	Blandet og Blæst	30
Lø 12	Maximil.			N. E.	Blandet og Storm	Or
☽ Om den Verkbrudne. Math. 9.					D. 1. 10. 32. N. 1. 13. 28.	
G 13	19 S. est. T.			6. 6.	Blandet og Blæst	2
M 14	Calixtus			6. 25.	Lyft og Stille	3
Li 15	Hedevig			6. 47.	Blandet og Vindigt	4
D 16	Gallus	○ op 6. 49.		7. 14.	Lyft og Stille	5
L 17	Florentinus	n. 5. 10.		7. 49.	Lyft og Vindigt	6
F 18	Lucas Ev.			8. 35.	Idem	7
Lø 19	Balthasar			9. 31.	Sm. Rusk og Vind.	8
☽ Om Bryllups Klæder. Math. 22.					D. 1. 10. 2. N. 1. 13. 58.	
G 20	20 S. est. T.	☾ d. 20. kl. 11.		10. 38.	Klart og Stille	9
M 21	11000 Jfr.	16 m. form.		11 54.	Sm. Rusk og Vind.	10
Li 22	Cordula			N. F.	Blandet og Vindigt	11
D 23	Søren	○ op 7. 4.		1. 22.	Sm. Rusk o. Bl.	12
L 24	Proclus	n. 4. 55.		2. 48.	Lyft og Stille	13
F 25	Crispus			4. 15.	Lyft og Vindigt	14
Lø 26	Amandus			5. 45.	Blandet og Vindigt	15
☽ Den Kongelige Mand. Joh. 4.					D. 1. 9. 32. N. 1. 14. 28.	
G 27	21 S. est. T.	○ d. 27. kl. 2.		D. E.	Lyft og Blæst	16
M 28	Simon Jud.	16 m form.		6. 0.	Idem	17
Li 29	Narcissus			6. 32.	Blandet og Vindigt	18
D 30	Abalon	○ op 7. 20.		7. 15.	Lyft og Vindigt	19
L 31	Lutherus	n. 4. 39.		8. 8.	Blandet og Vindigt	20

D i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 848. Danske Gesanter paa Riggsdaen til Manns. 1756. Dobbelte Procurationens-Formøling, i London mellem Kong Christian VII. og Princesse Carolina Mathilda, i Kiøbenhavn mellem Kronprinz Gustaf af Sverige og Princesse Sophia Magdalena af Danmark. 1773. General Sicksstedt bliver Ober-Hofmester hos Kronprinken.
- 2 1639. Gesandter fra Stade til Giesl hos Kong Christian IV. i Glykstad.
- 3 1770. Greve Bernstorff reiser fra Kiøbenhavn.
- 4 1768. Det hollandske Huses Forlia med Hamborg, ratificeret til Petersborg.
- 5 1772. Kiøbenhavns forrige Magistrat tog igjen sit Sæde i Raadstuen.
- 6 1675. Damgarten indtages af de Danske. 1706. Princesse Charlotta Amalia fødes. 1773. Den nye Forordning om Exam. Theolog.
- 7 1505. Graabroedre Kloster i Næstved reformeres.
- 8 1719. Tordenskiold ruinerer et Svensk Batterie og 5 fiendtlige Skibe.
- 9 1772. Christian Drakenberg døer 146 Aar gammel.
- 10 1602. Prinzeffe Hedevigs Vilager til Dresden.
- 11 1774. Procurationens-Formøling i Sverin mellem Prinz Friderich og Prinzeffe Sophia Friderica.
- 12 1574. Princesse Anna fødes. 1667 Forliig mell. K. Frid. III. og Hert. af Holsten.
- 13 1117. Paven stadsæster St. Knuds Kloster i Odense.
- 14 1700. Enke-Dronningen reyser til Nykiøbing i Falster. 1743. Leiren uden for Kiøbenhavn rykker op.
- 15 1250. Hertug Knud af Laaland døer.
- 16 1772. De 32 Mænd i Kiøbenhavn igjen indsatte. 1760. Tre Dages Jubileum i Danmark og Norge for den Kongelige Souveranitet.
- 17 1590. Hertug Philip til Slesvig-Holsten døer.
- 18 1675. Bremerforde bemægtiget af de Danske og Allierede. 1016. K. Knud vinder det store Slag ved Assandun i England.
- 19 1658. Den hollandske Flode ankommer i Sundet. 1773. Prinz Carl og Prinzeffe Lovise aasealer fra Norge.
- 20 1775. Kugler og Kløyen sat paa Cronborg Slots-Taarn, som Aaret forher af Lynild blev afbrændt.
- 21 1774. Prinzeffe Sophia Friderica Indtog til Soes og Formøling med Arve-Prinz Friderich.
- 22 1770. Første Beddeløb med Heste ved Kiøbenhavn.
- 23 1157. Kong Euen Grathe slagen i Tysland.
- 24 1375. Kong Valdemar IV. døer paa Gurre.
- 25 1635. Universitets Kirken indviet. 1680. Prinds Carl fødes.
- 26 1406. Kong Erichs og Dronning Philippæ Brudlop i Lund.
- 27 1368. Keiseren befaler Hamboræerne at være Greverne af Holsten lydige. 1607. Kong Christian IV. giver for en Demants-Ring 400 Ungerste 349 gold Gulden og 3873 Daler 1 Mk.
- 28 1590. Hertug Philip af Holsteen Gøttorp døer.
- 29 1603. Kongen af Danmark og Hertugen holder deres Indtog i Hamborg.
- 30 1660. D. Hans Svane bliver Erke-Biskop. 1133. Biskop Eskil af Viborg ihjelslagen.
- 31 1614. Begyndtes at arbejde paa St. Olai Spir i Helsingør. 1708. Kong Friderich IV. antræder Reysen til Italien.

Das gene.	Navnene.	Zimmels forandringer.	C G.	D. N. D. E.	Væiret for Aaret 1774.	Gl. St.
F 1	Alle Helgen			9. 4.	Klart og Bindigt	21
Lø 2	Alle Siæle			10. 8.	Idem	22
V Jes prædik. om Saligh. Mat. 5.						D. 1. 9. 2. N. 1. 14. 58.
G 3	22 S. est. Tr.	C d. 3. fl. 4		11. 17.	Tykt og Bindigt	23
M 4	Otto	34 m. form.		D. 8.	Idem	24
Ti 5	Malachias			0. 27.	Idem	25
D 6	Leonhardus	○ op 7. 35.		1. 36.	Klart og Bindigt	26
T 7	Engelbert	ii. 4. 24.		2. 43.	Snee og Stille	27
F 8	Claudius			3. 51.	Blandet og Bindigt	28
Lø 9	Theodorus			4. 59.	Tykt	29
V Om Skattens Myndt Matth. 22.						D. 1. 8. 32. N. 1. 15. 28.
G 10	23 S. est. Tr.			6. 11.	Snee, Bland. o. B.	30
M 11	Morten B.	● d. 11. fl. 9.		N. 8.	Blandet og Bindigt	31
Ti 12	Torchillus	14 m form.		5. 17.	Klart og Bindigt	Ni
D 13	Arcadius	○ op 7. 49.		5. 48.	Idem	2
T 14	Friderich	ii. 4. 10.		6. 31.	Idem	3
F 15	Leopoldus			7. 23.	Idem	4
Lø 16	Dithmarus			8. 24.	Blandet	5
V Om den Blodstotige. Matth. 9.						D. 1. 8. 7. N. 1. 15. 53.
G 17	24 S. est. Tr.			9. 40.	Blandet og Blæst	6
M 18	Hesychius	● d. 18 fl. 9.		10. 59.	Taage, N. og Stille	7
Ti 19	Elisabeth	○ m. est. r.		N. 8.	Tykt og stærk Blæst	8
D 20	Wolfgangus	○ op 8. 1.		0. 24.	Blandet og Blæst	9
T 21	Mar. Vfr.	n. 3. 58.		1. 47.	Klart og Bindigt	10
F 22	Cecilia			3. 12.	Blandet og Stille	11
Lø 23	Clemens			4. 40.	Idem	12
V Odelæggels. Vedersting. Mat. 24.						D. 1. 7. 44. N. 1. 16. 16.
G 24	25 S. est. Tr.			6. 7.	Blandet og Blæst	13
M 25	Catharina	○ d. 25. fl. 1.		D. 8.	Tykt og st. Blæst	14
Ti 26	Conradus	1 m. est. r.		4. 58.	Idem	15
D 27	Facundus	○ op 8. 12.		5. 46.	Tykt og Bindigt	16
T 28	Soph. M.	ii. 3. 47.		6. 42.	Idem	17
F 29	Saturninus			7. 44.	Snee og Bindigt	18
Lø 30	Chr. 6 Sæds. Andreas			8. 53.	Snee o. Stille	19

D. i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1222. Cardinal Gregorius holder Concilium i Slesvig. 1190. Reinsfeld Kloster stiftes.
- 2 1575. Princesse Dorothea af Danmark døer i Mecklenborg. 1617. K. Christian IV. gjør sin Hof-Prædikant M. Nadses Bryllup paa Slottet.
- 3 1769. Collect bevilget til Narhuus Domkirke.
- 4 1314. Vor Frue Kirke i Callundborg afbrænder. 1520. Kong Christian II. krones i Stockholm. 1675. Det Svenske Krigsskib Salfen erobres af de Danske.
- 5 1590. Svo Byer udleveres til det Gutinske.
- 6 1603. Kongen og Hertuaen efter Huldinaen forlade Hamborg.
- 7 1628. De Keiserlige ophæve Beleiringen for Gylckstadt.
- 8 789. Sanct Willehadus døer.
- 9 1692. K. Christ V. fælder 33 Bildsvin paa Jagten i Siælland. 1545. Hr. Oluf Rosenkrantz til Valloe døer.
- 10 1520. Kong Christian II. Indtog i Stockholm. 1743. Kron-Prinzens Procurations-Formåling til Hannover med den Engliske Princesse.
- 11 1273. Den Islandske Lov forbedret. 1258. Concilium holdes i Kiøbenhavn.
- 12 1772. Reisenhuset oprettes igien.
- 13 1319. Kong Eric Menved døer. 1773. Det geheime Regierings-Conseil i Kiel ophører.
- 14 1772. Den Tripolitanske Gesant har sin Afskeds Audience. 1718. En Svensk Flotille slaaes af den Danske under Brattoen.
- 15 1557. Ildbrand i Abenraa. 1760. General-Forsik-Amtets Opprettelse i Norge.
- 16 1773. Kong Christian VII. byldes udi Kiel.
- 17 1582. Landdag holdes til Kolding. 1680. Bognmands-Lært i Danmark forordnes. 1732. Tvende Americaner blive Studenter i Kbhvn.
- 18 1343. Herredaae holdes til Wardberg. 1720. Tordenstiold nedlægges i Duel.
- 19 1589. K. Jacob af Skotland kommer til Dypflo.
- 20 1772. Prinds Carl af Hessen ankommer til Norge. 1183. Hert. Knud Pristai Søn døer Munk i Odense.
- 21 1773. Den nye Prædikestool i vor Frelseres Kirke indvies.
- 22 1770. De Kongelige Svenske Prinzer ankommer til Kiøbenhavn.
- 23 1661. De Konackse Betiente faae Privilegier af Kong Friderich III. 1705. Prinz Wilhelm døer. 1766. Truggevelde afbrænder.
- 24 1772. Extraktatten i Norge ophæves. 1589. Kong Jacob og Dronning Anna vies i Dypflo.
- 25 1497. Kong Hans krones i Stockholm.
- 26 1768. Den nye Gold-Rulle underskrives.
- 27 1696. Christian Gyldenloves Vilager med Statholder Gyldenloves Døtter.
- 28 1676. General-Admiral Tromp bliver Greve og Ridder af Elephanten. 1773. Det Kongel. Herskab første Gang indsluttet i Kirke-Bonnen i det Kielske.
- 29 1135. Nestved Kloster stiftes.
- 30 1767. Den Provisoriske Tractat mellem Rusland og Danmark ratificeret.

DECEMBER.

Haver 31 Dage.

○ i $\mathcal{L}$ den 21. Kl. 5. 14 Min. Formiddag.

Dage.	Navnene.	Himmelens forandringer.	$\mathcal{C}$ G.	$\mathcal{D}$. N. D. E.	Væiret for Aaret 1774.	Bl. St.
☿ Jes. Indr. i Jerusa. Math. 21.						
S 1	1 S. i Adv.		$\mathcal{A}$	10. 2.	D. 1. 7. 23. N. 1. 16. 37.	20
M 2	Bibiana	$\mathcal{C}$ d. 3. fl. 0.	$\mathcal{A}$	11. 11.	Lyst og Stille	21
Ti 3	Evend	25 m. form.	$\mathcal{A}$	D. F.	Blandet og Stille	22
D 4	Barbara	○ op 8. 22.	$\mathcal{A}$	0. 22.	Lyst og Vindigt	23
E 5	Sabina	n. 3. 38.	$\mathcal{A}$	1. 30.	Idem	24
F 6	Nicolaus		$\mathcal{A}$	2. 37.	Klart og Vindigt	25
Lø 7	Mgathonius		$\mathcal{A}$	3. 46.	Klart og Blæst	26
☽ Om S. i Soel o. Maane. Luc 21						
D. 1. 7. 8. N. 1. 16. 52.						
S 8	2 S. i Adv.		$\mathcal{A}$	4. 58.	Bl. og stærk Blæst	27
M 9	Rudolphus	● d. 11. fl. 1.	$\mathcal{A}$	6. 8.	Snee og Blæst	28
Ti 10	Judith	38 m. form	$\mathcal{A}$	7. 18.	Blandet	29
D 11	Damasus	○ op 8. 29.	$\mathcal{A}$	N. E.	Snee og Blæst	30
E 12	Epimachus	n. 3. 31.	$\mathcal{A}$	5. 6.	Lyst	DI
F 13	Lucia		$\mathcal{A}$	6. 5.	Lyst og Vindigt	2
Lø 14	Crispus		$\mathcal{A}$	7. 18.	Blandet og Vindigt	3
☿ Johannes i Fængslet. Math. 11.						
D. 1. 7. 0. N. 1. 17. 0.						
S 15	3 S. i Adv.		$\mathcal{A}$	8. 35.	Lyst og Stille	4
M 16	Lazarus	● d. 18. fl. 5.	$\mathcal{A}$	9. 57.	Lyst og Stille	5
Ti 17	Albina	14 m. form.	$\mathcal{A}$	11. 19.	Lyst og Stille	6
D 18	Tamperdag	○ op 8. 31.	$\mathcal{A}$	N. F.	Lyst og Stille	7
E 19	Nemefius	n. 3. 29.	$\mathcal{A}$	0. 46.	Lyst og Stille	8
F 20	Abraham	d. 21 Soelhv	$\mathcal{A}$	2. 8.	Lyst og Vindigt	9
Lø 21	Thomas	fortesi Dag.	$\mathcal{A}$	3. 31.	Lyst og Stille	10
☽ Om Johannis Vidnesb. Joh. 1.						
D. 1. 6. 58. N. 1. 17. 2.						
S 22	4 S. i Adv.		$\mathcal{A}$	4. 54.	Idem	11
M 23	Eorlacus	○ d. 25. fl. 1.	$\mathcal{A}$	6. 15.	Klart og Blæst	12
Ti 24	Adam	56 m. form.	$\mathcal{A}$	7. 29.	Klart og Vindigt	13
D 25	Juledag	○ op 8. 30.	$\mathcal{A}$	D. E.	Blandet og Vindigt	14
E 26	St. Steph.	n. 3. 30.	$\mathcal{A}$	5. 12.	Idem	15
F 27	Joh. Ev.		$\mathcal{A}$	6. 20.	Idem	16
Lø 28	Børnedag		$\mathcal{A}$	7. 30.	Idem	17
☽ Om Simeon og Anna. Luc. 2.						
D. 1. 7. 1. N. 1. 16. 59.						
S 29	S. i J. o. N. A.		$\mathcal{A}$	8. 40.	Klart og Blæst	18
M 30	David		$\mathcal{A}$	9. 50.	Klart og Vindigt	19
Ti 31	Sylvester		$\mathcal{A}$	10. 59.	Lyst	20

D. i
M.

Historiske Hændelser.

- 1 1769. Kongen stifter den nye Inoculations Anstalt. 1773. En Takke-
og Bede-Fest holden i Kongens Nager og Lande.
- 2 1616. Kong Christian IV. slaar 12 Riddere af den væbnede Arm.
- 3 1677. En Tartarist Gesant har Audience hos Kongen.
- 4 1459. Hertug Adolph til Slesvia Holsten doer.
- 5 1695. Kron-Princessse Lovises Indtog i Kiøbenhavn. 1711. De Svenske i
et hidsig Udfald af Wismar slaaes af de Danske.
- 6 1344. Kong Hagen udvælges af de Norske.
- 7 1770. General-Landvæsens Collegium forandres til en Commission.
- 8 1375. Herredage holdes til Slagelse.
- 9 1768. Kona Christian VII. forlader Paris.
- 10 1459. Adolf Hertua i Slesvia og Greve i Holsteen doer. 1773. Storforsten
holdes i Oldenborg.
- 11 1202. Kong Knud VI. doer. 1718. Kong Carl XII. falder for Friderichshald.
1743. Dronning Lovises Indtog i Kiøbenhavn.
- 12 1682. Politimester-Embete i Kiøbenhavn beskikket. 1689. Spiret paa
Grundhiems Domkirke nedblæser.
- 13 1773. Biskoppen af Lybek ankommer til Oldenborg.
- 14 1295. Erkebiskop Jens Grand indkommer af sit Fængsel. 1773. Ol-
denborg og Delmenhorst overdrages til Biskoppen af Eum.
- 15 1683. Herkabet Jever overgiver sig til den Kongel. Oldenborgske Milit.
- 16 1589. Raastraad Anders Bina doer paa Wardberg Slot.
- 17 1310. Biskop Bertoldus i Slesvig doer.
- 18 1635. En fransk Gesandt har Audienz paa Haderslev. 1721. Dronning So-
phia Maadalenæ Indtog i Kiøbenhavn. 1773. Passage-Penge
paa den nye Roeskilde Ben paabudne.
- 19 1559. Mag. Jorgen Sadolin første Euangetiske Biskop i Fyen doer.
- 20 1773. Kongen giver de Kiølske lige Lødsretted ved sine øvrige Underaanter.
- 21 1225. Kong Baldemar II. og hans Søn kommer løs af Fængsel.
1522. Forbud til Vibora imod Kong Christian II.
- 22 1116. Kong Oluf Maanufon i Norge doer.
- 23 1676. Alliance-Tractat mellem Danmark og Brandenburg.
- 24 1155. Kona Svend Grathe plyndrer Slesvig.
- 25 1288. Kong Erik Menved krones paa Herredagen i Lund. 1202. Kong Bal-
demar II. krones i Lund.
- 26 1416. Vandflod udi Eidersted.
- 27 1675. Krue Abel Cathrines Hospital stiftes. 1531. Billedstormen i vor
Krue Kirke i Kiøbenhavn.
- 28 1607. K. Christ. IV. taber i Fuldhuset 26 Ungerste Gylden og 8 Rosenobler.
- 29 1659. Bornholm overgiver sig til Kong Friderich III. 1674. Næsthuset stift-
et af Kong Christian V. 1711. Kona Friderich IV. lader Wismar
bombardere. 1712. Grev Stenbof falder ind i Holsten.
- 30 1676. Helsingborg gaar over igien til de Svenske. 1735. General-Landers-
Deconomie- og Commerce-Collegium oprettes. 1769. Den Rus-
siske Ambassadeur Greve Czernichow ankommer til Kiøbenhavn.
- 31 1296. Slesvia Stad afbrænder. 1607. Kong Christian IV. forærer bort
til Nytaar 46 Rosenobler, 513 Daler 2 Mk. 8ß.

Om Formørkelfer.

Udi nærværende Aar 1776 ſkee 6 Formørkelfer, 4 i Solen og 2 i Maanen. Den 1ſte Solens Formørkelse indfalder den 21 Januarii, og bliver at ſee i de nordofflige Lande af Aſien; den 2den den 19 Februarii, og bliver at ſee i de ubekjendte Lande, ſom ligge i Nærheden af Syd-polen under Africa og America; den 3die den 15 Julii, og bliver at ſee i den ſydlike Deel af America ved freto magellanico, og den 4de den 14 Auguſt, og bliver at ſee i nogle ubekjendte Lande i den nordlike Deel af America, ſaa at diſſe 4 Formørkelfer blive hos os og i Europa uſiunlige. Den 1ſte Maanens Formørkelse indfalder den 4 Februarii, og begynder Kl. 1. 6 Min. Eſterm., Maanen kommer gandske ind i Jordens Skygge Kl. 2. 12 Min., Midten af Formørkelfen ſkeer Kl. 3. 5 Min., Maanen begynder igien at komme ud af Jordens Skygge Kl. 3. 59 Min., og endelig kommer Maanen gandske ud af Jordens Skygge Kl. 5. 4 Min. Da Maanen den 4 Febr. ſtaaer op hos os omtrent Kl. halvgaaen 5, ſaa følger heraf, at vi ikke ſaaer uden Enden af Formørkelfen at ſee, naar den nemlig er i ſit Aſtagende. Den 2den Maanens Formørkelse ſkeer den 31 Julii, og begynder den 30 Julii Kl. 11. 0 Min. om Aftenen, Maanen kommer gandske ind i Jordens Skygge Kl. 11. 59 Min., Midten af Formørkelfen ſkeer den 31 Julii Kl. 0. 47 Minuter om Morgenen, Maanen begynder igien at komme ud af Skyggen Kl. 1. 36 Min., og Formørkelfen bliver gandske til Ende Kl. 2. 35 Min. om Morgenen.

De fornemmeste Opdagelser, som
ere giorte i Europa siden
nogle Aarhundrede.

Sr. Wiehen, en Kunstner i Hildesheim, har Aaret 1772 opfundet og bekiendtgjort en geographisk Bogn, som tiener til at maale beqvemmeligen alle Overflader, være sig Slætte, Bierg, eller Skov, ja endog Fæstninger.

De store eller støbte Speilglas ere i Frankerig blevne opfundne af Tcherart Aar 1688.

Før Træstik, har man en Tydsker ved Navn Luppert Rust, at takke, han havde Martin Schoen fra Colmar, til Discipel, og af denne sidste Mester Hayes endnu Aftryk fra 1460.

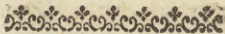
J. Bokolt, udi Bispedømmet Münster, er Gravering med Gravstikke bleven opfundet af Israël fra Mechelen eller, efter andres Meening, fra Maynts, Aar 1450. Den første, der i Frankerig øvede denne Kunst, var Gabriel Tavernier, som bragte den til Paris Aar 1573.

Udgravering med Skedevand, er bleven opfundet sidst i det Femtende Aarhundrede.

Fra Aar 1502 har man Kobberstik af Albert Durer, ædsede med Skedevand.

Hr. Barabe en Pariser, opfandt Aar 1761. at gravere Bygnings-Kunsten efter Vandfarve-malnings Maade.

Træstik, hvorved et Stykke trykkes med adskillige Plader af eens Tegning, har man haft førend Aar 1500. Deraf findes daterede fra
Aar

Aar 1504, og som ere forfærdigede af Albert Dürer og andre Mestere. Italienerne tilegner uretteligen Hugo da Carpi denne Opfindelse.

Harmonika, et Musikalsk Instrument, som bestaaer af Klokker eller Glasopper, hvis uesterabelige Lyd kommer Menneske-Stemmen saa nær; er en Opfindelse af den berømte Franklin, bosat i Pensylvanien. En Engelsk Jomfrue, Davies, var den første, der gjorde det bekiendt i Paris Aar 1765.

Silbsaltningen er bleven opfunden Aar 1416. af en Hollandsk Fisker ved Navn William Boeckel.

Soel-Rifferten have vi Christopher Scheiner at takke for.

Den Kunst at trykke Bøger med løse Bogstaver, begyndte i Maynts henimod Aar 1436 eller 1438. For denne Opfindelse bør Verden takke Jean Guttenberg, ellers kaldet Gonsfleisk, en Mayntzsk Adelsmand af den Sorgentogiske Familie; de første Forsøg bleve giorte i Strasborg, og forbedrede i Mayntz 1740.

Den Kunst at aftrykke Kobberstik med adskillige Farver, er bleven opfunden af en ved Navn Lofiman, Aar 1626, og bragt til Fuldkomnethed af Christoph le Blond, fød i Francfort ved Mayn.

Frederik Ruysch har giort de første Anatomiske Indsprøytninger.

Aar 1745 begyndte man i de Engelske Kolonier i America, at anordne Mercurius for dem, man vilde inoculere.

Conrad Pludinger fra Augsburg, er den første, som har udgivet en Samling af gamle Inscriptioner Aar 1505.

Det periodiske Skrift, under Titel: journal savant, er fra Aar 1665.

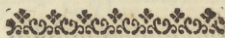
Man tilegner Roger Bacon den magiske Lanternes Sammensættelse, som alligevel synes at være en af de nyere Opfindelser, og ikke meget ældre end fra Aar 1665. Gemeenligen tillægges man P. Kircher den Ære.

Maanens Svævningss Bevægelse, er bleven opdaget af Hevelius.

Baron Reper, en Skotlænder, død Aar 1618, har, efter nogle Meningen, ophittet Logarithmerne. Hervart von Hohenberg, Kansler hos Hertugen af Baveren, har Aar 1615 giort dem bekiendt i Tydskland. Man finder allerede Grundreglene dertil i Stiefels Aritmetik trykt Aar 1544.

Hr. Dollond i London, er den første der har frembragt de nye Riffertes med trende Gienstands Glas, hvis Dyeglas er buglehuult. Af Gienstandens, som bestaaer af trende Glas, er det mitterste buglehuult paa begge Sider, og de to andre buglerunde, lagt nesten lige an i det mitterste Glasses Buglehuulheder.

Et af Hr. Euler fremsat Beviis, har bragt Hr. Dollond til at bruge i sit Gienstands-Glas tvende Slags Glas, bekiendte i Engeland under Navn af Flintglas og Crownglas, og hvoraf det første har den bejnderlige Egenfcb, at frembringe i de forskiellige Lysstraaer, en meget større Spredning end Kronglasset eller det almindelige Glas.

Hr. Professor Zeiher i Wittenberg, fandt siden, ved en Blanding af Minie og Kiffelsteen, en Glasmaterie af en endnu meere underbar Virkning end Flintglassets, da dets Straale-Minbrud er som 2018 mod 1000, og Spredningen mod den som det almindelige Glas virker, som 4800 mod 1000. En Kiffert af 21 Tommers Længde, forfærdiget af dette Glas efter Dollonds Maade, maa tilvevbringe en bedre Virkning end den sædvanlig astronomisk Kiffert af 30 Fod.

Man har Isaac Newton at takke for Lysets og Farvernes Theorie.

Hr. Römer i Dannemark, er den første som har opdaget Lysets successive idelige Bevægelse.

Dyrefredsens Lys blev først iagttaget i Engeland Aar 1659 af D. Childre.

Briller og Størrebildings Glas have været bekiendte i det tredtende Aarhundrede Roger Bacons taler og derom.

Hr. Douglas Bouden, deputeret Marskalk af det Engelske Admiralitet, har nyligen opfundet en Maskine til at trække Vand af Skibe, ved denne Maskines ansilte Prøve paa Krigsskibet la sur prise, har man udtrukket nesten 2 Tønder Vand i halvanden Minut.

Cortaing, en Franck Ingenieur, har Aar 1685 opfundet den Maskine, hvorved Myntens Skrotplader tegnes med en Rand paa Snittet.

Den sorte Konst er en Opfindelse af en Hessisk Oberst-Lieutenant, ved Navn von Siegen, i Aar 1648. Prints Robert af Pfalz, lærte den af ham, morede sig dermed, og bragte den til en stor Grad af Fuldkommenhed.

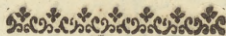
Jacob Berenger, Læge i Carpi, har i det 16de Aarhundrede, været den første der brugte Mercurius i veneriske Sygdomme.

Cornelius Drebbel, en Bonde i Nord-Holland, opfandt Aar 1627 Størrebildings Glasset, eller Mikroskopiet med tvende Glas

Sole-Mikroskopiet er en Opfindelse af den nu døde Hr. Lieberkuhn i Berlin Aar 1740.

Johan Regimontanus, eller Müller, har ladet forfærdige af Metal det første paraboliske Brændglas.

P. Kirker, har været den første, det har faldet ind at gjøre et Brændspegl eller Brændglas, bestaaende af mange flakke Speilglas, hældende mod hverandre, hvilket Hr. Buffon har fornyet i vor Tid.

De puffedede Speylglassers Opfindelse, maa regnes længe for det trettende Aarhundrede, da den Tids Tydske Skribentere talede derom, som om noget der var ganske almindeligt. Cunrad af Würzburg, siger endog, at man fabrikerede dem af Aske. Forgives paa staae derfor Venetianerne, at de alene vidste dette Kunstgreb i de trettende Aarhundrede.

Det første Assistentshuus blev oprettet i Perouse af nogle godgjørende Borgere. Sixtus den IV. oprettede det andet i Savone Aar 1479.

I Aar 1577. bleve de første Lomme-Uhrer bragte fra Tydskland til Engeland, de bleve første Gang forfærdigede i Nürenberg Aar 1500, af Pierre Hele, man kaldte dem allerførst Nürenbergs Eg, fordi de havde en eg-rund Skikkelse.

Aar 1500 brugte allerede Purbach i Wien Lomme-Uhr, der viste Minuter og Sekunder til sine astronomiske Sagtagelser.

Prægmoellen, opfunden i Tydskland henimod Aar 1550, blev ikke seet i Frankrig førend Aar 1648; til den Tid havde man betient sig af Hammeren; i Venedig havde man betient sig deraf indtil Aar 1755.

Den nye Maade at trykke Musik, er Aar 1755. udkommen i Leipzig fra Hr. Breitkofs Trykkerie.

Gregorius Purbach, Professor i Mathematiken i Wien, død Aar 1461. Og Johan Müller, som er meere bekiendt under det Navn Regiomontanus, eller fra Königsberg en liden Stad i Franken hans Fæderueland, vare i Europa de første, som efter de smukke Videnskaber's Fornøelse, haver besittet sig paa at gjøre astronomiske Sagtagelser. Denne sidste som døde i Rom Aar 1476, er desuden den der har indført Tangenternes Brug i Trigonometrien.

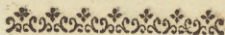
Opus mallei, eller den Maade at udgrave i Kobber ved en spids Hammer, hvorved man slog smaa Puncter, dybe eller udybe, alt efter som Skatteringen udfordrede Styrke, henhører til det sextende Aarhundrede. De første Kobberstik deraf ere forfærdigede af en, kaldet Paul Flint fra Nürenberg Aar 1592.

De første Landskaber malede i Pastel, eller med tørre Farver, bleve forfærdigede af en ved Navn Alexander Thiel, en Maler, fød i Erfurt Aar 1685, og siden bosat i Dresden.

Pantaleon Hebenstreit, er Opfinder af det Musikalske Instrument kaldet Pantalon. Opfinderen gjorde det bekiendt Aar 1718 ved Hoffet i Dresden.

Hr Bonnet, en Kobberstikker i Paris, har Aar 1769. opfundet det Kunstgreb at gravere med Pastel eller tørre Farver.

Jesuiten Scheiner er Opfinder af Ridses-Alben, som han har beskrevet i et særskilt Værk.

Papir af Lumper (Klude) synes at have taget sin Begyndelse i det tolvte Aarhundrede, men denne Opfindelse er først bleven almindelig i det trettende Aarhundrede.

Maskinen til at skjære Lumperne smaa til Papiret, er først for omtrent 20 Aar siden bleven opfundet i Tydskland; den sættes i Bevægelse ved Vandet, og skjær Lumperne smaa, uden at dertil udfordres meere end fra Tiid til anden at fylde den paa ny.

Stemplet Papir er først bleven indført i Spanien og i Holland, Henimod Aaret 1555.

Engelænderne tilegne sig Opfindelsen af det fløylede eller oppuffede Papir, som de Franske indtale for en ved Navn François, en Futteral-mager af Profession, boesat i Rouen, og som skal have opfundet dette Slags Papir Aar 1620.

Msr. Lorient, en Pariser, er Opfinder af den Kunst at gjøre Pastel ufordæmpelig. Aar 1753. viiste han Maler-Academiet i Paris sin Opdagelse.

Malning med Oliefarve paa Lærret, blev opfundet i Bruges Aar 1410. af Jean van Eyk, fød i Maseyk; fra hans Tiid er det man regner adskillige Skoler af Malere: deraf tæller man 8te, nemlig: den Romerske, den Florentinske, den Lombardiske, den Venetianske, den Tydske, den Flamske, den Hollandske og den Franske.

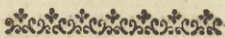
Perpendikelen Opfindelse Aar 1657, har man Christian Huygens, en Hollandsk Adelsmand, at takke for.

Aar 1676. gjorde Barlow i Engeland, de første Repeteer-Lomme og Stue-Uhr. Carl den Anden sendte et af dem til Ludvig den Fjortende.

Richer er den første, som opdagede, Aar 1672, at den Perpendikel, som slog Sekunder i Paris, burde forkortes for at slaae dem i Cayana, og at et Parisisk Pund, var ikke mere et Pund paa bemeldte De, men at det vejede mindre.

En af de nyeste Opdagelser er den Hr. Linnæus, første Læge hos Kongen af Sverrig, har gjort Aar 1760, angaaende Perlerne. Det faldt denne store Naturkondige ind at frembringe Perler, ikke i Perle-Osters, men kun i simple Elve-Muslinger, ved Hielp af dertil passende Føde, som han lod dem bibringe, og som man formoder at være Vand, opfyldt med stenige Partikler.

Den Kunst at gjøre falske eller vægte Perler, formedelst den solofarvede Materie, som man faaer af en liden fingerlang Naafisk
E
Alte,

Abbe kaldet, har man en Franskmænd, ved Navn Jaquin, at takke for, som opfandt denne Kunst henimod Aar 1680.

De første Peryker bleve giorte i Paris Aar 1620.

Den berømte Professor Sturm i Altdorf, er den første i Tydskland, som har holdt et Cursum over Experimental-Physiken, udgivet Aar 1675.

Den brændende Kunst Phosphor, er opfunden henimod Aar 1669, af en berømt Tydsk Chymist ved Navn Brand.

Den Hermetiske Phosphor er opfunden af Christian Adolph Bau-doin, Amtmand i Heinitzen, en liden Bøye i Særen.

Agnes Sorel, var det første Fruentimmer i Frankerig, der bar Edelstene. Anna af Britagne det andet.

En duelig Botanikus fra Württemberg, ved Navn Kbhrenter, er den første, som det lykkedes for at giøre Slægfreds Planter.

En Engælnder kaldet Lull, har fundet paa at giilde Fiskene, for at faae dem større og federe. Denne Kunst var de Romerske Kølke meget bekiendt.

Polemiskopium, eller den reflecterende Riffert, er opfunden Aar 1637. af Jean Hevelius.

Hr. Trembley har Aar 1743. opdaget Polypernes besynderlige Natur angaaende deres Forplantning.

Otto Guericke, Borgemeister i Magdeborg, er Opfinder af Luft-pompen, hvis forunderlige Særshue han viste Aar 1654 paa Rigsda-gen i Regensborg.

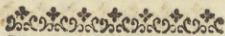
Det Særlige Porcelain er bleven opfunden Aar 1702 af Baron de Böticher, Chymist ved Augusti, Churfyrsten af Særens Hof, han fandt denne kostbare Hemmelighed ved at sammenblende adskillige Jordarter for at giøre Digler.

Posterne bleve oprettede i Tydskland henimod 1641. af Lamoral af Taxis.

En af de ældste Opdagelser i Europa, er Krudttets. En bestandig Sagn tilskriver Berthold Schwarz, ellers kaldet Constantin Anglizien, den; han var fra Friburg i Tydskland, og fandt denne Samsats ved en Hændelse; medens han arbejdede i Chymien i Edln Aar 1330, eller efter andres Mening Aar 1351.

Haarpuderets Brug, hvoraf man nu til Dags betiener sig, gaacer ikke høyere op i Tiden, end mod det sextende Aarhundrede. Endog henimod Enden af det afoigte Aarhundrede, var det kun Komedianterne alene der pudrede sig, saa disse betiente sig kun deraf paa Skuepladsen; de undlode ikke at kæmme Puderet af sig, saasnart de forlode Theatret.

Renelme Digby, en Irlander, som i Rom havde kjøbt af en Munk en Tillavning af Vitriol, for at standse stærkt Næseblod, gav siden dette Pulver Navn af Sympatetisk, og var den første der gjorde det bekiendt.

Det Iudfsald at berede Vinter-Enger med Pimpernelle, er af en Geistlig, fra det Land Waadt, som fremsatte sit Forslag for Akademiet i London Aar 1763.

Feberbarfen eller Rina, er bleven bragt til Frankrig Aar 1650, af Cardinal Lugo; men dens Brug udbredede sig ikke førend henimod 1680, da Regieringen kjøbte af Ridder Talbot en Engländer, en særdeles Lævning.

Proportions-Reglen er opfunden af Benjamin Bramer, Bygmester i Marburg Aar 1618.

Den berømte Walter af Nürenberg, som døde Aar 1504, har i Astronomien betient sig af Straalebrudene

Du Fay, Medlem af Videnskabernes Akademie i Paris, har været den første der har iagttaget Duggens forunderlige Phenomen, som ved at slaae ned, falder vel paa Glas, Poreclain, Skifer, paa raat og rustet Jern, da den derimod slet ikke falder paa Guld, ey heller paa forgyldet Sølv, eller paa blanket eller poleret Sølv, eller paa rødt Kobber ic.

Simon Mayer, eller Marins, Mathematikus hos Margreven af Anspach, har opdaget Aar 1609 i November Maaned, Jupiters 4 Drabantere. Galileus blev dem ikke vaer førend den 7 Januarii følgende Aar.

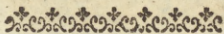
Den 5te af Saturni Drabantere er bleven opdaget af Huygens Aar 1655.

De 4 andre ere blevne iagttagne af Jean Dominico Cassini, en Piemonteser, Aar 1671, 1672 og 1684.

Aar 1672 og 1686, blev Cassini en lys Punkt vaer omkring Venus, som han holdte for at være hendes Drabant. Aar 1740 saae Hr. Schort i London forskjellige Gange samme Særshyn. Aar 1761 saae Hr. Montaigne i Montpellier, denne Drabant endnu tydeligere.

En Russisk Bonde ved Navn Unica, har under Czar Fedor Ivanowits, opdaget Sibirien; ja han har endog gjort meget til at denne Tyrste blev erkendt for Herre af Landet.

Tobaks Planten, som de Spanske have fundet Aar 1520 i Jucatan, er først 30 Aar derefter bleven bekiendt i Frankerig. Hvor man dog ikke begyndte at bruge den jævnlig og kun for Lyst før 1600.

En Engælnder, navnlig Raphelingué, er den første, som lærte unge Folk i Engeland at røge Tobak, efterat han selv havde faaet Smag derpaa i Virginien. Disse, som reyste til Leyden for at studere, indførte denne Vane hos Hollænderne.

Man har Tobias Meyer, fød i Ulm i Svaben, at takke for det udødelige Verk, kaldet Maane-Tabellerne, hvoraf Stjernekyndige betiene sig, og som har fortjent for hans Arvinger en Belønning af 3000 Pund Sterling, som det Engelske Parlement har skienket dem.

Den Prætorianske Tabelle er opfundet af Johan Prætorius, Professor i Mathematiken i Altdorf, død Aar 1616.

En Jesuit, ved Navn Christopher Scheiner, er den første som har observeret i Maymaaned Aar 1611. Solens Pletter.

Pater Grimaldi har givet Maanens Pletter den Benaevnelse, som bruges nu omstunder af Stjernekyndige, og som er bleven antagen frem for den, som Helvetius havde givet dem nogle Aar tilforn.

Man er Newton takkyldig for det reflecterende Teleskop, og for mange andre Opdagelser i Astronomien.

Det første Pund Thee blev bragt fra Holland til Engeland Aar 1666 af Lord Arlington.

Cornelius Drebbel, en Bønde i Nordholland, er Opfinder af Thermometerne eller Veyrglassene.

Opfinderen af Livrenterne, eller de saa kaldede Fontiner, er en Neapolitaner ved Navn Lorenzo Fonti, som i Paris oprettede den første Aar 1653. Fra ham dateres ogsaa det første Lotterie, oprettet i Frankrig Aar 1657.

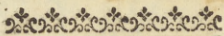
For Opfindelsen af Blodets Dmtapning af det ene Dyr i det andet, har man at takke Dr. Christopher Wren, Professor Astronomiæ i Oxford, som i Aaret 1659. foreslog Omgangs Maaderne dermed for den berømte Boyle.

Det er kun omtrent 40 Aar siden man har opfundet i Tydskland, den Maade at faae Løv til Kuls, ja endog de Dyne man nu omstunder bruger dertil, ere kun for en 20 Aar siden blevene opfundne i Grevskabet Wernigerode.

Hr. Picault har bragt til Fuldkommenhed den Kunst at bringe paa et nyt Lærred de gamle Skilderier, efter at have taget dem af det forrige, eller af Steen, eller Træ, uden at beskædige dem.

De Astronomiske Tubi med et buglehvult Øyeglas og et buglerundt Formaalets Glas, ere blevene opfundne Aar 1590, af Zacharias Jansen, en Hollænder.

Kepler er den første som har opfundet den astronomiske Tubus med tvende buglerunde Glas.

Scheiner er den første, der har føjet til denne Tubus det tredje Glas, for at Gienstandene maatte vises reiste.

Torricelli, Læge hos Storhertugen af Florents, opfandt Aar 1643. de Tubus, som efter ham kaldes Torricelli Tubus.

Mundur, eller eensformig Dragt, er bleven indført blant de Franske Tropper af Ludvig den 14de.

Saxisk Grønt, eller som man i Tydskland kalder det Grossenhayner Grønt, er bleven opfundet Aar 1744 af en Jurist ved Navn Barth, boesat i Grossenhayn i Meissen.

Baron von Eschirnhayn, har ladet forfærdige de største Brændglas med collectiv Glas, og de største buglehuule Speyle.

Den store Kepler har været den første, der har meddeelt Synets rette Theorie.

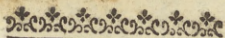
Hr. Wiehen, Kunstner i Hildesheim, har opfundet og gjort bekiendt Aar 1771. en meget enkelt Maskine, og anvendelig til alle Slags Vogne, hvorved man i en Hast kan faae lybste Heste løse fra Vognen.

(Fortsættelse af Nicolai Helvaderi Liv og Levnet.)

Hans Astrologiske Kundskab blev hans Fald. Den bekiendte og lærde Johan von Wowern, som var Hertugens Raad og Fortrolige, og tillige begavet med en god Deel af de Egenskaber, som almindelig følge Regenternes Yndlinger, bad Helvaderum stille sin Nativitet, som og skeede, men faldt ud til Wowerii største Mishag, hvorudover han blev saa forbittret, da han fattede den Mistanke, at Helvaderus derudi vilde bebrejde ham een og anden af sine Fejl, at han endog udbrast i disse ubesindige Ord: Helvaderus hat mir meine Nativitet gestillet, ich soll und will ihm eine wiederum stellen, der Teufel soll ihn hoblen. Men Helvaderus har siden betalt von Wowern med samme Myndt, og hevnet sig mod ham med lige saa haardt et Udtryk: Incarnatus ille Diabolus, qui suam in me infatiablem exercuit crudelitatem: Den legemlige Dævel, som har udøvet sin umættelige Grumhed paa mig.

Helvaderus var falden for onde Mennesker. I sin Degn, navnlig Jacob Pedersen, havde han en affagt Fiende, der jævnlig besorte ham

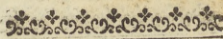

for Hoffet, og ved skammelige Processer gif ham paa Veren Løs, og beskyldte ham for en Skielm, Løgnere, Horkarl, Kirke-Røver og Morder, men endelig for sin Løgn af den Gottorpske Ret den 7 Nov. 1609. tildømt at have sin Vere forbrudt, af Skarpretteren fagstryges, forvises Landet, og, om han nogen Tid indfandt sig i Hertugdømmerne, at misse sit Liv. En anden uværdig Person, navnlig Jørgen Lund, stod ham efter Brødet, og virkelig fik det, men kort efter for adskillige Misgjerninger og blant andre begangen Mord blev dømt fra Livet og halshuggen. Imidlertid tog Bowerius sin Hævn, og lod Helvaderum uden Lov og Dom paa Juledag 1609, støde fra sit Embede og ud af Præstegaarden, og den uværdige Jørgen Lund igien ved Amtskriveren indsatte i Kirken og paatrængte Menigheden, Provsten uvidende. Helvaderus, med Hustru og Børn, tog sin Tilflugt til Hadersleben, men efterat den nye indsatte var bleven henrettet, blev igien af Hertug JOHAN ADOLPH indsat i Kalbet. Dog dette varede ikke længe, førend Bowerius fandt nye Sag med ham, og fordrev ham anden Gang paa Juledag 1611. Sagen var denne: Bowerius paastod, at Helvaderus skulde betale sin Formands, den henrettede Lundii Gield; da han nu nægtede det, fremtød en Bonde navnlig Mads Simonson, som foregav, at Helvaderus af Lund havde bekommet de Penge, som han, nemlig Viduet selv, fordrede efter Lund. Endskjønt nu dette Vidnes ubevitslige Udfigende blev kiendt uetterrettelig, og Helvaderus følgelig ved den værslige Ret fr'sunden for at betale den paaæskede Krav; saa drog dog Bowerius Sagen ind under den geistlige Ret, hvori han selv præsidere, og dømte ham fra Embedet, under det Skin, at han havde skieldet Mads Simonson for en Løgnere, ey bekymrende sig om de Forbønner, Canceleer Doctor Nicolai Jung og de andre Hertugelige Gottorpske Raadherrer nedlagde for ham. Om hans Forsølgelser kan videre eftersees Johannis Molleri Isagoge ad historiam Chersonesi Cimbricæ Pars I. p. 122. sq. Ejusdem Cimbria Literata Tom. I. p. 243. seq. Tom. III. p. 655. seq. Erii Pontoppidani annales ecclesiæ danicæ Tom. III. p. 592 & 826 sq. Jens Worms Lexicon over Danske, Norske og Islandiske lærde Mænd. I Deel p. 418. seq.

Blant Marsagerne til hans Affættelse var digtet ham paa, at han skulle have skudt Ild paa et Kirkeetaarn. Imod denne og flere Opdigtelser forsvare han sig selv i Fortalen til sit Prognosticon for 1634 med disse Ord: "Efter som den leedige Sathan hafaer ofte gierne forsøgt at hafue Hornet i Siden paa mig, med adskillige Opdigtelser oc Løgnatige Efteragn. Ja end oc nyligen d'ctet oc sagd mig en Løgn paa at jeg skulle hafue spaaet om Kiøbenhaffns Undergang oc andet meere,

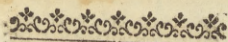
"huil

" huilket jeg aldrig nogen Tid tenckte eller talede. De hafue end oc
" nogle Aar forleden, opdickt oc sagt mig en Snack paa, hvorledes
" jeg skulde hafue affbrend et Kircke-Taarn i Landet Holsten; oc der med
" forbrut mit Præstekald, huilken Gierning ingen ærlig Menniske mig
" skal osuerbevisse skeed at være, oc er saa meget som baculus in angulo.
" Men huorfor oc aff huad Aarsage, jeg samme Sted bleff udsagd oc
" afftvungen fra mit lofligt Præstekald i Holsten, huilket min salige
" Oldefader hafuer betient fra det Aar 1514, oc hans Faders Broder
" for hannem udi 28 Aar, min Fader desligeste fra det Aar man skreff
" 1564 til 1590, oc jeg effter hannem, per legitimam viam vocationis,
" hafuer betient udi 21 Aar, med Gud oc Eren, saa intet Menniske
" hafde sig offuer mig at beklage, huilket jeg, Gud være Lofuet, med
" mine ærlige Testimoniis hafuer at fremlægge oc bevisse, naar behoff
" giøres. Men aff huad Aarsag Johan von Vouwern, Kirckernis
" Præsident (som han lod sig kalde) udi Holsten, mig uskyldiger viis
" hafuer udtrengd, meritum citra, oc taged Gunst oc Gaffuer for mit
" lovlige Præstekald, derom skal Gud være Dommere imellem os, som
" alting veed. De hafuer jeg herom ladet, paa de Tider, prente Apo-
" logiam, oc antvordet min høye verdsligt Offrighed, huo det lyster at
" læse. Fawam qui negligit, crudelis est in semetipsum. Huad skal
" jeg giøre? Jeg fører mig til Hierte den vise Mandis Cassiodori Ord:
" Nulla est potestas, quæ qualitatem famæ suæ de ore hominum po-
" test auferre. De trøster jeg mig ved de Ord Christus taler Math. 5.
" Salige ere I naar Menneffene bespotte oc forsølge eder, oc tale
" allehaande out paa eder, om de liufve det ic."

Helvaderus begav sig atter med sine til Hadersleben, men da han
saae, at han intet hos sin lovlige Dyrighed sig til Beste kunde udrette,
forsøede han sig Aar 1613. til Svemborg udi Fyen, hvor han opholdt
sig ved tre Aars Tiid, og imidlertid ved sine Prædikener, Gliid og øvri-
ge Opførsel, saaledes vandt alles Yndest, at man siden i Aaret 1625,
udvalgte hans Søn Laurids Helvaderus til Sognepræst for S. Nicolai
Menighed i Svemborg, hvilket Embede han beklædte i 52 Aar til en
høy Alder af 78 Aar, hvis Søn 1671 den 17 Decob. af Kong Chri-
stian V. blev adlet med det Tilnavn Nicolai Liuder Helvaderus von Syl-
versteen, og døde i Norge uden Affom. Denne Nicolai Lauridsen
Helvaders Dptagelse i Adelsstanden, anføres urigtig af Johan Møller i
hans Cimbria literata at være skeet under Kong Fridrik III.

At Helvaderus midlertid, maaskee for at forsøge Lykken andenstedes, i Aaret 1612. har været i Kiøbenhavn, det viser følgende hans egenhændige Indskrift i en Reysendes navnlig Morten Børnholms saa kaldte Stam-Bog:

Optima sub tristi concepta dolore voluptas
 Ridendum, Satanas si quando irascitur atrox.
 Frisch auf in Unlust und Lachen wan der Teufel zornig ist.
 Nicolaus Heluaderus

Scribebat Hafniæ 1612. 6 Augusti.

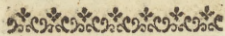
Dette Latinske Vers og Tydske Ordsprog haver været hans Livs-
 Sprog, siden han baade har skrevet det i flere Stambøger, og indført
 det i nogle af sine trykte Skrifter. Hvad det Tydske angaaer, siger han
 selv i Fortalen til sit Prognosticon for Aar 1608, at det var hans sæd-
 vanlige Symbolum. Paa samme Maade anføres det paa det sidste
 Blad af hans Coronula aurea, og derneden under det Latinske med
 denne Høsskrift: Matthæus Zuberus Poeta laureatus latine reddidit.

Medens han opholdt sig i Tysen, indtog han saaledes nogle Fornem-
 mes Hierter, at de gjorde hans Flid og Stiebne bekient for Hans Ma-
 jestæt Kong Christian IV, som derpaa i Julen 1615 gav ham Bestal-
 ling som Calendariographus Regius.

I sit Prognosticon for Aaret 1616, har han underskrevet Forta-
 len saaledes: Ex meo umbraculo. Anno Christi 1615 den 13 Mar.
 An welchem der grosse Reichstag zu Kopenhagen angefangen. Gott
 verley einen guten Ausgang. I følgende Aar 1616. flyttede han fra
 Tysen til Kiøbenhavn, og stod saavel anskreven, at Kongen tog ham to
 Gange samme Aar med sig til Norge. Om Hans Majestæt har taget
 ham med for at gjøre nogen Observation, veed man ikke, eller allene
 for sin Fornoyelses Skyld, siden han har været en meget munter Mand
 og fuld af Indfald, hvilket kan spores i hans Skrifter og endeel af hans
 Almanaker. Han boede derefter bestandig i Kiøbenhavn sin øvrige
 Levetiid.

Om han i Forsiningen har skrevet sine Almanaker paa Dansk
 eller Plattysk, kan ingen vide uden de, der besidde en fuldkommen
 Samling deraf; men 1604 og derefter, har han bestandig, foruden
 tydske Almanaker, skreven paa Dansk, saavel smaae Almanaker og
 Prognostica, som Skriv-Calendere, af hvilke sidste han snart hvert Aar
 har givet Kongen et vel indbundet Exemplar, hvori hans Majestæt
 daglig har antegnet, hvad mærkverdigt han vilde have i Erindring.
 Af disse findes endnu mange i de Folkes Gemmer, som samle paa
 Siødenheder.

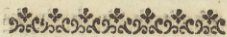

Sine aarlige Prognostica, saavel de smaae hos Almanakerne, som de større, har Helvaderus gierne tilskrevet enten sine Patroner af høy Stand, saasom den før 1604. Bert Rangkov og Frue, den før 1613. Jacob Rosenfrands, den før 1614. Jacob Ulfeld, den før 1615. Mogens Ulfeld, Danmarks Rigets Raad og Admiral, den før 1616. Rigens Raad Ethens Brahe, den før 1617. Canceler Christian Friis og hans Frue, den før 1618. den anden Canceler Friis; eller og han har dediceret dem til sine Belyndere af borgerlig Stand, Biskopperne og andre Geistlige, Kongelige Bectientere i Collegierne, Laugmænd, Soldere, Amtskrivere, Borgemeistere og Raad, Islandske Riobmænd og fornemme Borgere, hvorved han har vidst at drage manges Venkskab og Godhed til sig. Endog den Danske Almanak og Skriv-Calendar til 1635 var af ham før hans Død forfattet, og bær endnu hans Navn paa Titelen.

Nogle Prognostica, baade Danske og Tydske, som han selv kalder sine store Prognostica, har han ladet trykke in quarto, saasom den før 1631, hvor han i Tilskriften til det Islandske Compagnies Riobmænd beskriver Microcosmum eller Mennisket, og gjør en Sammenligning mellem denne liden og den store Verden. I Tilskriften til Renteri-Skriffuerne i Riobenhaffns Rentekammer forved det Prognosticon til 1634. viser han, hvoraf den store Forskiel kommer blant Vinderne her i Verden, hvortil der siges, at han er bleven foranlediget derved, at Rentekriverne havde taget Helvaderum, der elskede got og lystigt Selskab, efter de Tidens Etik med sig paa Wiinkælderen, og tracteret, hvilket Konerne ey kunde fordrage, og desaarfsag ey allene kom og hente de deres Mænd hjem med temmelig uvenlige Ord og Minder, men bleve endog Helvaders affagte Fiender. Og i sine smaae Almanaker har han som oftest under Maanedens ladet indshyde en og anden mærkværdig historisk Omstændighed.

Af de Danske Almanaker og Prognostica, ere nogle trykte i Lübeck, nogle i Helsingør, de øvrige i Riobenhavn. Men af de Plattydske nogle i Hamburg. Hvad Mængde der er solgt, kan sluttes deraf, at han i Fortalen til Prognosticon før 1625 siger, at der hvert Aar baade paa Dansk og Tydsk Tungemaal er prentet over 60000 udi adskillige Formater; Og i Prognosticon før 1629, at i Hamburg blev prentet over 100000, foruden hvad her prentedes i Riobenhavn paa Danske.

Udi sine øvrige Skrifter, hvor han har havt Leilighed at skrive om Religionen, have lærde Mænd lagt Mærke til, at han gemeenlig har dømt lemfældig om de Catholske, men mere haardt om de Reformerte, og det formodentlig af den Grund, at hans haardeste Fiende,

Bowerius, var de Sidstes Partie, som da herskede ved det Gottorfske Hof, meget bevaagen.

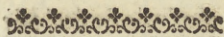
Helvaderus forblev bestandig i sin Konges Raade, hvorpaa en allene er Beviis, at hans Majestæt d. 21 Febr. 1617. skrev for Helvaderus til Hertug Friderich af Gottorp, at een af hans Sønner eller Svigersøn maatte nyde Got af det Expectantz-Brev, som Hertugens Hr. Fader havde givet ham paa et Præstefald i Hertugdømmet, og siden da Hertug Friderich 1619 d. 15 Aug. besøgte Kongen i Walsbøl, at Kongen da talde om Helvaders med Hertugen, og udvirkede en Attest af Aelterne, at ingen anden Aarsag var til Helvaders Affættelse end Hertugens Villie, men endog at Kongen i Aaret 1631, foruden hans forhen havde Gage og Gehalt, undte hannem adskillige Ting in natura til hans Underholdning, hvorom den Kongelige Bevilling saa lyder:

CHRISTIANUS IV. Givte alle vitterligt, att wij naadigst haffue vndt, bevilgett och tillatt, och nu med dette vort obne Bress vnde, bevilge och tillade, att os Elskelig H. Niels Helvad maa aarligen bekomme efterskreffne Proviand aff vort Proviandhuus her for vortt Slott Kiøbenhaffu, som er 1½ Pund Kong, 2 Pund Bing, 1 Tonde Erter, ½ Tonde Smør, 4 Røger Bergesiff, 2 Tonder Sild, 1 Tonde Torsk, 1 Dre, 4 Suin, 6 Lam og tholff Gies. Thi bede wij och binde vor Proviandtskriffuer her sammesteds den som nu er, eller herefter kommandis vorder, att hand aarligen fornessute H. Niels Helvad forskreffne Proviand efter som forskreffuitt staar, paa vore Begne lader følge, ey giørendis hannom nogen Forhindring derpaa i nogen Maader, indtil saalenge vi anderledis derom tilsigendis vorder. Giffuet &c. Hafnia 2 Aprilis 1631. x

Aar 1631 den 25 Dec. indleverede Helvaderus en astrologisk og prognostisk Calendar til Kongen, som han hvert Aar pleyede, hvori ved den 5 Novemb. stode disse enkelte Bogstaver: G. b. f. r. i. a. Kongen lod ham tilspørge, hvad disse Bogstaver skulle betyde, og fik at vide denne deres Mening: Gud bevare Nrandts Rangov i Aar. Da nu denne Herre virkelig paa denne Dags Aften Kl. 11 druknede i Rosenborg Have, lod Kongen Helvader befale, ey mere at besatte sig med Spaadomme, langt mindre at indlevere samme til Hans Majestæt.

Samme Aar 1631, døde hans Hustru, Giertrud Jürgens Datter, 55 Aar gammel, og 3 Aar derefter afgik han selv ved Døden i Kiøbenhavn 1634 den 23 August, i en Alder af næsten 70 Aar, og blev begravet paa St. Nicolai Kirkegaard, ved den syndre Kirkeod, som

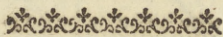

som er ved Taarnet, ved Siden af sin Hustrue. Mag. Laurik Morten-
sen Scavenius, som da var Sognepræst til Kirken, holt Liigprædiken
over hannem, men om samme er trykt, vides ikke.

Helvaderus var en meget lærd og behagelig Mand, en stor Taler,
en flittig Mathematicus, lykkelig i at opdage Olsager, og har ved sine
mange og ikke unyttige Skrifter forevigt sit Navn og Iuhommelse.
Thi uagtet hans Skrifter vel ikke ere aldeles af disse kresne Tidens
Smag, har de dog til sin Tiid gjort megen Nytte, og opvaft Læselyst
hos en stor Deel af den almindelige Hob. Naar man undtager de
fornødne Bøger til Christendommens Kundskab og Gudsfrygtigheds Øvelse,
var der indtil den Tiid ikke meget skrevet i andre Materier, som Danske
Folk kunde læse til Fornøjelse og Underviisning. En stor Deel af den-
ne Mangel afhialp Helvaderus, og skrev, foruden nogle Tydske og La-
tinske Bøger, paa Dansk saavel i Historien og Antiquiteterne, som
i de astronomiske og astrologiske Videnskaber, samt nogle geistlige og
moraliske Skrifter, men var kan see, som da udfordredes, i endeel
noget bidende. Hans Skrifter have ogsaa baade i og efter hans Tiid
været gandske begiærlige, og have endnu ey aldeles tabt deres Værd,
da et og andet er bleven saa rart, at det med stor Møye kan overkommes,
ja er endog bleven oversat paa Svensk og andre Sprog. At han ikke
var bange for Folkets Domme over sine Skrifter, det vidner han selv
i Slutningen af sit Prognosticon til Aaret 1631, hvor han anmelder
sin udgivne Navnebog og Armamentarium Davidicum, sigende: Bliffuer
det tæckeligt, er got: Si minus, nihil refert. Jeg kand dog ikke
være ørckeløss. Vale.

I Aaret 1616. skrev og udgav Helvaderus et Skrift med samme
Titel: Coronula Rosea Helvaderi o: alle bedrøffuede Hierters og
bodsfærdige Synderes Rosenkrantz. Titelen jirede han med en Krands
af Roser, holden af 2de Engle, og midt derudi en Stierne. Af denne
Figur synes det, at han siden har gjort sig et Vaaben, som findes paa
Titelen af nogle hans Prognosticis, og i andre hans Skrifter. Han
har deelt Skioldet i to lige Deele, i den første sees en halv Rosenkrands,
i den anden 10 Stierner, afdeelte i fire Rader med Bieller eller Stræ-
ger imellem, i den øverste findes een, og i hver af de andre Rader
tre, og derhos saadan Forklaring:

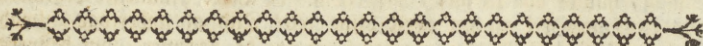
Vita rosæ fragilis nostra est & fluxilis undæ,
Alter a sed clari syderis instar erit.

Siden har han taget et jirligere Skjold, og prydet samme til Skjoldholdere med tvende oprenste giøende Hunde, hvorhos staaer: Insignia Helduaderi, og neden under dette Disticon:

Ecce Canes vigili latrata quemlibet urgent:
Ergo tuum, quæso, Zoile, siste gradum.

(Hans Skrifters Dypregnelse skal følge i næste Aars Historiske Almanak.)

Om

Soel=Pletterne

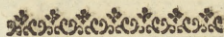
i Aaret 1774.

Det gaaer endnu i Aar, som næst forrige, at nemlig Pletterne i Solen ikke ere saa sædvanlige, som de have været tilforn, og blive det værdt i Tiden at lægge Mærke til, naar igien deres Tal forsøges og de blive saa mange, som vi i nogle Aar tilforn have observeret dem. Jeg haver i Calenderen for Aaret 1770, korteligen anført Historien om Soel=Pletternes Opdagelse No. 1610. og 1611, af Scheiner, Fabricius og Galilæus, og ligeledes sees ogsaa der, hvad Aar de have været almindelige, og hvad Aar de have været meere sieldne, ja! saa sieldne, at man de gandske Aar 1711 og 1712, saae slet ingen, og 1713 ifkun een, nemlig i May Maaned. Efter den Tiid har de ikke været rare, men ingen Aar har der været saadan Overflodighed af dem, som No. 1769, da jævnligen saaes et stort Tal af dem i Solen, i Besynderlighed den 23 Octobris, hvilken Dag jeg kunde tælle over 60 Pletter i Solen, da ellers det høieste Tal, som nogen haver seet paa eensgang, bidrage sig kan til 50. Efterdi at Solens Skikkelse den Dag var saa usædvanlig forandret, formedelsft de mangfoldige Pletter, saa er den i Tavlen over Pletterne bleven anført.

Fra det Aar har Tallet paa Pletterne meere og meere aftaget, saa det i Aar er ikke vart at see Solen gandske reen. Skulde Pletternes Tal i Solen altid tiltage, saa maatte man med Villighed kunde frygte for, at de omsider maatte blive saa mange, at Solen gandske kunde staales, og dens Skin betages os; men Observationer vise os, at der

med

med dem skee mange Forandringer og Omvælinger, endskjønt man ikke endnu efter nogen Regel kan bestemme, i hvad Orden og efter hvor mange Aars Forløb disse Omvælinger indtræffe.

Aarsagen er tildeels, fordi man hidindtil ikke nok har bekymret sig om at gjøre flittig Observationer af Sol-Pletterne, uden Tvivl af Aarsag, at man maaskee troede, at heraf skulde ikke kunde ventes noget, som kunde have betydelige Følger til Astronomiens og Physiøvens Fremvert; men det er dog at haabe, naar man flittig observerer, at herudi ogsaa skal findes en Periode, saavel som i de andre himmelske Legemers Bevægelse, og da vil det først blive rette Tid at undersøge, hvad Indflydelse Solens Pletter maatte have paa de Legemer, som bestyres og oplives af den. Nu anføres da de vigtigste Observationer, som i Aaret 1774 ere gjordte.

den 26 Januarii.

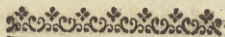
Solens første Rand	h. 20	43. 14
Pletten a fra Solens første Rand	.	44. 46
b	.	45. 26
Følgende Rand	.	45. 32
Solens Diameter	10,	83
Pletten a fra Solens nederste Rand	.	5, 20
b kunde ikke observeres for Skyer.		

den 1 Februarii.

Solens første Rand	h. 20.	56. 11.
Pletten a fra Solens første Rand	.	56. 21
b	.	57. 7
c	.	57. 59
Følgende Rand	.	58. 27
Solens Diameter	10,	83
Pletten a fra Solens nederste Rand	.	6, 45
b	.	4, 19
c	.	3, 45

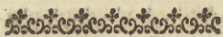
den 2 Februarii. (Fig. 1.)

Solens første Rand	h. 21.	6. 17
Pletten a fra Solens første Rand	.	6. 22
b	.	6. 57
c	.	7. 52
d	.	8. 28
Følgende Rand	.	8. 33
Solens Diameter	10,	87
Pletten a fra Solens nederste Rand	.	6, 70

d		5, 16
b		4, 38
c		3, 54
den 9 Februarii.		
Solens første Rand		h. 21. 35. 8-
Pletten c fra Solens første Rand		35. 15.
d		35. 41
Følgende Rand		37. 23
Solens Diameter		10, 83
Pletten d fra Solens nederste Rand		6, 41
c		5, 45
den 10 Februarii.		
Solens første Rand		h. 21. 46. 7.
Pletten c fra Solens første Rand		46. 9
d		46. 28-
Følgende Rand		48. 22v
Solens Diameter		10, 82
Pletten d fra Solens nederste Rand		6, 80
c		5, 67
den 26 Martii.		
Solens første Rand		h. 0. 12. 8
Pletten a fra Solens første Rand		14. 1
b		14. 10
c		14. 13
Følgende Rand		14. 18
Solens Diameter		10. 75
Pletten c fra Solens nederste Rand		3, 64
b		3, 40
a		2, 30
den 27 Martii.		
Solens første Rand		h. 0. 8. 12
Pletten a fra Solens første Rand		9. 58
b		10. 5
c		10. 10
Følgende Rand		10. 21v
Solens Diameter		10, 75
Pletten c fra Solens nederste Rand		3, 52
b		3, 43
a		2, 42

den 28 Martii.

Solens første Rand	h. O.	21.	8-
Pletten a fra Solens første Rand		22.	45
b		22.	50-
d		22.	55
c		22.	59
Følgende Rand		23.	18v

Solens Diameter		10,	70
Pletterne b & c fra Solens nederste Rand		3,	72
a		2,	76
d		2,	01

Not. Pletten d kunde ikke sees de foregaaende Dage.

den 29 Martii.

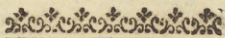
Solens første Rand	h. O.	41.	13v
Pletten a fra Solens første Rand		42.	39
b		42.	44-
c & d		42.	51
e		43.	5-
Følgende Rand		43.	21-

Solens Diameter		10,	74
Pletten b fra Solens nederste Rand		4,	16
c		4,	06
a		3,	11
e		2,	70
d		2,	20

den 31 Martii. (Fig. 2.)

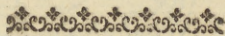
Solens første Rand	h. O.	44.	6
Pletten a fra Solens første Rand		45.	7
b		45.	12-
f		45.	20
c & d		45.	22
e		45.	23
g		45.	27
h		45.	41-
Følgende Rand		46.	16

Solens Diameter		10,	74
Pletten b fra Solens nederste Rand		5,	09
c		4,	94
a		3,	90
f		3,	49

h		3,07
e		2,84
d		2,72
g		2,33
den 3 Aprilis.		
Solens første Rand	h. o.	44. 21
Pletten a fra Solens første Rand		44. 46
b		44. 50
f		44. 57
e		45. 1-
h		45. 19-
Følgende Rand		46. 31
Solens Diameter		10,70
Pletten b fra Solens nederste Rand		6,61
a		5,28
f		4,96
e & h		4,28
Not. Denne Observation er usikker, da Binden rystede Instrumentet imedens den skeede.		
den 29 Aprilis. (Fig. 3.)		
Solens første Rand	h. 2.	28. 38v
Pletten a fra Solens første Rand		29. 40
c & b		29. 41-
d		29. 51
Følgende Rand		30. 50v
Solens Diameter		10,74
Pletten c fra Solens nederste Rand		5,41
a & b		3,56
d		3,31
den 30 Aprilis.		
Solens første Rand	h. 2.	23. 20:
Pletten a fra Solens første Rand		24. 9
c & b		24. 11
d		24. 20
Følgende Rand		25. 33
Solens Diameter		10. 72
Pletten c fra Solens nederste Rand		5,88
a & b		4,09
d		3,74

den 5 Maji.

Solens første Rand	h. 2.	38. 57.
Pletten d fra Solens første Rand		39. 0
Følgende Rand		41. 11v
Solens Diameter		10. 66
Pletten d fra Solens nederste Rand		5. 90

den 28 Julii. (Fig. 4.)

Solens første Rand	h. 8.	39. 36.
Pletten a fra Solens første Rand		40. 6
b		40. 12.
c		41. 22
Følgende Rand		41. 50.
Solens Diameter		10, 45
Pletten c fra Solens nederste Rand		7, 09
b		5, 17
a		4, 97

den 29 Julii.

Solens første Rand	h. 8.	31. 19
Pletten c fra Solens første Rand		32. 21v
Følgende Rand		33. 32.
Solens Diameter		10, 49
Pletten c fra Solens nederste Rand		6, 48

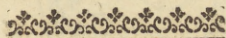
den 4 Augusti.

Solens første Rand	h. 9.	9. 29.
Pletten c fra Solens første Rand		9. 42
Følgende Rand		11. 42.
Solens Diameter		10, 52
Pletten c fra Solens nederste Rand		5, 31

Obl. Fra den 19 August til den 12 Septbr. vare ingen Pletter i Solen at see. d. 14 blev igien seet 2de Pletter, af hvilke den ene var meget lang og sort, (see Fig. 5) men deres Sted i Solen, kunde man ikke bestemme for Blæsi.

den 18 Septembris.

Solens første Rand	h. 11.	30. 34
Pletten a fra Solens første Rand		31. 25
b		31. 33.
Følgende Rand		32. 42.
Solens Diameter		10, 62
Pletten b fra Solens nederste Rand		6, 22
a		6, 02

den 1 Novembris. (Fig. 6.)

Solens første Rand	h. 14. 7. 20
Pletten d fra Solens første Rand	8. 23
e	8. 26
f	8. 28
Følgende Rand	9. 34
Solens Diameter	10,77
Pletten f fra Solens nederste Rand	6,06
e	6,04
d	5,90

den 2 Novembris.

Solens første Rand	h. 14. 17. 15
Pletten e fra Solens første Rand	18. 4v
f	18. 8
Følgende Rand	19. 29
Solens Diameter	10,78
Pletten f fra Solens nederste Rand	5,58
e	5,34

Not. I Dag var Pletten d ikke at see, hvad enten den var forsvunden, eller og voren tilsammen med e, saa at de, i Steden for de tilforn vare zde adskilte Pletter, nu ikkuns udgjorde en eneste Plet.

den 11 Novembris. (Fig. 7.)

Solens første Rand	h. 15. 34. 59
Pletten a fra Solens første Rand	36. 43
b	36. 46
Følgende Rand	37. 15
Solens Diameter	10,85
Pletten b fra Solens nederste Rand	6,55
a	6,26

Not. Pletten a var meget sort og ujevn i Kanten, derimod var Pletten b overmaade bleg.

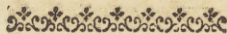
den 12 Novembris.

Solens første Rand	h. 14. 56. 18
Pletten a fra Solens første Rand	57. 51
b	57. 55
Følgende Rand	58. 35
Solens Diameter	10,90
Pletten b fra Solens nederste Rand	6,27
a	6,02

Not. Ogsaa i Dag var Pletten e meget sort, men var mere jevn i Kanten end forrige Dag; Pletten b var endnu meget bleg.

den

den 13 Novembris.

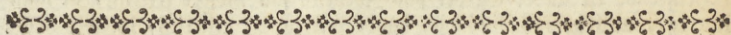
Solens første Rand	h. 14. 6. 33
Pletten a fra Solens første Rand	7. 52
b	7. 56
Følgende Rand	8. 50
Solens Diameter	10, 85
Pletten b fra Solens nederste Rand	5, 85
a	5, 47

Pletten b var i Dag saa bleg og saa liden, at den neppe kunde sees.

den 14 Novembris.

Solens første Rand	h. 15. 36. 58
Pletten a fra Solens første Rand	38. 3v
b	38. 6
Følgende Rand	39. 16
Solens Diameter	10, 84
Pletten b fra Solens nederste Rand	5, 25
a	4, 9I

Obl. Fra den 20 Novbr. indtil Enden af Maret, fandtes ingen Pletter i Solen, undtagen den 6 Decbr., da man ved Hielp af et Gregoriansk Telescop paa 2', saae to Pletter ved Solens østre Rand; men som vare mindre, end at deres Sted i Solen noye kunde bestemmes ved det dertil brugelige Instrument.

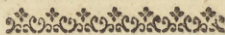

Om

Stædernes

Længde og Breede.

Ligesom et Sted paa Jorden er nærmere ved Nordre eller Søndre-pol, saa siges det at have større Nordre eller Søndre-Breede, og ligesom det er længere fra Polerne eller nærmere ved Æquator eller Linien, saa siges det at have mindre Breede. Polerne ere faste og ubevægelige Puncte i Himmelen, og derfor lader det sig let gjøre, at sammenligne Stædernes Belligende paa Jorden med disse ubevægelige Puncter, og derved nærmere bestemme, hvilket af disse Puncter ethvert Sted ligger nærmest, og ligeledes, hvor langt ethvert Sted er fra den Pol, som er siunlig; naar nemlig Polen sees høiere paa et Sted, er

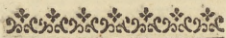
det Tegn til, at Stedet er nærmere under den, og saa bliver Stedets Afstand fra Linien eller dets Brede større, men mærkes derimod, at Polen paa et Sted sees dybere, saa er det Beviis paa, at Stedet er længere fra den, og saa bliver Stedets Afstand fra Linien eller dets Brede mindre.

Breden af Stederne paa Jorden lader sig da let bestemme ved Hielp af Nordre og Syndre-Punctet i Himmelen, men med Længden lader dette sig ikke saa let gjøre: et Steds Længde siges at være større eller mindre, ligesom det er meere eller mindre Øster borte fra Besten, hvorfra der tælles, men her bliver da Spørsmaal, hvor er da Besten, og hvor er Østen? her staaer Forstanden stille, thi Himmelen angiver ikke saadanne Puncter; den heele Himmel, med alt hvad der er i den, bevæger sig omkring Polerne fra Østen til Besten, og det Punct i Himmelen, som for 12 Timer siden sad net op lige i Østen, kommer til, naar 12 Timer ere forløbne, at sidde lige i Besten, dersfore, naar en spørger, om f. E. Kiøbenhavn ligger Norden eller Sønden paa Jorden, saa er Svaret let, thi, efterdi vi see Nordre men ikke Søndre-Pol, saa kiende vi deraf, at Kiøbenhavn ligger Norden, og ikke Sønden, men spørges derimod, om Kiøbenhavn ligger Østen eller Besten paa Jorden, saa standse vi, thi af Himmelen kan ingen Ting bestemmes, efterdi der i den er ingen fast og ubevægelig Øster eller Vester-Pol, og i Henseende til andre Steder paa Jorden, saa indsees lettelig, at man kan sige, at Kiøbenhavn ligger baade østerlig og vesterlig, ligesom nemlig vi antage Stedet til, hvormed Kiøbenhavn skal sammenlignes; skeer f. E. Sammenligningen med Engeland, saa ligger Kiøbenhavn Østen paa Jorden, men skeer Sammenligningen med Rusland, saa ligger den Besten.

Heraf forstaaes da, at, naar man vil angive, hvor langt et Sted ligger Øster borte (thi Længden tælles altid fra Vester imod Øster med mindre man expresse melder andet) saa er det fornødent, at et vist Sted paa Jorden og dets Meridian antages, som den man skal tælle fra: denne Meridian da, hvorfra man skal tælle, er den, der kaldes Meridianus primarius eller første Meridian, og naar man angiver, at et Sted ligger saa mange Grader Øster uden at nævne nogen vis Meridian, saa forstaaes derunder altid, at Tællingen tager sin Begyndelse fra første Meridian.

Men efterdi der er ikke noget Sted paa Jorden, som man kan sige om, at der igiennem frem for alle andre Steder bør første Meridian trækkes, saa er det ikke at undre over, at Astronomi og Geographi ikke komme overeens om, hvor den første Meridian bør være. De Alphonsinske

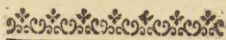

finste Astronomi antog, at den gik igiennem Toledo, deres Observatorii Sted, saadant gjøre ogsaa andre, i Connoissance des temps sættes Stedernes Længde efter Parisens Meridian, i vores Calendar efter Kiøbenhavn, og saa videre, men enhver indseer, at det var dog godt, at alle vilde tælle paa een Maade, thi saa kunde den ene lettere og bedre forstaae den anden, naar der blev talt om Stedernes Længde.

Derfor har man ogsaa allerede i gamle Tider begyndt at sætte den første Meridian saa langt i Vester, at den heele beboede Verden, nemlig Europa, Asia og Africa (thi Amerika var da ikke bekendt) laae Øster for den, saaledes udvalgte Pytheas Thule til den første Meridian, Eratosthenes Columnas Herculis i Nabuelanget ved Gibraltar i Spanien paa Europæ Side, Marinus Tyrius og Ptolemæus de Canariske Der. Seenerne udvalgte nogle de Noriske Der, efterdi de meente, at Compasset der ingen Misviisning havde, men viiste lige i Norden og Sønden. Da de store Tvistigheder imellem Spanien og Portugal reynte sig anlangende deres Eyendomme i de andre Verdens Deele, som de enten allerede havde, eller agtede at erhverve sig, saa afsagde Pave Alexander den 6te den Dom, at den første Meridian skulde regnes 36 Grader Vester for Lissabon, saa at alt hvad der laae Vester for den, skulde tilhøre Spanien, og hvad der laae Øster, derimod skulde tilhøre Portugal; herved vandt Spanien Ighenseende til America, men tabte Ighenseende til de Asiatiske Der, og det varede ikke heller længe, at disse Nationer rettede sig efter Pavens Dom. Endelig kaldte Cardinal Richelieu en stor Forsamling af Mathematicis sammen i Paris, Ao. 1634, hvor det blev fastsat, at man skulde følge Ptolemæus, Ighenseende til de Canariske Der, dog blev ikke Pic de Teneriffa, som nogle havde udvalgt, og som vel i visse Henseende kunde synes at fortjene Fortrin, udvalgt, men den yderste Pynt imod Vester paa Den Ferri, som er den meest vesterlige af de Canariske Der, blev anseet at være det bekvemteste Sted, hvorfra Længderne skulde tælles. Denne deres Beslutning blev ordentlig confirmeret ved en Befaling fra Ludvig den 13de, saa at de Franke Geographi nu have en Regl for sig. Alle andre Nationers beste Geographi følge ogsaa meest de Franke, saa det derfor bliver det retteste, for at komme til Eenighed, at gjøre det samme, og er det derfor at jeg har udvalgt denne Bestemmelse at sætte Stedernes Længde efter i den nye Tavle, som i denne Calendar findes indført.

Men naar den yderste Randt imod Vester af Den Ferri skal være Maalet og Bestemmelsen for den første Meridian, saa burde man vel vide med Noyagtighed, hvor langt den Meridian, som gaar der igiennem, er fra en anden bekendt Meridian; dette veed man dog ikke endnu,

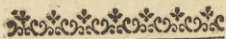
og derfor lader man sig nøye med at antage, at den første Meridian er 20 Grader Vesten for Paris, hvilket vil komme Sandheden noget nær, men dog ikke er saaledes gandske rigtigt. For at mine Læsere desto bedre kan forstaae, hvor megen Vished man har om første Meridian, og hvor meget der endnu feyler i en gandske nøyagtig Bestemmelse, saa er her tilføyet et Kaart over de vigtigste Canariske Øer, hvor igiennem man har truffet den første Meridian, og skal jeg da nu nærmere forklare, hvad Observationer der anlangende denne Sag ere giordte, og hvor nær man deraf er kommet til Sandheden.

P. Feuillée blev No. 1724 af Videnskabernes Societet i Paris, som har giordt saa mange priselige Anstalter til Geographiens Fremvejt og Forbedring, sendt til de Canariske Øer, vel forsynet med Instrumenter og alt andet, som kunde høre til at sætte ham i Stand at giøre nyttige og sikre Observationer, og ere de Observationer, han har giort, saa got som de eeneste, som man hidindtil haver til at bestemme den første Meridian af med nogen Sikkerhed. Det haver ogsaa ikke manglet, at jo adskillige Medlemmer af det Parisiske Societet, saasom M. Desplaces. M. Maraldi og M. Monnier have arbejdet i M. Feuillées Observationer, for deraf at slutte sig til den første Meridians Afstand fra den Parisiske, men af den er M. la Caille den sidste, som har igientaget dette Arbejde, hvorom han har givet en udførlig Afhandling i *Memoir. de l'Acad. des sciences* No 1746, hvori han baade anfører P. Feuillées Observationer, og tillige sine Aumærkninger og Følger, som af dem maatte trækkes.

Man seer da deraf, at begge de Steder, baade Laguna og Ortava paa Den Teneriffa ere ved astronomiske Observationer nøye bestemte, men i Byen paa Den Fer har han ikke ved Observationer fastsat uden alleeneste Bredden, da der formedelst stedsevarende tyk Luft, ingen Lejlighed har faldet for ham, der at observere Længden. Videre har han giort adskillige Trigonometriske Operationer, for af dem at kunde slutte sig til Længden af Byen Fer, saavel som ogsaa til Situationen af Den Palma og Pic paa Teneriffa, og for Resten har han opmaalt Den Fer, dog ikke alt for nøye, for deraf igjen at kunde udleede, hvor langt den yderste Pynt paa Den mod Vesten, som egentlig er Maalet for den første Meridian, var fra Byen.

Men de Trigonometriske Operationer have ikke just saa gandske fuldkomment lykkedes for ham, og heraf kommer det, at M. Maraldi finder Længden af Byen paa Den Fer fra Paris $19^{\circ} 53' 9''$, M. Monnier $19^{\circ} 54' 45''$, og M. la Caille $19^{\circ} 53' 45''$, hvoraf M. la Caille omsider trækker denne Slutning, at det er vist, at den Meridian, som

er 20 Grader fra Paris, gaaer igiennem Den Fer, endskjønt man ikke
noye nok kan bestemme det Punct paa Den, hvor igiennem den skal trækkes.

Skal den yderste Punt imod Vesten paa Den Fer stedse beholde
det Fortrin at styre alle andre Meridianer, saa vilde det maaskee være
fornødent for at understøtte dens Værdighed, (hvilket dog neppe forms-
des nogen Tid at ssee) at der paa det Sted blev underholdet et bestan-
digt Observatorium, hvor alle Himmelens Begivenheder, saavidt den
ugunstige Himmel paa Den Fer vilde tillade, bleve iagttagne, paa det
alle andre Observationer, som andensheds bleve gjordte, kunde immediate
sammenlignes med dem, som vare gjordte under den første Meridian,
thi saa blev efterhaanden den første Meridian saa bekendt, at ingen
lettelig faldt paa at ligne sin Meridian med andre Meridianer, end
net op den.

Nu følge da Beviserne, hvorpaa de nye Steders Længde og Bre-
de, som i dette Aar ere anførte, grunde sig, hvorved jeg alleenesie vil
erindre, at de Steder, som af Connoissance des temps ere uddragne,
grunde sig alle paa astronomiske Observationer, som M. la Lande med
største Omhyggelighed har forskaffet sig, enten ved at opsøge dem i
trykte Bøger, eller ved Brev-Verling med andre Astronomis, som ogsaa
dertil have vildet hielp. For Resten skal jeg ogsaa efterhaanden i vores
Calendar herefter (saavidt som det er mig mueligt) anføre de Observa-
tioner, hvoraf M. la Lande har taget Bestemmelser.

Abbeville i Piccardie, i Frankerige.

Latitudo af M. la Lande Connoiss. des temp. A. 1774.

Longitudo sammesteds.

Aboe i Findland, i Sverrig.

Latitudo og Longitudo af denne er tilforn No. 1774 anført, men da
M. la Lande efter given Efterretning fra den berømte Svenske
Astronom, M. Wargertin, har gjort en liden Forandring i dette
Steds Bestemmelse. See Connoiss. des temps 1775. p. 318,
saa har jeg atter igjen i Tabellen anført Aboe.

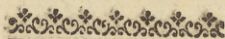
Agerøe, en Skandse foran i Norge.

Dette Sted, saavel som Malmøe, Landsærone, Helsingborg, En-
gelholm, Kullenbyr, Halmstad, Falkenberg, Warbiery, Nidingen,
Wingøe Bakke, Gothenburg, Marstrand, Lyskil og Strömstad, er be-
stemt ved noyagtige Geographiske og Astronomiske Observationer af en
Svensk Astronomus, hvis Afhandling herom vil blive paa sit Sted at finde.

Angoulesme i Gouvernementet Angoumois i Frankerige.

Latitudo Connoiss. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Auch i Gascogne i Frankerige.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Aur-Anches i Normandie, i Frankerige.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Aurillac i Auvergue, i Frankerige.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Barcellona.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Basel i Schweiz.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Beauvais i Gouvernementet Isle de France.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Beresow.

Latitudo af M. Grischow Comment. Petrop. t. VIII. p. 459.

Longitudo samme Sted, hvilken M. Grischow har determineret ved Hielp af det Russiske Landkort.

Besançon i Franche Comté.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Beziers i Languedoc, i Frankerige.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Boulogne i Picardie, i Frankerige.

Latitudo Connoiff. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Breslau i Schlesien.

Latitudo Connoiff. des temps 1775.

Longitudo har M. Sejour determineret af Soelens Formørkelse No. 1769.

See Connoiff. des temps 1775. p. 321.

Canseau, et Promontorium i Acadien, i Nord-America.

Latitudo af M. Chabert Voyage dans l'Amérique Septentrionale p. 74.

Longitudo er determineret af M. Chaberts Kort over Acadien og angrændsende Der samme Sted.

Cap de Sable, en *De*, yderst sønden i Acadien, i Nord-America.
Latitudo af M. Chabert Voyage dans l'Amerique Septentrionale p. 133.
Longitudo ligeledes af M. Chabert p. 274.

Cap finis terræ, i Gallicien, i Spanien.
Latitudo.) Begge ere determinerede af M. Bory i Mem. 1768. See
Longitudo.) Connoiss. des temps 1774, p. 279.

Cap Lezard i Cornwall i England.
Latitudo Connoiss. de temps p. 277.
Longitudo determineret af M. Mechain af Soelens Formørkelse No.
1769.

Cap Pene, yderste Randt af Terre Neuve mod Sønden, i Nord-America.
Latitudo af M. Chabert Voyage dans l'Amerique Septentrionale p. 160.
Longitudo er determineret af M. Chaberts Kort over Acadien og an-
grændsende *Der* samme Sted.

Cap Raye, et Promont. af Terre Neuve i Nord-America.
Latitudo af M. Chabert Voyage dans l'Amerique Septentrionale p.
152 & 190.

Longitudo af M. Chaberts Kort.
Carlsrone i Bleckingen, i Sverrig.
Latitudo er tagen af det Svenske Kort.
Longitudo er determineret af M. Sejour ved Soelens Formørkelse 1764.
See Conoiss. des temps 1775 p. 321.

Casan, i Kongeriget Casan, i Rusland.
Latitudo af M. de l'Isle Nov. Comment. Petrop. t. VIII, p. 469.
Longitudo af M. de l'Isle samme Sted.

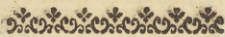
Challon i Bourgogne, i Frankerige.
Latitudo Connoiss. des temps 1774.
Longitudo samme Sted.

Chalons i Champagne, i Frankerige.
Latitudo Connoiss. des temps 1774.
Longitudo samme Sted.

Dijon i Bourgogne i Frankerige.
Latitudo Connoiss. des temps 1774.
Longitudo samme Sted.

Embrun i Dauphine, i Frankerige.
Latitudo Connoiss. des temps 1774.
Longitudo samme Sted.

Engelsholm i Skaane, i Sverrig.
Latitudo.)
Longitudo.) See oven for ved Agerøe.

Falchenberg i Halland, i Sverrig.

Latitudo.)
Longitudo.) Samnestseds.

Gibraltar ved Strædet i Spanien.

Latitudo Connoiss. des temps 1774. p. 277.

Longitudo er bestemt af M. Mechain ved Hielp af Goelens Formør-
felse No. 1769.

Gothenborg i Vester-Gothland, i Sverrig.

Latitudo.)
Longitudo.) See oven for ved Agerøe.

Grätz i Steyermark, i Østerrige.

Latitudo af M. Ia Lande Connoiss. des temps 1774.

Longitudo af P. Hell. See hans Ephemerides 1767 p. 291.

Halmstad i Halland, i Sverrig.

Latitudo.)
Longitudo.) See oven for ved Agerøe.

Helsingborg i Skaane, i Sverrig.

Latitudo.) See oven for ved Agerøe, item hvad herom er anført
Longitudo.) i Calenderen for forrige Aar.

Jakutsk i Siberien ved Lena-Floden i Rusland.

Latitudo af Krasiluikow Comment. Petrop. t. XIV. p. 385.

Longitudo af Heinsio, ibidem p. 392.

Kaudalax i Russisk Lapland.

Latitudo af M. de l'Isle la Croyere Comment. Petr. t. III. p. 464.

Longitudo tagen af Russiske Landkort ved at søge Meridian-Forskiellen
imellem Kola og Kaudalax.

Kargapol i Provinzen Novogrod, i Rusland.

Latitudo af M. de l'Isle la Croyere Comment. Petr. t. III. p. 464.

Longitudo tagen af Russiske Landkort ved at søge Meridian-Forskiellen
imellem Petersborg og Kargapol

Kola eller Kolskoy i Russisk Lapland.

Latitudo af M. de l'Isle la Croyere Comment. Petr. t. III. p. 464.

Longitudo tagen af det Russiske Landkort.

Kremsmünster, et Kloster i Østerrige.

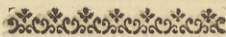
Latitudo af Fixmilluer. See Hells Ephemer. A. 1767. p. 255.

Longitudo af P. Hell in Ephemer. A. 1767. p. 291.

Kullens Fyrr i Skaane.

Latitudo.)
Longitudo.) See oven for ved Agerøe.

Landskrone i Skaane, i Sverrig.

Latitudo.)
Longitudo.) See oven for ved Agerøe.

Lemberg i Pohlsk Reussen.

Latitudo tagen af de nyeste Landkort over Pohlen.
Longitudo af M. Sejour af Soelens Formørkelse 1764. See Connoiss.
des temps 1775 p. 323.

Louisbourg paa Isle Royale eller Cap Breton i Nord America.

Latitudo af M. Chabert Voyage dans l'Amérique Septentrionale p. 45.
& 186.
Longitudo af samme, p. 95, 96, 98 & 217.

Lysekil i Bahus Lehn, i Sverrig.

Latitudo.)
Longitudo.) See oven for ved Agerøe.

Malmö i Skaane, i Sverrig.

Latitudo.)
Longitudo.) Ligesom forrige. Conf. hvad herom er anført No. 1775.

Manille paa Lucon, en Philippinsk Ø.

Latitudo.)
Longitudo.) Corrigeret af M. la Lande ved Hielp af M. Gentils Ob-
servationer Connoiss. des temps A. 1775 p. 318.

Marstrand i Bahus Lehn, i Sverrig.

Latitudo.)
Longitudo.) See oven for ved Agerøe.

Mexico i America.

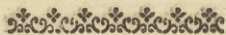
Latitudo.)
Longitudo.) Corrigeret af M. la Lande ved Hielp af M. Leons Ob-
servationer Connoiss. des temps Ao. 1775 p. 318.

Mayland i Italien.

Latitudo af M. la Landes Connoiss. des temps 1775.
Longitudo af P. Hell i Ephemer. A. 1767 p. 291.

Mons eller Bergen i Hennegau, i Nederlandene.

Latitudo Connoiss. des temps 1774.
Longitudo samme Sted.

Narva i Lifland, i Rusland.

Latitudo af M. Grischow novi Comment. Petrop. t. VIII. p. 456.
Longitudo er tagen af det Russiske Kort ved at søge Meridian-Forskjellen imellem Petersborg og Narva.

Nidingens Fyhr under Halland i Sverrig.

Latitudo.)
Longitudo.) See oven for ved Agerøe.

Nischni Novograd i Rusland.

Latitudo af M. Grischow novi Comment. Petrop. t. VIII. p. 470.
Longitudo bestemt af M. Grischow ved Hielp af det Russiske Kort.

Ochotzk ved det Kamtschatske Hav i Siberien, i Rusland.

Latitudo bestemt af det Russiske Landkort.
Longitudo af Krasnikow novi Comment. Petrop. t. III. p. 470.

Orenburg i Gouvernementet Orenburg i Rusland.

Latitudo bestemt af det Russiske Landkort.
Longitudo af M. Sejour ved Hielp af Soelens Formørkelse No. 1769.
See Connoiss. des temps 1775 p. 323.

Pello i Svensk Lapland.

Latitudo af M. Maupertius figure de la terre p. 139.

Den i Tavlen anførte Pol-Højde hører egentlig til Kittis, et Bierg, som ligger ved Pello, og som var Enden af de Triangler, som M. Maupertius og hans Compagnons maalte, for at bestemme Meridiangradens Størrelse under Polar-Cirklen, men da Pello ligger strax ved Bierget, kan man noget nær antage denne anførte Pol-Højde for Pello.

Longitudo af M. Sejour ved Hielp af Soelens Formørkelse 1764. Connoiss. des temps 1775 p. 324.

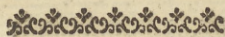
Pondichery i Indien.

Latitudo.)
Longitudo.) Corrigeret af M. la Lande ved Hielp af M. Gentils Observationer Connoiss. des temps 1775 p. 318. Conf. hvad herom er anført No. 1775 i den Danske Calendar.

Portland, en Øe ved Island.

Dette Sted og 4 andre Steder paa Island har M. Pingré paa sin Rejse ved Island determineret Længden og Bredden af, og har han havt den

den Godhed at communicere mig sine Bestemmelser. Paa det, at det
 da kan sees, hvorpaa mine Bestemmelser grunde sig, saa vil jeg anføre
 M. Pingrés Pro Memoria, ligesaadan, som han leverede mig den.
 Vatneyre dans Paerix-fiordur Latitude - $65^{\circ} 35^{\prime} 45^{\prime\prime}$.

Longitude - $353. 40^{\circ}$ à 45° .

Le Cap de Staal Biavi - Latitude $65^{\circ} 33^{\prime}$.

Longitudo $0^{\circ} 35^{\prime}$ à l'Ouest de Vatneyre.

Wester Jokul ou Snæfield Jokul Latitude $64^{\circ} 52^{\prime}$.

Longitude $0^{\circ} 15^{\prime}$ à l'Est de Vatneyre.

La plus est des Isles Westmann Latitude $63^{\circ} 28^{\prime}$.

Longitude $3^{\circ} 32^{\prime}$ Est de Vatneyre.

Pointe Meridionale d'une isle, que nous avons pris
 pour celle de portlann, & qui l'est probablement.

Latitude - - - - - $63^{\circ} 22^{\prime}$.

Longitude - - - - - $5^{\circ} 15^{\prime}$ Est de Vatneyre.

Han sagde mig tillige, at primarius Meridianus, var antaget igien-
 nem Isle de Fer, som regnes at være 20 Grader Westen for Paris.

Posnau i Stor-Pohlen.

Latitudo taget af de nyeste Landkort over Pohlen.

Longitudo af M. Sejour ved Hielp af Soelens Formørkelse No. 1764.

Connoiss. des temps 1775 p. 324.

Rodrigues, en Africansk Ø.

Latitudo. Connoiss. des temps 1774.

Longitudo samme Sted.

Sagan i Schlesien.

Latitudo er bestemt af de nyeste Landkort ved at søge Bredens Forskiel
 imellem Sagan og Breslau.

Longitudo af P. Hell i Ephemer. A. 1767 p. 291.

Saigatka i Riget Casan, i Rusland.

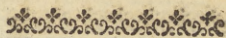
Latitudo af M. Grischow Nov. Comment. Petr. t. VIII. p. 464.

Longitudo af M. Grischow samme Sted.

Sarapul i Riget Casan, i Rusland.

Latitudo af M. Grischow Nov. Comment. Petrop. t. VIII. p. 466.

Longitudo af samme, samme Sted.

Sneefields Jökul paa Island.

Latitudo. }
Longitudo. } See oven for ved Portland.

Staalbiereg, Cap de Staal paa Island.

Latitudo. }
Longitudo. } Ligesom forrige.

Strömstad i Bahuus Lehn, i Sverrig.

Latitudo. }
Longitudo. } See oven for ved Algerøe.

Tomsk, ved Floden Tom i Rusland.

Latitudo er tagen af det Russiske Landkort.

Longitudo af Krasnilnikow novi Comment. Petrop. t. III. p. 473.
Vatneyre paa Island.

Latitudo. }
Longitudo. } See oven for ved Portland.

Warbiereg i Halland, i Sverrig.

Latitudo. }
Longitudo. } See oven for ved Algerøe.

Westmanöerne ved Island, nemlig den meest østlige.

Latitudo. }
Longitudo. } See oven for ved Portland.

Wingöebakken i West-Gothland, i Sverrig.

Latitudo. }
Longitudo. } See oven for ved Algerøe.

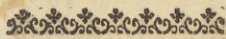
Wologda i Archangels Gouvernementet, i Rusland.

Latitudo af M. de l'Isle la Croyere Comment. Petrop. t. III. p. 464.

Longitudo bestemt ved Hielp af det Russiske Kort ved at søge Meridian-Forskiellen imellem Archangel og Wologda.

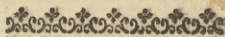
Endelig følger nu til Slutning en Tavle over 310 Steder, hvor enten Længden eller Bredden er bestemt ved astronomiske Observationer, hvilke ere tilforn i Calenderne anviiste. Denne Tavle skal herefter ofte følge med i Calenderen, dog skal den blive aarlig forøget, ligesom efter Haanden findes flere Observationer, hvoraf Stedernes Længde eller Brede kan udfindes. I den første Pille anføres Stedernes Navn, og Landet, hvor de ligge i; i den anden Pille anføres Bredden, i den 3die Længden i Tid fra Kiøbenhavn's Meridian, og endelig anføres i den 4de Pille Længden i Grader fra første Meridian, som antages efter det, som tilforn er anført, at være 20 Grader Westen for Paris, eller 30 Gra-

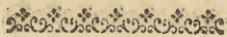
der 20 Minuter Vesten for Risbenhavn, hvorved man sættes i Stand til strax at kunde see, om et Landkaart sætter Stederne paa rette Længde eller ikke. Næmlig, naar man betænker, at Steder, som ere fra gamle Tider af meget bekiendte og meget beseglede, saasom Sardinien og Corsica, sættes i Henseende til Bredden, endogjaa paa nye Landkort, en heel Grad feyl, saa maae man slet ikke undre sig over, at Feylene i Henseende til Længden befindes endnu meget større, hvorforre det er got, naar man vil bruge et Landkaart, at man haver saadan en Prøvere ved Haanden, som følgende Table er, men om denne Sag skal blive handlet noget udførligere i næstfølgende Calendar.

Stæderne.	Brede eller Poli Høyde.	Længde fra Risbenh. Meridian i Tid.	Længdefra første Meridian i Grader.
	o , "	h , "	o , "
Malborg Dannemarf	57. 2. 0N	0. 11.20V	27.30. 0
Narhuus Dannemarf	56. 9. 0N	0. 10.20V	27.45. 0
Abbeville Frankerige	50. 7. 1N	0. 43.21V	19.29.45
Alboe Sverrig	60.27. 7N	0. 38.10V	39.52.30
Aequa pendente Italien	42.45.23N	0. 3.20V	29.30. 1
Agerøe Norge	59. 1.50N	0. 6.25V	28.43.48
Agra Indien	26.43. 0N	4. 16.16V	94.24. 0
Alix Frankerige	43.31.20N	0. 28.55V	23. 6.15
Albano Italien	41.43.50N	0. 0. 3V	30.19.13
Alcmaer Holland	52.38.34N	0. 31.20V	22.30. 0
Alleppo Syrien	35.45.23N	1. 38.40V	55. 0. 0
Alexandrette Syrien	36.35. 0N	1. 34.40V	54. 0. 0
Alexandria Egypten	31.11. 0N	1. 10.26V	47.56.30
Algier Africa	36.49.30N	0. 41.49V	19.52.45
Almeria Spanien	36.50.18N	0. 59.20V	15.30. 0
Amiens Frankerige	49.54.26N	0. 41.28V	19.58. 0
Amsterdam Holland	52.22.45N	0. 30.44V	22.39. 0
Ancona Italien	43.37.54N	0. 3.20V	31.10. 4
Angers Anjou Frankerige	47.28. 8N	0. 52.55V	17. 6.15
Angoulesme Frankerige	45.39. 3N	0. 50. 5V	17.48.45
Antibes Frankerige	43.34.12N	0. 22. 8V	24.48. 0

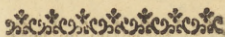

Stæderne.	Brede el-	Langde fra	Langde fra
	ler Poli	Kjøbenh.	første Me-
	Høyde.	Meridian i	ridian i
	o , "	Tid.	Grader.
		h , "	o , "
Antwerpen Nederland	51.13.30N	0. 33. 3V	22. 4.15
Archangel Rusland	64.33.36N	1. 45. 20V	56.40. 0
Arensburg Rusland Øsel	58.14.45N	0. 38.30V	39.57.30
Arica America	18.28. 0S	5. 33.58V	306.50.30
Arles Frank.	43.40.33N	0. 32.30V	22.12.30
Arnay le duc Frank.	47. 7. 7N	0. 33.11V	22.22.24
Ascension Africansk De	7.57. 0S	1. 46.28V	3.43. 0
Ascoli Italien	42.51.24N	0. 3.35V	31.13.42
Auch Frankrige	43.38.46N	0. 48.40V	18.10. 0
Auranche Franker.	48.41.18N	0. 56.11V	16.17.15
Aurillac Franker.	44.55.10N	0. 40.52V	20. 7. 0
Auxerre Frankrige	47.46.18N	0. 36.23V	21.14. 0
Avignon Frankrige	43.57.25N	0. 31.26V	22.29. 0
Ayazzo Corsica	41.54.20N	0. 15.58V	26.20.30
Barcellona Spanien	41.26. 0N	0. 41.48V	19.53. 0
Basel Schweiz	47.55. 0N	0. 20.20V	25.15. 0
Batavia Indien	6. 9.15S	6. 16.33V	124.28.15
Bausset Frankrige	43.12.40N	0. 27.51V	23.22.15
Bayeux Frankrige	49.16.30N	0. 52.48V	17. 8. 0
Bayonne Frankrige	43.29. 0N	0. 56.40V	16.10. 0
Beauvais Frankrige	49.26. 2N	0. 42.21V	19.44.45
Beresow Rusland	63.56.14N	3. 30.46V	83. 1.30
Berlin Tyskland	52.31.13N	0. 2.57V	31. 4.15
Besancon Frankrige	47.13.45N	0. 26.30V	23.42.30
Beziers Frankrige	43.20.25N	0. 37.50V	20.52.30
Bocachich America	10.20.25N	" " "	" " "
Bologne Italien	44.29.39N	0. 5.15V	29. 1.15
Bonifacio Corsica	41.24.30N	0. 13.34V	26.56.30
Boulogne Frankrige	50.43.31N	0. 44.13V	19.46.45
Bourbon Africansk De	20.51.43S	2. 51.10V	73. 7.30

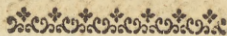

Stæderne.	Brede el-	Længde fra	Længdefra
	ler Poli Syde.	Kjøbenh. Meridian i Tid.	første Me- ridian i Grader.
	o , "	h , "	o , "
Bourdeaux " " "	44.50. 0N	0. 52.59W	17. 5 15
Breslau " " "	51. 3. 0N	0. 17.38W	34.44.30
Brest Frankrige " " "	48.23 12N	1. 8.43W	13. 9.15
Brion Frankrige " " "	47.28 37N	0. 51.31W	17.37.15
Brugges Nederlandene " " "	51.11.28N	0. 37.56W	20 51. 0
Bryffel Nederlandene " " "	50.50.50N	0. 33.13W	22. 1.45
Buenos Ayros America " " "	34 34.44S	4. 44.45W	319. 8.45
Cadix Spanien " " "	36.31. 7N	1. 15.36W	11.26. 0
Caen Frankrige " " "	49.11.10N	0. 52. 7W	17.18.15
Cajaneburg Sverrig " " "	64.13.30N	1. 0.10W	45.22.30
Cairo Egypten " " "	30. 3.12N	1. 15.20W	49.10. 0
Calais Frankrige " " "	50.57. 0N	0. 43.16W	19.31. 0
Calmar Sverrig " " "	56.40.30N	0. 15. 3W	34. 5 45
Candia Grædt De " " "	35.18.45N	0 50.32W	42 58. 0
Canea paa Candia " " "	35.28.45N	0. 46 10W	41.52 30
Carseau Nord-America " " "	45.20. 7N	4. 54.16W	316 46. 0
Canton China " " "	23. 7.46N	6. 43.21W	131.10.15
Cap de bonne Esperance Africa " " "	34.24 0S	0. 22.55W	36. 3 45
Cap de sable Nord-America " " "	43.23.45N	5. 13.20W	312. 0. 0
Cap finis terræ Spanien " " "	42.31.50N	1. 27.54W	8.21.30
Cap Lezard Engeland " " "	49.57.30N	1. 11.12W	12.32 0
Capo verde Africa " " "	14.43. 0N	1. 59. 0W	0 35. 0
Cap Pene Nord-America " " "	46.31. 0N	4. 25. 4W	324 4. 0
Cap Raye Nord-America " " "	46.34. 0N	4. 46.48W	318.38. 0
Carlsrone Sverrig " " "	56. 8. 0N	0. 11.34W	33 13.30
Carthagena Spanien " " "	37.36. 8N	0. 53.40W	16.55. 0
Carthagena America " " "	10.26.35N	5. 52.25W	302.13.45
Casan Rusland " " "	55.47. 0N	2. 24.30W	66.27 30
Cassel Tyskland " " "	51.18. 0N	0. 13 20W	27. 0. 0
Cavaillon Frankrigae " " "	43.49 41N	0. 30.43W	22 39.15

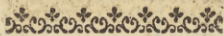

Stæderne.	Brede el-	Længde fra	Længdefra
	ler Poli Høyde.	Kiøbenh. Meridian i Tid.	første Me- ridian i Grader.
	o , "	h , "	o , "
Cayenne Amerika	4 56. 0N	4. 19.40V	325.35. 0
Challon Frankrige	46.46.50N	0. 31.14V	22 31.30
Chalons Frankrige	48.57.12N	0. 33.11V	22 2 15
Chandernaor Ost-Indien	22.51.26N	5. 3.17D	106. 9.15
Charité Frankrige	47 11.30N	0. 38.40V	20.40. 0
Cherbourg Frankrige	49.38.26N	0. 57.13V	16. 1.45
Chester Engeland	53.16. 0N	1. 1.55V	14.51.15
Civita Vecchia Italien	42. 5.24N	0. 3.37V	29.25.42
Clermont Frankrige	45 46.45N	0. 38.20V	20.45. 0
Comachio Italien	44 40 27N	0. 1.56V	29.50.59
Comorin Indien	8. 5.30N	4. 21.19D	95.39.45
Conception Chili Amer.	36.44.30S	5. 41.20V	305. 0. 0
Constantinopel Romanien	41. 0. 0N	1. 4.54D	46.33.30
Coquingo Chili Amer.	29.54.30S	5. 36. 3V	306.19.15
Corduan Frankrige	45.35.10N	0. 55.47V	16.23.10
Cosne Frankrige	47.33.35N	0. 39. 8V	20.33. 0
Cracov Pohlen	50.10. 0N	0. 28.40D	37.30. 0
Dagerort Rusland	58 56. 0N	0. 37. 0D	39.35. 0
Dankig Preussen	54.22.23N	0. 23 24D	36.11. 0
Delft Holland	51.59 40N	0. 31.18V	22 30.30
Dieppe Frankrige	49.55.17N	0. 46.20V	18.45. 0
Dijon Frankrige	47 19.22N	0. 30.30V	22.42.30
Draguignan Frankrige	43.26.42N	0. 25.39V	23.55.15
Duinkerken Flandern	51. 2. 4N	0. 41 10N	20 2.30
Edenburg Schotland	55.58. 0N	1. 3. 1V	14 34.45
Embrun Frankrige	44.34. 0N	0. 24.44V	24. 9. 0
Engelsholm Sverrig	56.14.24N	0. 1. 6D	30.36.32
Enckuijen Holland	52 42.42N	0. 27.18V	23.30 30
Erzerum Asiatische Tyrkie	39.56.35N	2. 25.31D	66 42.45
Falkenberg Sverrig	56.53.59N	0. 0.15V	30 16.16

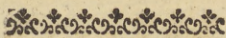

Stæderne.	Brede. el-	Længde fra	Længde fra
	ler Poli Høyde.	Kjøbenh. Meridian i Tid.	første Me- ridian i Grader.
	o ' "	h ' "	o ' "
Fer Africansk De Byen	27.47.20N	2. 0.55V	0. 6.15
Fer yderst mod Westen	" "	2. 1.27V	359.38.15
Ferrara Italien	44.49.56N	0. 4.10V	29.17.22
la Fleche Frankerige	47.41.45N	0. 51.12V	17.32. 0
Florenz Italien	43.46. 0N	0. 6.32V	28.42. 0
Fontainebleau Frankerige	48.23.25N	0. 39.56V	20.21. 0
Forli Italien	44.13.25N	0. 2.30V	29.42.26
Frankfurt Tyffland	50. 6. 0N	0. 16.20V	26.15. 0
Frascati Italien	41.48.22N	0. 0. 3V	30.20.46
Fronjac America	45.39. 0N	4. 55.54V	316.21.30
Funchal Madera	32.37.53N	1. 58.34V	0.41.30
Galatsch Moldau	45.23. 0N	0. 51.54V	43.18.30
Gand Gent Nederlandene	51. 2.59N	0. 30.12V	21.17. 0
Genev Schweiz	46.12. 0N	0. 24.20V	24.15. 0
Genna Italien	44.25. 0N	0. 15.20V	26.30. 0
Gibraltar Spanien	36. 4.44N	1. 11.33V	12.26.45
Goa Ost-Indien	15.31. 0N	4. 4.20V	91.25. 0
Göttingen	51.32.18N	0. 11.35V	27.26.15
Goree Africansk De	14.40. 0N	1. 59.20V	0.30. 0
Gothenburg Sverrig	57.42. 0N	0. 2.17V	29.45.45
Grak Steuermarf	47. 4.18N	0. 10.55V	33. 3.45
Greenwich Engeland	51.28.40N	0. 50.36V	17.41. 0
Grenoble Frankerig	45.12. 0N	0. 27.49V	23.22.45
Grypsvald Pomern	54. 4.20N	0. 3.50V	31.17.30
Guadaloupe America	14. 0. 0N	4. 59.33V	315.26.45
Hag Holland	52. 4. 8N	0. 31.36V	22.26. 0
Halmstad Sverrig	56.39.44N	0. 1. 9V	30.37.15
Hamburg Holstein	53.34. 8N	0. 9.48V	27.52.56
Harlem Holland	52.23.58N	0. 30.22V	22.44.30
Havana America	23.11.52N	6. 17.54V	295.51.30

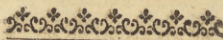

Stæderne.	Brede el-	Længde fra	Længdefra
	ler Poli højde.	Risbenh. Meridian i Tid.	første Me- ridian i Grader.
	o , "	h , "	o , "
Helsingborg Sverrig	56. 2.43N	o. 0.28V	30.27. 0
Hernosand Sverrig	62.38. 0N	o. 20.52V	35.33. 0
Hoorn Holland	52.38.45N	o. 28.20V	23.15. 0
Zakusck Rusland	62. 2. 0N	7. 48.18V	147.24.30
Jerusalem Jødeland	31.50. 0N	1. 30.40V	53. 0. 0
Ingolstad	48.46. 0N	o. 5.10V	29.12.30
Isle de France Africansk De	20. 9.45S	2. 59.15V	75. 8.45
Jipahan Persien	32.25. 0N	2. 40.40V	70.30. 0
Kandalax Rusland	67.10. 0N	1. 13. 2V	48.35.30
Kargapol Rusland	61.29. 0N	1. 42.42V	56. 0.30
Kiøbenhavn Dannemark	55.40.56N	o o o	30.20. 0
Kola Rusland	68.54. 0N	1. 17.58V	49.49.30
Kremsmynster Østerrige	48. 3.36N	o. 5.33V	31.43.15
Kullens Fyhr Sverrig	56.17.58N	o. 0.14V	30.16.19
Laguna paa Teneriffa	28.28.57N	1. 55.58V	1.20.30
Landau Elsas	49.11.40N	o. 18.10V	25.47.30
Langres Frankerige	47.50.50N	o. 29.15V	23. 1.15
Lanscroner Skaane	55.52.14N	o. 1. 0V	30.35. 0
Laurvigen Norge	59. 3.25N	o. 10.25V	27.43.45
Lausanne Schweiz	46.31. 5N	o. 23.39V	24.25.15
Leiden Holland	52. 8. 8N	o. 32.24V	22.14. 0
Leipzig Sachsen	51.19.14N	o. 1.20V	30. 0. 0
Lemberg Pohlen	49.58. 0N	o. 48. 9V	42.22.15
Lesques Frankerige	43.12.50N	o. 28.43V	23. 9.15
Lille Flandern	50.37.50N	o. 38.23V	20.44.15
Lima Peru	12. 1.15S	5. 57.58V	300.50.30
Lindau Schwaben	47.33. 0N	o. 15.20V	26.30. 0
Lissabon Portugal	38.42.20N	1. 27.15V	8.31.15
Livorno Italien	43.33. 2N	o. 11. 8V	27.33. 0
London Engeland Whitehall	51.31. 0N	o. 51. 1V	17.34.45

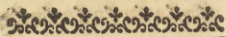

Stæderne.	Brede el-	Længde fra	Længde fra
	ler Poli	Kiøbenh.	første Me-
	Høyde.	Meridian i	ridian i
	o / "	Tid.	Grader.
		h / "	o / "
Loretto Italien	43.27.0N	0. 3.44D	31.16. 2
Loudoun Frankrige	47. 0.55N	0. 50.32D	17.42. 0
Louisbourg Nord-America	45.53.45N	4. 50.20D	317.45. 0
Louveau Siam	14.44.21N	5. 53.26D	118.41.30
Loyau Italien	44.18.12N	0. 5.11D	29. 2.15
Lund Skaane	55.42.13N	0. 2.28D	30.57. 0
Lyttich Tydskland	50.39. 0N	0. 28.20D	23.15. 0
Lyon Frankrige	45.45.51N	0. 31.21D	22.29.45
Lysefil Bahuslehn Sverrig	58.17.39N	0. 4.23D	29.14.15
Macao China	22.12.44N	6. 44.25D	131.26.15
Madraff Ostindien	13.13. 0N	4. 37.51D	99.47.45
Madrid Spanien	40.25. 0N	1. 5.40D	13.55. 0
Majorea Spanien	39.35. 0N	0. 45.16D	19. 1. 0
Malacca Ostindien	2.12. 0N	5. 57.40D	119.45. 0
Malmoe Skaane	55.36. 6N	0. 1.42D	30.45.29
Maltha Italien	35.54. 0N	0. 7.14D	32. 8.30
Malvoisine Frankrige	48.30.52N	0. 41. 3D	20. 4.17
Manille Ins. Philipp.	14.36. 8N	7. 12.45D	138.31.15
Mareuil Frankrige	49. 4.24N	0. 41. 2D	20. 4.37
Marseille Frankrige	43.17.45N	0. 29.11D	23. 2.15
Marstrand Sverrig	57.53.51N	0. 3.46D	29.23.33
Martinique America	14.43. 0N	4. 54.35D	316.41.15
Mayns Tydskland	49.54. 0N	0. 17.20D	26. 0. 0
Mekapor Ostindien	13.10. 0N	4. 37.59D	99.49.45
Melos Grædsk De	36.41. 0N	0. 49.20D	42.40. 0
Miez Lothringen	49. 7. 5N	0. 25.56D	23.51. 0
Mexico America	20 0. 0N	7. 45.20D	274. 0. 0
Meyland Italien	45. 8.10N	0. 14. 7D	26.48.15
Modena Italien	44.34. 0N	0. 5.50D	28.51.30
Mons Bergen Nederlandene	50.27.10N	0. 34.51D	21.37.15

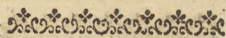

Stæderne.	Brede eller Poli Høyde.	Længde fra Kiøbenh. Meridian i Tid.	Længde fra første Me- ridian i Grader.
	° ' "	h ' "	° ' "
Monte Vidio Syd-America	34.52.30 S	4. 34.45 W	321.38.45
Montpellier Frankerige	43.36.50 N	0. 35.10 W	21.32.30
Montreuil Frankerige	50.28. 0 N	0. 44.17 W	19.15.45
Moskau Rusland	55.45.46 N	1. 39.31 W	55.12.45
München Bayern	48. 2. 0 N	0. 4.20 W	29.15. 0
Nancy Lothringen	48.41.28 N	0. 26. 2 W	23.49.30
Nangasachi Japan	32.32. 0 N	7. 44.25 W	146.26.15
Nantes Frankerige	47.13.10 N	0. 56.50 W	16. 7.30
Narbonne Frankerige	43.11.13 N	0. 44. 1 W	19.19.45
Narva Liffand	59.23.27 N	1. 1.18 W	45.39.30
Neapolis Italien	40.50.15 N	0. 6.10 W	31.52.30
Nidingens Fyhr Halland	57.18.19 N	0. 1.33 W	30.43.19
Nieuport Flandern	51. 7.41 N	0. 39.40 W	20.25. 0
Nischi Novogrod Rusland	56.20.13 N	2. 7.54 W	62.18.30
Nismes Frankerige	43.50.35 N	0. 33.15 W	22. 1.15
Nissa Italien	43.41.54 N	0. 21.31 W	24.57.15
Noyon Frankerige	49.34.37 N	0. 38.37 W	20.40.45
Nürnberg Tyffland	49.27.17 N	0. 6.24 W	28.44. 0
Nchotsch Rusland	59.51. 0 N	8. 42.12 W	160.53. 0
Olinda Brasilien	8.13. 0 S	3. 11.20 W	342.30. 0
Orenburg Rusland	51.23. 0 N	2. 49.34 W	72.43.30
Orgon Frankerige	43.47.47 N	0.32.41 W	22. 9.45
Orleans Frankerige	47.54. 4 N	0. 43. 3 W	19.34.15
Nye Orleans Nord-America	29.57.47 N	6. 50.35 W	287.41.15
Orotava Canariske Der	28.23. 2 N	1. 56.21 W	1.14.54
Orviedo Italien	42.43.24 N	0. 2.12 W	29.47. 0
Ostia Italien	41.45.35 N	0. 1.30 W	29.57.32
Oxford Engeland	51.44.57 N	0. 55.40 W	16.25. 0
Padua Italien	45.22.26 N	0. 2.58 W	29.35.30
Palma Canarisk De	28.36.30 N	2. 0.26 W	0.13.32

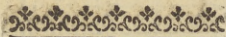

Stæderne.	Brede el-	Længde fra	Længdefra
	ler Poli Høyde.	Risbenh. Meridian i Tid.	første Me- ridian i Grader.
	o , "	h , "	o , "
Panama America	8 58 50N	6. 9.44V	297 54. 0
Paris Frankrige	48.50.14N	0. 41.20V	20. 0. 0
Pau Frankrige	43 15. 0N	0. 51.16V	17.31. 0
Paul 3 Chateaux Frankrige	44 24. 0N	0. 30.48V	22.38. 0
Pekin China	39 54.13N	6. 55 15V	134 8.45
Pello Sverrig	66 48.20N	0. 45.28V	41 42. 0
Perinaldo Italien	43.53.20N	0. 20. 0V	25.20. 0
Perpignan Frankrige	42.41.55N	0. 39. 4V	20.34 0
Perugia Italien	43. 6.46N	0. 1. 7V	30. 3. 0
Petersburg Rusland	59.56. 0N	1. 10.38V	47.59.30
Pet. Pauelshavn Rusland	53. 0. 0N	9. 43.38V	176.14 30
Pic paa Azores	38.35. 0N	2. 43.20V	349.30. 0
Pic paa Teneriffa	28 12.54N	1. 56.48V	1. 7 57
Pisa Italien	43.41.53N	0. 9.52V	27 52. 0
Polling Bayern	47 40.30N	0. 7 42V	28.24.30
Pondichery Ostindien	11.56 30N	4. 28.46V	97.31 30
Portland Island	63.22. 0N	2. 5.30V	358.57 30
Port Mahon paa Minorca	39.53.45N	1. 6 14V	13.46.30
Porto Belo America	9.33. 5N	6. 10. 0V	297 50. 0
Porto Cabeillo America	10.30.50N	5. 20 0V	310 20. 0
Porto fino Italien	44.18 39N	0. 13.50V	26.52.30
Posnan Pohlen	52.26. 0N	0. 18.40V	35. 0. 0
Quebec Nord-America	46 55. 0N	5. 30 12V	307.47. 0
Quits Peru	0.13 17S	6. 2.20V	299 45. 0
Ravenna Italien	44 25. 5N	0. 3.12V	29.31 38
Reicourt Lothringen	49. 7 28N	0. 29.43V	22.54.15
Reims Frankrige	49.14 36N	0. 34 28V	21.43. 0
Rennes Frankrige	48. 6.45N	0. 57 28V	15.58. 0
Revel Lisland	59.26.22N	0. 46.30V	41 57.30
Rhodus Grædsk De	36.26. 0N	1. 3.28V	46.12. 0

Stæderne.	Brede eller Polihøjde.	Længde fra Riisbenh. Meridian i Tid.	Længdefra første Meridian i Grader.
	° , ' , ''	h , ' , ''	° , ' , ''
Ribe i Jylland	55.20. 0N	0. 16.32W	26.12. 0
Riga Liffland	56.56.24N	0. 44.17W	41.24.15
Rimini Italien	44. 3.43N	0. 0.25W	30.13.38
Rio Janeiro Syd-America	22.54. 0S	3. 41.10W	335. 2.30
Rochelle Frankrige	46.10.15N	0. 55.43W	16.24.15
Rodrigues Africansk De	19.40.30S	3. 22. 6W	80.51.30
Rom Italien	41.53.55N	0. 0.45W	30. 8.45
Rotterdam Holland	51.55.57N	0. 30.40W	22.40. 0
Rouen Frankrige	49.26.44N	0. 46.19W	18.45.15
Royan Frankrige	45.36.53N	0. 55.15W	16.31.15
St. Esprit paa Cuba	21.57.25N	6. 9.58W	297.50.30
St. Louis paa Domingo	18.18. 5N	5. 45.58W	303.50.30
St. Malo Frankrige	48.38.59N	0. 58.49W	15.37.45
St. Maria America	21.26.30N	6. 3.58W	299.20.30
St. Martha America	11.26.40N	5. 46.58W	303.35.30
St Omer Frankrige	50.44.46N	0. 41.40W	19.55. 0
St. Pierre Sardinien	39 9. 8N	0. 13.20W	27. 0. 0
St Remo Genuesisk	43.48.35N	0. 20.40W	25.10. 0
St. Thomas America	18.21.55N	5. 9.12W	313. 2. 0
Sagan Slesien	51.32. 0N	0. 10.49W	33. 2.15
Saigatka Rusland	56.43.15N	2. 41.30W	70.42.30
Sarapul Rusland	56.26.45N	2. 39.30W	70.12.30
Savona Genuesisk	44.18.47N	0. 17.16W	26. 1. 0
Schilt paa Texel Holland	53. 5.53N	0. 29.12W	23. 2. 0
Schvekingen Pfalz	49.23. 4N	0. 16. 5W	26.18.45
Selenginsk Rusland	51. 6. 6N	6. 16.30W	124.27.30
Seville Spanien	37.36. 0N	1. 15.20W	11.30. 0
Siam Ostindien	14.20.40N	5. 51.22W	118.10.30
Siene Italien	43.22. 0N	0. 3.43W	29.24.15
Smyrna Natolien	38.28. 0N	0. 58.39W	44.59.45

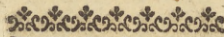
Stæderne.	Brede el-	Længde fra	Længde fra
	ler Poli	Kjøbenh.	første Me-
	højde.	Meridian i	ridian i
	o , "	Tid.	Grader.
		h , "	o , "
Sneefields Iskul Island	64.52. 0N	2. 25.30W	353.57.30
Spoletto Italien	42.44.50N	0. 0.16W	30.24.3
Staalbiørg Island	65.33. 0N	2. 28.50W	353. 7.30
Stokholm Sverrig	59.20.31N	0. 21.30W	35.42.30
Stola Vest-Gothland	58.36.34N	0. 1. 0W	30.35. 0
Strasburg Elsas	48.34.35N	0. 19.35W	25.26.15
Stromstad Bahuslehn	58.55.33N	0. 5.23W	28.59.15
Suratte Ostindien	21.10. 0N	3. 58.40W	90. 0. 0
Thessalonica Grækenland	40.41.10N	0. 41.52W	40.48 0
Tivoli Italien	41.57.49N	0. 0.31W	30.27.35
Tobolsk Rusland	58.12.30N	3. 43. 0W	86. 5. 0
Toledo Spanien	39.50. 0N	1. 4. 0W	14.20. 0
Tomsk Rusland	57. 7. 0N	4. 49.11W	102.37.45
Tornea Sverrig	65.50.50N	0. 46.19W	41.54.45
Toulon Frankrige	43. 7.24N	0. 26.54W	23.36.30
Trapezund Natolien	41. 3.54N	2. 10.31W	62.57.45
Tripolis Africa	32.53.40N	0. 3.24W	31.11. 0
Turin Italien	45 4.14N	0. 20. 0W	25.20. 0
Tyrnau Ungern	48.23.30N	0. 19.35W	35.13.45
Upsal Sverrig	59.51.50N	0. 19.50W	35.17.30
Uraniburg Hveen	55.54.15N	0. 0.29W	30.27.13
Urbino Italien	43.43.36N	0. 0. 8W	30.22. 8
Warschow Pohlen	52.14. 0N	0. 33.55W	38.48.45
Watneyre Island	65.35.45N	2. 26.30W	353.42.30
Venedig Italien	45.27 0N	0. 2.22W	29.44.30
Verona Italien	45.26.26N	0. 5.26W	28.58.30
Versailles Frankrige	48.48.18N	0. 42.11W	19.47.15
Viterbo Italien	42.24.54N	0. 2.14W	29.46.34
Wandesburg Holstein	53.35.12N	0. 9.38W	27.55.30
Warbiørg Halland	57. 6.19N	0. 1. 8W	30. 3. 2

Stæderne.	Brede eller Polihøyde.		Længde fra Risbenh. Meridian i Tid.		Længdefra første Meridian i Grader.	
	o	''	h	''	o	''
Westman Æerne Island	63.	28. 0N	2.	12.22V	357.	14.30
Wien Østerrige	48.	12.32N	0.	14.50V	34.	2.30
Wilna Lithauen	54.	41. 2N	0.	51.10V	43.	7.30
Wingøebakken Gothland	57.	38.16N	0.	0.17V	30.	24.20
Wittemberg Sachsen	51.	43.10N	0.	0.26V	30.	26.30
Wologda Rusland	59.	20. 0.N	1.	49.44V	57.	46. 0
Würzburg Franken	49.	46. 6N	0.	9.45V	27.	53.45
Ylo Peru	17.	36.30S	5.	35.34V	306.	26.30
Zürch Schweiz	47.	22. 0N	0.	13.20V	27.	0. 0

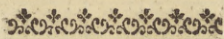

Om
Formørkelse
udi de
forbigangne Tider.

Det er enhver bekiendt, som er nogenlunde bebandret i de gamle historiske og Chronologiske Skrifter, hvor uvis man ofte er om Aarene, i hvilke endogsaa de allermærkværdigste Begivenheder ere indfaldne; Aarsagen er denne, at paa adskillige Tider ere blevne brugte adskillige Maader at beregne Tiden paa, og at Skribenterne, som have optegnet, hvad i de Tider hændte sig, have ladet sig nøye med at fortælle Sagen, uden at bekymre sig om at angive Tiden paa saadan en Maade og med saadanne Kiendetegn, at Eftertiden nogenlunde kunde forvisses om, til hvad Aar enhver Begivenhed kunde henføres.

For at afhjælpe denne Fejl, have de nyere stræbt at bestemme Aarene, paa hvilke en og anden af de vigtigste Hændelser i de ældre Tider ere indfaldne, ved adskillige Chronologiske Characterer, iblant hvilke uden Tvivl Himmelens Forandringer, og fornemmelig Formørkelse (som ofte anføres at være indtruffne, da noget vigtigt tildrog sig) bør ansees, som de vigtigste, efterdi Tiden kan beregnes, paa hvilken de ere komne, og altsaa deraf igien med Sikkerhed Aarstallet bestemmes af en Begivenhed, som fortælles at være indtruffen ved en Formørkelse.

Men da det ikke er enhvers Sag at udregne Formørkelse, det ogsaa vil blive til Hinder i at fare fort med Chronologiske Undersøgelser,

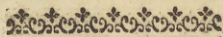

ser, naar man skulde standse, og paatage sig det svære Arbejde med at efterregne, hver Gang det fortælles, at en Formørkelse var indfaldet ved en vis Begivenhed, saa maae det uden Tvivl være enhver historisk Læser, som med nogen Nøaghtighed undersøger, angenemt, at have ved Haanden en Fortegnelse af alle Aar og Dage, paa hvilke Formørkelser ere skeete. Det er derfor, at det Societet, som har udgivet *l'art de verifier les temps*, har iblant andre Chronologiske Characterer ved hver Juliansk Aar anført de Dage, paa hvilke Formørkelser ere indfaldne. Formørkelserne ere beregnede af den bekiendte Astronom. M. la Caille og han angiver den sande Tid, paa hvilken Midten af enhver Formørkelse er indfaldet efter den Parisiske Meridian og Pol-Højde.

Da det ingenlunde er at tvivle paa, at det jo maae være Elskere af Historien og Chronologien kiært, at finde disse Formørkelser i vores Calendere anførte, saa har jeg i forrige Aars Calendar gjort en Begyndelse med at anføre Formørkelserne i det 11te Seculo, nemlig fra No. 1000 til No. 1100, og bliver nu dermed efter Løfte continueret, saa at efter Ordenen det 12te Seculum i dette Aar tager Plads, og de Formørkelser, som ere skeete fra No. 1100 til No. 1200, findes i følgende Tavle opregnede. Jeg har ingen Forandring vildet giøre i M. la Cailles Tal, thi lad være, at den Parisiske Tid strax kunde reduceres til den Kjøbenhavnske ved at lægge 41 Minuter til, saa synes mig dog, at det var rettest at lade Tallene, saadanne som M. la Caille anfører dem, blive usforandrede, efterdi her ikke spørges om Subtiliteter, men allene omgæfser om Timerne, og Paris for resten ligger omtrent i Midten af den Deel i Europa, som de gamle Skribentere fornemmelig skrive om.

Da det er et stort Arbejde noye at beregne en Formørkelse, fornemmelig i Solen, og endnu større naar den skal beregnes til alle Meridianer og Pol-Højder, det desuden vilde være til liden eller ingen Nytte
at

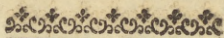

at udføre sli^g en Beregning nøye i Henseende til alle de Formørkelses-, som udi forrige Tider udi Europa have ladet sig see, saa har M. la Caille ladet sig nøye med alleneffe at angive Aarene, Dagene og Timerne, naar de skulde indfalde, uden nærmere at undersøge Storrelsen og andre Omstændigheder. Dette kan ogsaa være nok til den Brug, som intenderes, men naar nogen Formørkelse maatte forekomme, hvor det kunde udfordres for at naae en eller anden historisk Bished, at en nøyere Udregning blev anstillet, saa skal herefter sli^ge Formørkelses med deres Omstændigheder blive anførte aarligen i vores Calendar, det kommer alleeneste an paa, at de, som giøre Undersøgelser i Chronologien, vil hertil give Anledning.

Fremdeles er at mærke, at, endskjønt Tiden under adskillige Meridianer kan være forskiællig, saa er dog Maanens Formørkelses i et og det samme Øyeblik allevegne paa Jorden lige store, hvorfors alle de Steder, over hvis Horizont Maanen var, have seet de anførte Maanens Formørkelses saadanne, som de i Tavlen angives, men i Henseende til Solens Formørkelses maae tages iagt, at de ikke kan passe sig til alle Steder, efterdi det er bekiendt, at Soel-Formørkelsesne ikke lade sig see paa een Maade alle Steder, thi naar der f. Ex. paa et Sted er Total Solens Formørkelse, saa er samme Tid paa andre Steder Partial, og paa andre Steder slet ingen, dog kan man være forsikket paa, at, naar i Tavlen anføres en Soel-Formørkelse, saa har Solen dog i det mindste nogle Steder i Europa været formørket.

Øvermeere kan dette ogsaa tiene chronologiske Læsere, som vilde bruge den anførte Tavle, til Efterretning og Vejledning, at naar en Formørkelse i Solen falder ind i et given Aar en vis Dag, saa er i samme Aar ingen Soelformørkelse muelig, uden i den 1ste, 5te eller 6te Nye-Maane før eller efter den anførte Formørkelse, og, da nu Solens Formørkelse skeer i Nye Maane, og man veed, at fra en Nye Maane
til

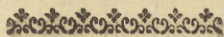

til den anden ere $29\frac{1}{2}$ Dage, saa kan man let finde, paa hvad Dage i samme Aar Soelformørkelser ere muelige, og paa hvilke de umueligen kan falde. Dette samme gielder ogsaa om Maaneformørkelserne, saa at naar en FuldMaane i Aaret er givet, i hvilken der skeede Formørkelse, saa kan man strax regne sig til, hvad Dage der mueligen kan have været Maanens Formørkelser i samme Aar, dog maa her tages iagt, at Distancen imellem 2 Maaneformørkelser aldrig kan blive mindre end henimod 6 Maaneder eller omtrent 177 Dage.

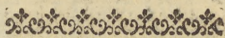
I Tabellen, som nu følger, betyder dette Tegn (○) Formørkelse i Solen, dette Tegn (●) betyder Total, og dette (☾) Partial Formørkelse i Maanen.

No. 1101.	○ den 24 Octobris Kl. 9 om Morgenen.
1102.	☾ den 5 April Kl. 6 om Morgenen.
1103.	● den 17 Octobris Kl. 8 om Aftenen.
1104.	Ingen Formørkelse.
1105.	○ den 16 Februarii Kl. 1 om Eftermiddagen. ○ den 11 Augusti Kl. 5 om Eftermiddagen.
1106.	● den 17 Julii Kl. 11 om Aftenen. ● den 10 Januarii Kl. 12 om Natten. ● den 6 Julii Kl. 12 om Natten.
1107.	☾ den 31 Decembris Kl. 5 om Eftermiddagen.
1108.	○ den 11 Junii Kl. 4 om Morgenen. ○ den 4 Decembris Kl. 1. om Eftermiddagen. ☾ den 25 Junii Kl. 4 om Morgenen.
1109.	○ den 31 Maji om Middagen. ☾ den 16 Maji Kl. 5 om Morgenen.
1110.	○ den 20 Maji Kl. 2 om Eftermiddagen. ○ den 15 Octobris Kl. 8 om Morgenen. ● den 5 Maji Kl. 11 om Aftenen

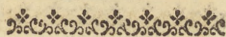
Mo. IIII.	☾ den 18 Octobris Kl. 6 om Aftenen.
III2.	☉ den 29 Martii Kl. 1 om Eftermiddagen.
III3.	☉ den 19 Martii Kl. 4 om Eftermiddagen.
III4.	☉ den 2 Augusti Kl. 2 om Eftermiddagen. ● den 18 Augusti Kl. 3 om Morgenen.
III5.	☾ den 10 Februarii Kl. 8 om Aftenen.
III6.	Ingen Formørkelse.
III7.	● den 16 Junii Kl. 1 om Morgenen. ● den 10 Decembris Kl. 12 om Natten.
III8.	☉ den 22 Maji Kl. 7 om Morgenen. ☾ den 30 Novembris Kl. 1 om Morgenen.
III9.	☉ den 11 Maji Kl. 10 om Formiddagen.
III20.	Ingen Formørkelse.
III21.	☉ den 20 Martii om Middagen. ☉ den 13 Octobris Kl. 10 om Formiddagen. ● den 4 Aprilis Kl. 8 om Aftenen. ● den 28 Septembris Kl. 5 om Morgenen.
III22.	☉ den 9 Martii Kl. 5 om Morgenen. ☾ den 24 Martii Kl. 10 om Aftenen. ☾ den 17 Septembris Kl. 11 om Aftenen.
III23.	Ingen Formørkelse.
III24.	☉ den 11 Augusti Kl. 11 om Formiddagen. ☾ den 1 Februarii Kl. 5 om Aftenen.
III25.	☉ den 6 Januarii Kl. 1 om Eftermiddagen. ☉ den 31 Julii Kl. 5 om Morgenen. ☉ den 26 Decembris Kl. 4 om Eftermiddagen.
III26.	☉ den 21 Junii Kl. 1 om Eftermiddagen. ☾ den 11 Januarii Kl. 2 om Morgenen.
III27.	☉ den 11 Junii Kl. 7 om Aftenen. ☾ den 20 Novembris Kl. 9 om Aftenen.
III28.	● den 8 Novembris Kl. 10 om Aftenen.

No. II29.	☾ den 5 Maji Kl. 10 om Aftenen. ☾ den 29 Octobris Kl. 3 om Morgenener.
II30.	Engen Formørkelse.
II31.	☉ den 30 Martii Kl. 2 om Eftermiddagen. ☾ den 15 Martii Kl. 6 om Aftenen. ☾ den 8 Septembris Kl. 10 om Aftenen.
II32.	☉ den 19 Martii Kl. 6 om Morgenener. ● den 3 Martii Kl. 8 om Aftenen.
II33.	☉ den 2 Augusti Kl. 11 om Formiddagen.
II34.	☉ den 23 Julii Kl. 5 om Morgenener.
II35.	● den 22 Decembris Kl. 8 om Morgenener. ☾ den 1 Januarii om Midnat.
II36.	☉ den 1 Junii Kl. 3 om Eftermiddagen. ● den 15 Junii Kl. 8 om Aftenen.
II37.	☉ den 21 Maji Kl. 5 om Eftermiddagen.
II38.	☉ den 4 Novembris Kl. 2 om Eftermiddagen. ☾ den Aprilis Kl. 9 om Aftenen. ☾ den 19 Octobris om Midnat.
II39.	● den 16 Aprilis Kl. 3 om Morgenener.
II40.	☉ den 20 Martii Kl. 2 om Eftermiddagen. ● den 4 Aprilis Kl. 5 om Morgenener. ☾ den 28 Septembris Kl. 7 om Morgenener.
II41.	☉ den 2 Septembris Kl. 6 om Morgenener.
II42.	☉ den 22 Augusti Kl. 7 om Aftenen. ☾ den 12 Februarii Kl. 3 om Morgenener.
II43.	☉ den 12 Augusti om Middagen. ● den 1 Februarii Kl. 6 om Aftenen.
II44.	Engen Formørkelse.
II45.	☾ den 6 Junii Kl. 8 om Aftenen. ☾ den 1 Decembris Kl. 5 om Morgenener.
II46.	● den 20 Novembris Kl. 6 om Morgenener.

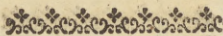

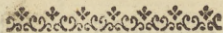

No. 1163.	○ den 6 Januarii Kl. 3 om Estermiddagen. ○ den 3 Julii Kl. 7 om Morgenem. ☾ den 18 Junii Kl. 3 om Morgenem.
1164.	○ den 21 Junii Kl. 9 om Formiddagen. ○ den 16 Novembris Kl. 9 om Formiddagen. ● den 6 Junii Kl. 10 om Aftenem.
1165.	☾ den 19 Novembris Kl. 7 om Aftenem.
1166.	○ den 1 Maji om Middagen.
1167.	○ den 21 Aprilis Kl. 5 om Morgenem.
1168.	○ den 4 Septembris om Middagen. ● den 19 Septembris Kl. 2 om Morgenem.
1169.	● den 14 Martii Kl. 8 om Aftenem. ☾ den 8 Septembris Kl. 6 om Morgenem.
1170.	Ingen Formørkelse.
1171.	☾ den 24 Januarii Kl. 5 om Estermiddagen. ☾ den 18 Julii Kl. 10 om Aftenem.
1172.	● den 13 Januarii Kl. 1 om Morgenem.
1173.	○ den 11 Junii Kl. 4 om Morgenem. ☾ den 2 Januarii Kl. 2 om Morgenem. ☾ den 28 Junii Kl. 4 om Morgenem.
1174.	○ den 1 Junii Kl. 4 om Estermiddagen. ☾ den 11 Novembris Kl. 4 om Estermiddagen.
1175.	○ den 22 Aprilis om Middagen. ○ den 15 Novembris Kl. 10 om Formiddagen. ● den 1 Novembris Kl. 7 om Morgenem.
1176.	○ den 11 Aprilis Kl. 5 om Morgenem. ☾ den 26 Aprilis Kl. 8 om Aftenem. ☾ den 20 Octobris om Midnat.
1177.	Ingen Formørkelse.
1178.	○ den 13 Septembris Kl. 11 om Formiddagen. ☾ den 30 Augusti Kl. 2 om Morgenem.

No. 1179.	○ den 8 Februarii om Middagen. ○ den 3 Septembris Kl. 5 om Morgenem. ● den 19 Augusti Kl. 3 om Morgenem.
1180.	○ den 28 Januarii Kl. 5 om Aftenem. ☾ den 13 Februarii Kl. 3 om Morgenem.
1181.	○ den 13 Julii Kl. 3 om Eftermiddagen. ☾ den 22 Decembris Kl. 9 om Aftenem.
1182.	○ den 2 Julii Kl. 5 om Eftermiddagen. ● den 18 Junii Kl. 5 om Morgenem. ● den 11 Decembris Kl. 10 om Aftenem.
1183.	● den 7 Junii Kl. 8 om Aftenem. ☾ den 1 Decembris Kl. 3 om Morgenem.
1184.	○ den 11 Maji Kl. 8 om Aftenem.
1185.	○ den 1 Maji Kl. 2 om Eftermiddagen. ☾ den 10 Octobris Kl. 11 om Aftenem.
1186.	○ den 21 Aprilis Kl. 5 om Morgenem. ● den 5 Aprilis Kl. 6 om Eftermiddagen.
1187.	○ den 4 Septembris Kl. 11 om Formiddagen. ☾ den 26 Martii Kl. 4 om Morgenem.
1188.	Ingen Formørkelse.
1189.	☾ den 2 Februarii Kl. 6 om Aftenem. ☾ den 29 Julii Kl. 5 om Morgenem.
1190.	○ den 6 Februarii Kl. 10 om Formiddagen. ○ den 4 Julii Kl. 10 om Formiddagen. ● den 18 Julii Kl. 6 om Eftermiddagen.
1191.	○ den 23 Junii om Middagen.
1192.	○ den 6 Decembris Kl. 4 om Eftermiddagen. ☾ den 21 Novembris Kl. 1 om Morgenem.
1193.	● den 17 Maji om Midnat. ● den 10 Novembris Kl. 4 om Eftermiddagen.

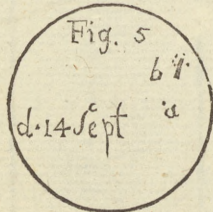
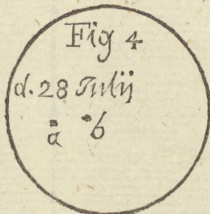
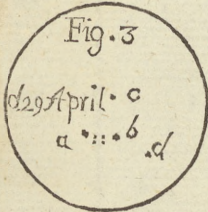
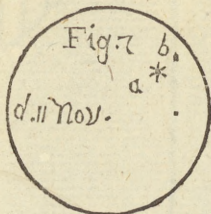
No. 1194.	○ den 22 Aprilis Kl. 2 om Eftermiddagen. ☾ den 7 Maji Kl. 1 om Morgen.
1195.	○ den 5 Octobris Kl. 6 om Morgen.
1196.	☾ den 16 Martii Kl. 4 om Morgen.
1197.	○ den 13 Septembris Kl. 1 om Eftermiddagen. ● den 5 Martii Kl. 8 om Aften.
1198.	Ingen Formørkelse.
1199.	○ den 28 Januarii Kl. 7 om Morgen.
1200.	● den 22 Decembris Kl 6 om Morgen. ☾ den 3 Januarii Kl. 5 om Morgen.

Srykfenl i TAB. IV.

Tredie Pille Lin. 10 i Steden for 55. 42. 0. læs 55. 36. 6.
 ' ' Lin. 11 ' ' 14. 36. 8. ' 14. 30. 0.
 Fierde Pille Lin. 13 ' ' 4. 14. 7. = 0. 14. 7.

TAB. I.

Ved at igiennemgaae alle Observationerne af Vinden, som ere giordte 4 Gange om Dagen, findes, at Vinden har været observeret i hver Kant saaledes, som nedstaaende Table udviser.

Maaend.	N.	N. D.	S.	S. D.	S.	S. V.	V.	N. V.	inc.
Januarius	16	12	16	8	9	12	16	13	22
Februar.	7	4	0	3	17	33	32	9	7
Martius	8	8	28	16	17	10	10	5	22
Aprilis	7	9	28	6	22	14	15	10	9
Majus	9	12	25	15	8	11	19	15	10
Junius	9	2	13	14	17	13	17	21	14
Julius	3	2	3	12	14	20	27	31	12
Augustus	3	3	24	18	13	9	29	17	8
September	13	22	34	17	3	6	9	4	12
October	5	8	13	0	4	38	22	23	11
November	26	16	19	6	5	4	13	10	21
December	15	9	16	11	7	14	11	16	25
Sumen.	121	107	219	126	136	184	220	174	173

Observationer af Barometro, Thermometro og Vinden for Aar 1774.

Dagen	JANUARIUS.			FEBRUARIUS.			MARTIUS.			APRILIS.			MAJUS.			JUNIUS.		
	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.
1	27. 2-	F. 2.	N.	27. 11v	F. 2v	N.	27. 3	C. 2.	S. V.	28. 2	C. 5	N.	28. 0	C. 10.	N. D.	28. 0.	C. 13-	N.
2	27. 4	2	N.	28. 3v	4.	N.	4.	2	N.	27. 9-	6	N.	27. 11	10.	S.	28. 0-	C. 16	inc.
3	7-	2-	N. D.	3-	5v	inc.	4.	2v	S.	9v	7v	N.	8	13-	N.	27. 11v	15v	S.
4	9.	3-	N.	3v	3v	S. V.	5.	2	N. V.	9-	7-	S.	11.	12	inc.	10	15	N.
5	10	3	N. V.	1v	0.	N. V.	2-	1	S. D.	28. 0	7-	S.	8	13	S.	7-	13.	S. V.
6	9v	3.	S. V.	27. 9	C. 1	N.	4	1-	N.	27. 10v	7-	N.	6-	12.	N.	9-	13	N.
7	5.	0-	inc.	2	1	N.	8	1-	S.	8	5-	N.	8-	7-	S.	11.	12-	N. V.
8	6-	2v	N.	1	F. 0-	N.	9v	3	S.	9v	7-	S. D.	28. 1.	8.	N.	28. 0v	12-	N. V.
9	2.	1	S. V.	6	3	N.	28. 0	2v	N. V.	9v	6	N. D.	4	10	N. V.	0	12-	N. V.
10	9v	3.	N.	8	4v	N. V.	2.	F. 0-	inc.	6-	5	N. D.	4v	10-	S.	27. 11v	12-	N. V.
11	9	2	inc.	4-	3	S.	27. 10	0	S. V.	10.	6v	S. V.	2	11v	N.	10-	13	N.
12	9-	3v	S.	2.	0.	S. V.	5	C. 1	N.	28. 3.	6	N.	2	11	N.	11v	14	inc.
13	6-	2.	S.	10.	0.	N. D.	28. 0-	F. 0-	N. V.	3-	5.	S.	2.	12.	N.	8-	12.	S. D.
14	4-	2	N.	10	C. 0-	S. V.	4v	0.	S.	5	6.	N.	1-	13.	N. D.	28. 0v	12.	N.
15	1-	0	S. D.	8-	0.	N.	3.	C. 1	S.	2-	7	N.	27. 10.	11v	N.	2	15	inc.
16	6v	0.	N.	4v	1-	S.	1-	1.	N.	27. 11v	8.	S. D.	8-	8-	N.	2v	15-	N.
17	2	2	N.	4v	2.	S. V.	27. 11v	1-	N.	8-	6.	N.	9-	7-	N.	2	16-	S. D.
18	26. 11v	1	N.	8v	2.	N.	9-	2.	S. D.	6v	6	S.	11.	7.	N.	1v	17-	S. D.
19	27. 6v	5	N.	28 0.	2	N.	10.	3	N.	4-	5.	N.	28. 1v	7.	N.	0-	17-	N. V.
20	5.	5.	N. V.	27. 9.	2	S. V.	11.	3.	N.	6	5-	S. V.	2	8	N. V.	27. 8	14.	N. V.
21	8.	4v	inc.	28. 0	2v	S.	28. 3	4	S. D.	9-	6.	N. V.	1-	9.	S. D.	10	16	N.
22	8.	2-	N.	27. 10v	2.	N.	7v	1-	N.	9v	5.	S.	27. 9	11	N.	28. 0	16	S.
23	4-	2v	S. D.	5-	2.	S.	7-	1.	S. D.	8v	6	S.	27. 7-	12	S. V.	27. 9.	12.	N.
24	1v	0.	S.	11	3	N.	6-	1.	inc.	7-	6	N.	10	14	S. D.	11.	13	S. V.
25	1v	0	N.	28. 2	3	N.	4.	2	S.	9	6.	N.	9v	13	N. D.	28. 0-	15.	S.
26	6-	0-	S.	2	2.	N.	2.	3.	S.	5-	7	S.	6	12	N.	2v	16.	inc.
27	4-	0	N.	27. 8	2.	N.	2	4v	S.	8-	8v	S.	6	9-	S. D.	1v	16v	N.
28	4-	0.	N.	27. 7v	2	S. V.	2.	5v	inc.	11v	10	N.	8-	10	S. V.	27. 10	16-	S.
29	7	0.	N.	3v	5.	inc.	28. 0	12	N.	27. 11-	11	inc.	28. 1.	10.	S. D.	8.	13-	S. V.
30	7.	1v	N. D.	2	6v	N. D.	2	6v	N. D.	27. 11-	11	inc.	28. 1.	10.	S. D.	8.	13-	S. V.
31	9.	1v	N.	2.	4-	N. D.	2.	4-	N. D.	0-	11	N. V.	0-	11	N. V.			

Observationer af Barometro, Thermometro og Vinden for Aar 1774.

Observationerne gjordte med Barometro og Thermometro betyder det Tegne (.), at en fjerde Deel skal lægges til Tallet, som det staaer ved; det Tegne (-) betyder en halv, og dette Tegne (v) betyder, at en fjerde Deel skal tages fra Tallet, som det staaer hos.

De anførte Barometriske Observationer ere gjordte hver Dag om Middagen; Barometrum er inddeelt i Franske Tomer og Linier, og det hænger i Observatorio i en Højde af henimod 60 Alen over Havets Horizont, hvorfra, naar man vil af de observerede Højder søge Barometri Højde ved Havets Vatterpas, omtrent halvanden Linie maae legges til den Højde, som staaer i Tavlen.

Aar 1774. er den største Højde observeret af Barometro den 23de Martii om Middagen, da det steg til 28 Tomer, 7 og fem tolvte Deel Linier; den mindste Højde er bleven observeret den 18de Januarii om Morgenen, da det sank til 26 Tomer, 9 og elleve tolvte Deel Linier.

I de Thermometriske Observationer betyder Bogstavet F Gradus Frigoris og C Gradus Caloris. I de 5 kolde Maaneder, Novembri, Decembri, Januarii, Februarii og Martii, anføres de Thermometriske Observationer, som ere gjorte om Morgenen, efterdi man holder for, at det paa den Tid af Dagen er koldest, men i de andre Maaneder anføres de Observationer, som ere gjordte om Aftenen eller Eftermiddagen, efterdi det paa den Tid er varmest.

Thermometrum er inddeelt paa den Maade, som M. Reaumur har brugt, og det hænger paa en Væg i Observatorio imod Norden, saa Soelen ikke kan skinne derpaa.

Den største Højde af Thermometro blev observeret den 27de Julii om Eftermiddagen, da det steg til 17 og en halv Gradus Caloris, men i frie Luft stød Thermometrum højest den 28de Junii om Middagen, da Højden var 19 og tre fjerde Deele Gradus Caloris; det stød lavest i Observatorio den 20de Januarii om Morgenen, da den mindste Terminus blev observeret 5 og en fjerde Deel Gradus Frigoris, og i frie Luft sank det dybest den 18de Januarii om Midnat, da Dybden var 11 og en tredie Deel Gradus Frigoris.

Naar i Rubriken staaer (inc.) uvisst, betyder det, at Været har været saa stille, at man ikke kunde see, hvad Vinden var.

Vinden er bleven, ligesom Barometra og Thermometra, observeret 4 Gange hver Dag, Morgen, Middag, Aften og Midnat, endsiønt i Tavlen ifkun er anført Observationen for Middag.

Dagene	JULIUS.			AUGUSTUS.			SEPTEMBER.			OCTOBER.			NOVEMBER.			DECEMBER.		
	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.	Barom.	Ther.	Vind.
1	27. 9-	C. 13v	N. V.	28. I	C. 14-	N. V.	27. 10	C. 15v	V.	27. 7.	C. 10	V.	28. 4v	C. 4	V.	27. 3v	F. I	N.
2	II-	13-	V.	I-	13-	V.	28. 0-	14	C.	5-	9-	C. V.	4	4	V.	7	I-	inc.
3	28. 0.	15-	C. V.	27. II.	13v	V.	I.	15-	C. D.	8v	8-	N. V.	3v	4-	C. D.	10-	I-	V.
4	27. 10-	16	C. V.	28. 0	15v	N. V.	I.	15-	C. D.	28. 0	8.	N. V.	1v	4-	inc.	28. 2v	0.	V.
5	28. 0v	15v	V.	27. II	14-	C.	27. 10.	15-	C.	5v	8	V.	27. II	3-	V.	5	1v	V.
6	27. IIv	15.	C.	10-	14	V.	10	13	C. V.	2.	10	C. V.	9.	1v	V.	6	2	N. D.
7	IIv	16	V.	9v	14	V.	8-	II	V.	2	10.	C.	10	I	inc.	3-	4v	N.
8	28. I.	16	N. V.	II	14-	N. V.	7	10-	N. V.	4	10.	N. V.	9v	0-	C.	0	2-	V.
9	0-	17.	C. D.	28. 0.	15.	N.	II.	13v	N.	4-	10	V.	6	I.	N. D.	0-	3	C. D.
10	I	16.	N. V.	27. 9.	16v	C.	28. 2	13	N.	27. II	9	C. V.	7.	0	N.	27. II	3.	V.
11	0v	15.	V.	II	14.	C.	I.	13v	C. D.	10-	8v	N. V.	28. 0v	F. 0-	N.	28. 0-	I.	C. D.
12	27. II-	15.	C. V.	28. 0v	13	V.	27. II	13.	C. D.	7.	8-	V.	0	2.	N. V.	3.	0	C. D.
13	II.	16v	C. V.	27. II	12-	N. V.	9-	14v	V.	28. I	7-	N.	27. 10-	2	N.	2v	C. 0.	C.
14	8-	14-	C.	II.	13	V.	II-	12	V.	4	6-	N.	IIv	I-	N.	27. 10-	0.	inc.
15	9	15-	inc.	10-	14	C. D.	9v	9-	N. D.	2	7	N.	4-	0.	N.	8	I	inc.
16	28. 0v	17	N.	8.	15	C.	9v	9	N. D.	2	8	inc.	8-	0	V.	28. I.	0-	N.
17	0-	16-	N. V.	10.	13	C. D.	28. 0-	10v	N. D.	2	7-	N. V.	7	C. 2v	N. V.	3	0	inc.
18	27. II.	15.	N. V.	10.	13-	C.	2	IIv	N. D.	I.	8.	V.	2-	2.	inc.	2.	F. 0-	inc.
19	IIv	15v	N. V.	28. 3	15v	N. D.	0v	9.	N.	0	9v	C. V.	3-	I-	N.	27. II	C. 0.	C. V.
20	8	14.	C.	5.	15.	N. D.	27. 8-	10	inc.	2.	9.	inc.	9	F. 2	N.	28. 2-	0.	inc.
21	7-	13	C. V.	5-	15	V.	9	IIv	N.	3.	8v	C. V.	II.	3.	N.	2.	0	inc.
22	9.	12	N. V.	4-	15.	V.	9-	II	V.	I-	9v	C. V.	II	3v	inc.	27. 9	0.	N. V.
23	28. I.	14	N. V.	3-	15	V.	10-	IIv	V.	27. 9-	9v	C. V.	10v	2-	V.	28. 3.	F. 0.	N.
24	I-	14-	V.	2.	15	C.	28. 0-	9.	V.	II.	7-	inc.	6-	2-	V.	2	0.	N. V.
25	I	15-	V.	0-	16v	C. D.	0.	8v	V.	9-	8.	C. V.	9	I-	N. D.	2.	0-	N. V.
26	2	17	C. D.	27. 10.	16.	C. D.	1v	8	V.	28. 0v	8	C. V.	28. 1v	I-	N. D.	3	C. 1v	N. V.
27	0.	17-	C. D.	7-	15.	C. D.	2	8v	N. D.	I-	6.	N. D.	27. II-	3v	N. D.	3v	F. 0.	N. V.
28	27. II	16v	C.	10	15	C.	3v	8-	inc.	3.	4.	N. D.	10	3.	C. V.	0	C. I	V.
29	28. 0	15.	C.	9v	14.	C.	2v	8v	C. D.	2	4.	V.	4v	3	C. D.	3.	0	N.
30	27. 10-	16v	C. V.	10.	14-	V.	27. 9v	7-	V.	3.	4-	V.	2v	I-	inc.	6-	F. I-	C. V.
31	28. 0-	15-	C.	9v	13	C. D.				3-	5v	V.				3-	2v	C. V.

Stæderne.	Hvor de ligge.	Brede eller Poli Højde.			Længde fra Risbenh. Meridian i Tid.			Længde fra Risbenh. Meridian i Grader.		
		o	l	''	h	l	''	o	l	''
Abbeville - - -	Picardie i Frankerige - - -	50.	7.	1. Nord.	0.	43.	21. Vest.	10.	50.	15. Vest.
Aboe - - -	Finland i Sverrig - - -	60.	27.	7. Nord.	0.	38.	10. Vest.	9.	32.	30. Vest.
Agerøe - - -	Skandse i Norge - - -	59.	1.	50. Nord.	0.	6.	25. Vest.	1.	36.	12. Vest.
Angoulesme - - -	I Gouv. Angoumois i Frankerige - - -	45.	39.	3. Nord.	0.	50.	5. Vest.	12.	31.	15. Vest.
Auch - - -	Gascogne i Frankerige - - -	43.	38.	46. Nord.	0.	48.	40. Vest.	12.	10.	0. Vest.
Auranche - - -	Normandie i Frankerige - - -	48.	41.	18. Nord.	0.	56.	11. Vest.	14.	2.	45. Vest.
Aurillac - - -	Gouv. Auvergne i Frankerige - - -	44.	55.	10. Nord.	0.	40.	52. Vest.	10.	13.	0. Vest.
Barcellona - - -	Catalonien i Spanien - - -	41.	26.	0. Nord.	0.	41.	48. Vest.	10.	27.	0. Vest.
Bafel - - -	Schweitz - - -	47.	55.	0. Nord.	0.	20.	20. Vest.	5.	5.	0. Vest.
Batavia - - -	Paa Java en Ost-Indisk De - - -	6.	9.	15. Sønd.	6.	16.	33. Vest.	94.	8.	15. Vest.
Beauvais - - -	I Gouv. Isle de France - - -	49.	26.	2. Nord.	0.	42.	21. Vest.	10.	35.	15. Vest.
Berefow - - -	I Siberien ved Obye-Floden. - - -	63.	56.	14. Nord.	3.	30.	46. Vest.	52.	41.	30. Vest.
Befançon - - -	Franche-Comté i Frankerige - - -	47.	13.	45. Nord.	0.	26.	30. Vest.	6.	37.	30. Vest.
Beziers - - -	Languedoc i Frankerige - - -	43.	20.	20. Nord.	0.	37.	50. Vest.	9.	27.	30. Vest.
Boulogne - - -	Picardie i Frankerige - - -	50.	43.	31. Nord.	0.	44.	13. Vest.	11.	3.	15. Vest.
Breslau - - -	I Slesien - - -	51.	3.	0. Nord.	0.	17.	38. Vest.	4.	24.	30. Vest.
Canseau - - -	Promont. i Acadien. Nord-America. - - -	45.	20.	7. Nord.	4.	54.	16. Vest.	73.	34.	0. Vest.
Cap de Sable - - -	En De yderst ved Acadien i Nord-Amer. - - -	43.	23.	45. Nord.	5.	13.	20. Vest.	78.	20.	0. Vest.
Cap finis terræ - - -	Galicien i Spanien - - -	42.	31.	50. Nord.	1.	27.	54. Vest.	21.	58.	30. Vest.
Cap Lezard - - -	Cornwald i Engeland - - -	49.	57.	30. Nord.	1.	11.	12. Vest.	17.	48.	0. Vest.
Cap Pene - - -	Yderste Kant af Terre Neuve i Nord-Amer. - - -	46.	31.	0. Nord.	4.	25.	4. Vest.	66.	16.	0. Vest.
Cap Raye - - -	Et Promont. af Terre Neuve i Nord-Amer. - - -	46.	34.	0. Nord.	4.	46.	48. Vest.	71.	42.	0. Vest.
Carlsrone - - -	I Bleckingen i Sverrig - - -	56.	8.	0. Nord.	0.	11.	34. Vest.	2.	53.	30. Vest.
Casan - - -	I Kongeriget Casan i Rusland - - -	55.	47.	0. Nord.	2.	24.	30. Vest.	36.	7.	30. Vest.
Challon - - -	Bourgogne i Frankerige - - -	46.	46.	50. Nord.	0.	31.	14. Vest.	7.	48.	30. Vest.
Chalons - - -	Champagne i Frankerige - - -	48.	57.	12. Nord.	0.	33.	11. Vest.	8.	17.	45. Vest.
Dijon - - -	Bourgogne i Frankerige - - -	47.	19.	22. Nord.	0.	30.	30. Vest.	7.	37.	30. Vest.
Embrun - - -	Dauphiné i Frankerige - - -	44.	34.	0. Nord.	0.	24.	44. Vest.	6.	11.	0. Vest.
Engelsholm - - -	Skaane i Sverrig - - -	56.	14.	24. Nord.	0.	1.	6. Vest.	0.	16.	32. Vest.
Falkenberg - - -	Halland i Sverrig - - -	56.	53.	59. Nord.	0.	0.	15. Vest.	0.	3.	44. Vest.
Gibraltar - - -	Ved Strædet i Spanien - - -	36.	4.	44. Nord.	1.	11.	33. Vest.	17.	53.	15. Vest.
Gothenburg - - -	Vest-Gothland i Sverrig - - -	57.	42.	0. Nord.	0.	2.	17. Vest.	0.	34.	15. Vest.
Grätz - - -	Steiermark. Østerrigsk - - -	47.	4.	18. Nord.	0.	10.	55. Vest.	2.	43.	45. Vest.
Halmstad - - -	Halland i Sverrig - - -	56.	39.	44. Nord.	0.	1.	20. Vest.	0.	20.	0. Vest.
Helsingborg - - -	Skaane i Sverrig - - -	56.	2.	43. Nord.	0.	0.	28. Vest.	0.	7.	0. Vest.
Jakutich - - -	Siberien ved Lena Floden. Rusland - - -	62.	2.	0. Nord.	7.	48.	18. Vest.	117.	4.	30. Vest.

Stæderne.	Hvor de ligge.	Brede eller Poli	Længde fra Kjøbenh.	Længde fra Kjøbenh.
		Højde.	Meridian i Tid.	Meridian i Grader.
		o / "	h / "	o / "
Kandalax - - -	Russiske Lapland	67. 10. 0. Nord.	1. 13. 2. Ost.	18. 15. 30. Ost.
Kargapol - - -	Provinz Novogrod i Rusland	61. 29. 0. Nord.	1. 42. 42. Ost.	25. 40. 30. Ost.
Kola eller Kolskoy - -	Russiske Lapland	68. 54. 0. Nord.	1. 17. 58. Ost.	19. 29. 30. Ost.
Kremsmünster - - -	Kloster i Osterrige	48. 3. 36. Nord.	0. 5. 33. Ost.	1. 23. 15. Ost.
Kullens - Fyr - - -	Skaane i Sverrig	56. 17. 58. Nord.	0. 0. 14. Vest.	0. 3. 41. Vest.
Landskrone - - -	Skaane i Sverrig.	55. 52. 14. Nord.	0. 1. 0. Ost.	0. 15. 0. Ost.
Lemberg - - -	Polck Reussen	49. 58. 0. Nord.	0. 48. 9. Ost.	12. 2. 15. Ost.
Louisbourg - - -	Isle Royale Cap Breton i Nord-America	45. 53. 40. Nord.	4. 50. 20. Vest.	72. 35. 0. Vest.
Lysekil - - -	Bahuus Lehn i Sverrig	58. 17. 39. Nord.	0. 4. 23. Vest.	1. 5. 45. Vest.
Malmöe - - -	Skaane i Sverrig	55. 42. 0. Nord.	0. 1. 42. Ost.	0. 25. 29. Ost.
Manille - - -	Paas Lucon en Philippinsk Øe	14. 36. 8. Nord.	7. 12. 45. Ost.	108. 11. 15. Ost.
Marstrand - - -	I Bahuus Lehn. Sverrig.	57. 53. 51. Nord.	0. 3. 46. Vest.	0. 56. 27. Vest.
Meyland - - -	Italien	45. 8. 10. Nord.	4. 14. 7. Vest.	3. 31. 45. Vest.
Mons, Bergen - - -	Hennegau i Nederlandene	50. 27. 10. Nord.	0. 34. 51. Vest.	8. 42. 45. Vest.
Narva - - -	Liefland, Rusland	59. 23. 27. Nord.	1. 1. 18. Ost.	15. 19. 30. Ost.
Nidingens - Fyr - - -	Halland i Sverrig	57. 18. 19. Nord.	0. 1. 33. Ost.	0. 23. 19. Ost.
Nischni - Novogrod - -	Prov. Nischni-Novogrod i Rusland	56. 20. 13. Nord.	2. 7. 54. Ost.	31. 58. 30. Ost.
Ochotzk - - -	Øst Kamtskatke Hav i Siberien. Russ.	59. 51. 0. Nord.	8. 42. 12. Ost.	130. 33. 0. Ost.
Orenburg ved Daik - Floden	Gouv. Orenburg i Rusland	51. 23. 0. Nord.	2. 49. 34. Ost.	42. 23. 30. Ost.
Pello - - -	Svenske Lapland	66. 48. 20. Nord.	0. 45. 28. Ost.	11. 22. 0. Ost.
Pondichery - - -	Indien	11. 56. 30. Nord.	4. 28. 46. Ost.	67. 11. 30. Ost.
Portland - - -	En Øe ved Island	63. 22. 0. Nord.	2. 5. 30. Vest.	31. 22. 30. Vest.
Posnan - - -	I Stor Pohlen	52. 26. 0. Nord.	0. 18. 40. Ost.	4. 40. 0. Ost.
Rodrigues - - -	En Africansk Øe	19. 40. 30. Øst.	3. 22. 6. Ost.	50. 31. 30. Ost.
Sagan - - -	Slesien	51. 32. 0. Nord.	0. 10. 49. Ost.	2. 42. 15. Ost.
Saigatka - - -	Casan i Rusland	56. 43. 15. Nord.	2. 41. 30. Ost.	40. 22. 30. Ost.
Satapul - - -	Casan i Rusland	56. 26. 45. Nord.	2. 39. 30. Ost.	39. 52. 30. Ost.
Sneefields - Jökel - - -	Island	64. 52. 0. Nord.	2. 25. 30. Vest.	36. 22. 30. Vest.
Staalbiere, Cap de Staal -	Island	65. 33. 0. Nord.	2. 28. 50. Vest.	37. 12. 30. Vest.
Strömstad - - -	Bahuus Lehn i Sverrig	58. 55. 33. Nord.	0. 5. 23. Vest.	1. 20. 45. Vest.
Tomsk - - -	Siberien ved Floden Ton, Rusland	57. 7. 0. Nord.	4. 49. 11. Ost.	72. 17. 45. Ost.
Vatneire - - -	Island	65. 35. 45. Nord.	2. 26. 30. Vest.	36. 37. 30. Vest.
Warbjerg - - -	Halland i Sverrig	57. 6. 19. Nord.	0. 1. 8. Vest.	0. 16. 58. Vest.
Westmanöerne - - -	Island	63. 28. 0. Nord.	2. 12. 22. Vest.	33. 5. 30. Vest.
Wingöebakken - - -	Vest Gothland i Sverrig	57. 38. 16. Nord.	0. 0. 17. Ost.	0. 4. 20. Ost.
Wologda - - -	Archangels Gouvern. i Rusland	59. 20. 0. Nord.	1. 49. 44. Ost.	27. 26. 0. Ost.

Peter Haas Scul.